

ĐC 622

B122 K

MAI KIM THÀNH

**bằng
khung
Đà Lạt**
FADELESS MEMORIES OF DALAT

NHÀ XUẤT BẢN ĐÀ NẴNG
DA NANG PUBLISHING HOUSE

bâng
không
Đà Lạt

FADELESS MEMORIES OF DALAT

Dalat, 12.2001.

- Để làm đầy thêm hành trang
chuyến Mỹ du của Ba Má.
Tặng các em.
- This brochure may be of some reading
on your trip to America, Mom and Dad.
To my younger brothers and sisters.

MKT - May 2001

MAI KIM THÀNH

bâng khuôn Đà Lạt

FADELESS MEMORIES OF DALAT

ĐC 433/03

NHÀ XUẤT BẢN ĐÀ NẴNG
DA NANG PUBLISHING HOUSE

băng khuâng Đà Lạt

FADELESS MEMORIES OF DALAT

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Staff in charge of this publication:

Giám đốc - *Director*: VÕ VĂN ĐÁNG
Tổng biên tập - *Editor General*: NGUYỄN ĐỨC HÙNG

Chủ biên - *Editor in chief*: MAI KIM THÀNH
Biên tập - *Editor*: TRÂM MY
Chuyển ngữ - *English translation*: LÊ HẢI NAM
Trình bày bìa - *Cover decoration*: MKT

Nhiếp ảnh - *Photographs by* VÕ VĂN NGHỆ, MPK and MKT

- Ảnh bìa 1: Một thoáng băng khuâng - MKT

Front cover photograph: Vague Memory by MKT

- Ảnh bìa 4: Một vài hình ảnh sinh hoạt trong các chuyến du lịch đến Đà Lạt do tác giả thực hiện.

Cover photographs No. 4: Some activitive photographs of journey travels to Dalat taken by author.

- Ảnh phần 1: Đường về “bon” - Võ Văn Nghệ

Chapter-one photograph: The way back to a “bon” by Võ Văn Nghệ

- Ảnh phần 2: Bình minh trên hồ Xuân Hương - MPK

Chapter-two photograph: Dawn on Xuân Hương lake by MPK

- Ảnh phần 3: Đà Lạt bình minh - Võ Văn Nghệ

Chapter-three photograph: Sunrise in Dalat by Võ Văn Nghệ

- Ảnh phần 4: Tháp Bưu điện - Võ Văn Nghệ

Chapter-four photograph: Post Tower by Võ Văn Nghệ

In 1000 cuốn khổ 12 x 21 tại Xưởng In Mỹ Thuật, TP. Hồ Chí Minh.

Giấy trích ngang KHXB số 33/ 1413/ XB-QLXB do Cục Xuất bản cấp ngày 21 - 11 - 2001.

Quyết định xuất bản số 264/ QĐXB do Nhà Xuất bản cấp ngày 23 - 04 - 2001.

In xong và nộp lưu chiểu tháng 5/ 2001.

Giao cảm...

Đến Đà Lạt, hình ảnh in đậm trong tâm thức nhiều người là những rừng thông xanh giữa núi đồi bát ngát... điều đó như thể đã trở thành thuộc tính của một thành phố cao nguyên xinh đẹp trẻ trung chỉ mới hơn 100 năm tuổi này. Đà Lạt tuy mang dáng dấp phương Tây với những công trình kiến trúc hiện đại, nhưng vẫn còn đọng lại hình bóng phương Đông huyền thoại với những “bon” người Chil, Lạch lạch lẽ âm thầm, những dòng suối ngọn thác thấp thoáng giữa khu rừng nguyên sinh nhiệt đới, những đồi thông thơ mộng hay những vườn hoa thắm cỏ mượt mà đã luôn để lại những ấn tượng đẹp trong lòng người mến mộ.

Chọn giới thiệu Đà Lạt như một tài liệu hướng dẫn, chúng tôi chỉ muốn làm một người bạn đồng hành khi cùng du khách dừng lại tìm hiểu đôi điều về những danh lam thắng cảnh, những công trình kiến trúc có giá trị trong lịch sử phát triển của thành phố này, mà nhờ đó chuyến du hành sẽ thêm phần sức tích và sống động.

Khi thực hiện chuyên đề Đà Lạt, chúng tôi vui mừng nhận được sự khích lệ và giúp đỡ chí tình của Lãnh đạo Sở Du lịch Lâm Đồng, Bảo tàng Lâm Đồng, các nghệ sĩ nhiếp ảnh Võ Văn Nghệ và MPK, khách sạn Phương Mai, các thân bằng quyến thuộc ... đồng thời cũng mắc nợ cụ thể nhiều vị thức giả mà trong quá trình chấp bút, chúng tôi đã phải cậy dựa vào.

Được nói về quê hương, cho đồng bào mình, và cho bè bạn khắp năm châu – bằng tất cả tình yêu thương đậm thắm, là niềm vui lớn đối với người thực hiện. Chúng tôi rất mong được lắng nghe những góp ý chỉ giáo chân tình, và cũng mong được lượng thứ cho những sai sót không thể nào tránh khỏi.

Xin cảm tạ tri ân những tấm lòng độ lượng và cầu chúc những chuyến du hành mãi đầy ắp niềm vui, thật vui ...

Mai Kim Thành

Mutual sentiments

The image deeply engraved on everybody's minds when they visit Dalat must be that of endless green pine trees in spacious hills and mountains. This has become a typical characteristic of this over-100-year-old mountainous city. Dalat, though bearing Western style in its modern architectural works, still keeps its natural appearance of legendary Eastern: peaceful 'bons' of Chil, Lach people; streams and waterfalls half-sighted through tropical Proterozoic forests; poetic pine hills, flower garden or glossy grass lands. All of these always leave beautiful memorable impressions in those who love it.

When choosing to present Dalat in this brochure, we would simply like to be a companion of every tourist. Together we may be making discoveries of landscapes, historic places, invaluable architectural works in this city's development history; and this will surely make our journey here more enriching and lively.

In this publication on Dalat, we have happily received lots of encouragement and assistance from Leaders of Tourism Department of Lâm Đồng, Museum of Lâm Đồng, artistic photographers Võ văn Nghệ and MPK, Phương Mai Hotel, relatives and friends. We also owe much to scholars on whose works we had to base this brochure as source of reference.

Allowed introducing enthusiastically our homeland to our native brothers and worldly friends would be great pleasure for all of us who made this description. We are also hopefully expecting further contribution as well as indulgent excuses to unavoidable mistakes we have made in this brochure.

We owe many thanks to your indulgence and wish all of you more and more enjoyable journeys in your life.

Mai Kim Thành

ĐÀ LẠT - LÂM ĐỒNG

ĐÀ LẠT - LÂM ĐỒNG

NHẬN DIỆN LÂM ĐỒNG <i>Lâm Đồng – An Outline</i> -----	9
MỘT THOÁNG HỒI TƯỞNG <i>Moment Of Remembrance</i> -----	10
ĐÀ LẠT - ĐIỂM HẸN CỦA THIÊN NIÊN KỶ MỚI <i>Dalat: Rendez-Vous Of The New Millennium</i> -----	12
HUYỀN THOẠI MỘT TÊN GỌI <i>Myth Of The Name</i> -----	14
ĐÀ LẠT - THÀNH PHỐ HOA <i>Dalat – The City Of Flowers</i> -----	15
CƯ DÂN BẢN ĐỊA ĐÀ LẠT - LÂM ĐỒNG <i>Aboriginal People Of Dalat – Lâm Đồng</i> -----	18
CÓ MỘT VỊ SỨ GIẢ... <i>There Used To Be A Messenger...</i> -----	21

NHẬN DIỆN LÂM ĐỒNG

Nằm trên cao nguyên Lâm Viên - Di Linh, cao nhất vùng Tây Nguyên với độ cao 1500m so với mặt biển, tỉnh Lâm Đồng ngày nay được hợp lại từ hai tỉnh Tuyên Đức, Lâm Đồng và thị xã Đà Lạt trước 1975, gồm 3 cao nguyên nhỏ : Lâm Viên (huyện Lạc Dương), Di Linh (huyện Di Linh) và Bảo Lộc hay Mạ (thị xã Bảo Lộc). Diện tích 10.137km² trong đó núi rừng chiếm đến 70% - Bắc giáp tỉnh Daklak, Đông và Nam giáp các tỉnh Khánh Hòa, Ninh Thuận và Bình Thuận, Tây giáp các tỉnh Bình Phước và Đồng Nai.

Lâm Đồng có tỉnh lỵ là thành phố Đà Lạt, một thị xã là Bảo Lộc và 9 huyện : Đơn Dương, Đức Trọng, Di Linh, Lạc Dương, Bảo Lâm, Đạ Hôai, Đạ Tẻh, Lâm Hà và Cát Tiên. Dân số theo thống kê tháng 4/1999 là 996.219 người trong đó có hơn 150.000 thuộc các dân tộc ít người gồm các dân tộc bản địa như Mạ, K'Ho, Churu ... và các dân tộc ở miền Bắc di cư vào như Thái, Tày, Nùng...

Nhờ vào độ cao nên dù ở một nước nhiệt đới, Lâm Đồng vẫn luôn có khí hậu mát mẻ với nhiệt độ trung bình là 18° ở Đà Lạt và 21° ở Bảo Lộc, thích hợp cho việc trồng trọt và chăn nuôi. Nhiều cơ sở chăn nuôi lớn đã hình thành tại Đức Trọng, Đơn Dương và một số nơi ở Di Linh. Vùng Bảo Lộc, Di Linh nổi tiếng với loại cây công nghiệp trà, cà phê. Cây dâu nuôi tằm được trồng nhiều ở Gia Lành, Bảo Lộc, đã thúc đẩy ngành nuôi tằm lấy tơ phát triển. Những vùng trồng rau chuyên canh, những vườn hoa, trại hoa ở Đức Trọng, Lạc Dương, Di Linh, Đà Lạt đã cung cấp sản phẩm cho khắp nơi và cả ra nước ngoài.

Tỉnh Lâm Đồng còn có nhiều sông, suối nên thuận tiện cho việc thiết lập các nhà máy thủy điện như ở Ankroet, Krongpha ... nhiều hồ nước, thác nước đẹp trong một thiên nhiên thơ mộng. môi sinh trong lành đã là động lực thúc đẩy ngành du lịch phát triển, thu hút đến đây nhiều du khách khắp bốn phương.

LÂM ĐỒNG - AN OUTLINE

Located on Lâm Viên - Di Linh, the highest plateau, at 1500 meter height above sea level, comprising 3 small plateaus: Lâm Viên (Lạc Dương district), Di Linh (Di Linh district), and Bảo Lộc or Mạ (Bảo Lộc town). Made up by 2 former provinces of Tuyên Đức and Lâm Đồng, the present Lâm Đồng Province has the area of 10, 137 km², 70% of which are jungles. It is contiguous to Dak Lak Province to the north, Khánh Hòa, Ninh Thuận and Bình Thuận to the east and south, Bình Phước and Đồng Nai to the west.

Lâm Đồng Province consists of Dalat City, Bảo Lộc Town and 9 districts: Đơn Dương, Đức Trọng, Lạc Dương, Bảo Lâm, Đạ Hôai, Đạ Tẻh, Lâm Hà and Cát Tiên. According to April 1999 census, its population was 996, 219, including more than 150, 000 of ethnic minorities as Ma, Churu, K'Ho, etc... and some others immigrating from the North as Thai, Tay, Nung, etc...

Thanks to its height, despite being in a tropical country, Lâm Đồng has a cool climate with the average temperature of 18° C in Dalat and 21° C in Bảo Lộc, most favorable to planting and breeding. Some breeding farms were set up in Đức Trọng, Đơn Dương and other areas in Di Linh, Bảo Lộc. Di Linh is famous for industrial plants like tea, coffee. In Gia Lành, Bảo Lộc, mulberry has been grown widely to promote the development of silk industry. Flower farms, areas specializing in vegetables in Đức Trọng, Di Linh, Lạc Dương, Dalat, have supplied for the markets inland and abroad.

Lâm Đồng Province also has many rivers, springs convenient to build hydroelectricity stations like in Ankroet, Krongpha. Wonderful lakes and waterfalls in the dreamy romantic nature. fresh environment have been an impetus to tourism development and attractions for tourists all over the world.

MỘT THOÁNG HỒI TƯỢNG

Ngày 21-6-1893, khi một thanh niên người Pháp gốc Thụy Sĩ, bác sĩ Alexandre John Emile Yersin đặt chân đến vùng đất Ankroet - Dankia và tiếp cận cao nguyên Langbian sau gần 4 tháng băng rừng lội suối với bao hiểm nguy trắc trở, ông có ngờ đâu rằng cái giây phút giao duyên định mệnh giữa thiên nhiên hoang dã và con người tài hoa ấy đã trở thành thời khắc đặc biệt đánh dấu sự khai sinh ra thành phố nghỉ dưỡng Đà Lạt về sau, mà chính ông là người được tôn vinh.

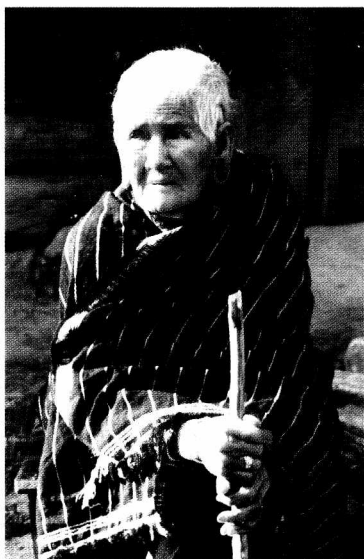

Photo: VÕ VĂN NGHỆ

Ngược dòng lịch sử, hẳn Yersin cũng dễ đồng ý rằng ông không phải là người đầu tiên đặt chân đến Dankia, càng không phải là người đầu tiên thám hiểm vùng cao nguyên - trước ông đã có nhiều cuộc thám hiểm của người Việt và cả người Pháp, mà do hệ thống thông tin lúc bấy giờ còn hạn chế, hoặc giả do yêu cầu về chiến lược, những nỗ lực này đã ít hoặc không được biết đến. Chỉ tính trong giới thám hiểm người Pháp, trước Yersin đến 12 năm, bác sĩ Néis cùng với trung uý thủy quân lục chiến Albert Septans đã từng trú ngụ tại làng Late

MOMENT OF REMEMBRANCE

On June 21st 1893, after crossing springs and forests through numerous dangers for 4 months, a French-Swiss young man, Doctor Alexandre John Emile Yersin got to Ankroet-Dankia and approached Langbian Plateau. However, he did never think that the fateful moment of a refined talent witnessing this wild nature would become the historical date of discovery, marking the later establishment of Dalat, a health resort city, and that the doctor himself would be venerated.

Looking back through history, Yersin must have easily agreed that he was not the first to set foot in this plateau nor to explore it. Before him, there had been many explorations by both Vietnamese and Frenchmen but none or little of these efforts were known due to bad communication systems at that time or confidential requirements. Twelve years before Yersin's arrival, among French explorers were Doctor Neis and Marine Lieutenant, Albert Septans, who had ever resided in Late village, Ankroet-Dankia from 16th to 20th March 1881. Then in the scientific report issued in August 1881, they mentioned Langbian plateau as the initial source of the Đồng Nai River, which nobody knew at that time.

When Indochina Governor Paul Doumer intended to find a favorable location high enough to build a health resort for the French people who did not have chance to holiday in their home country, Yersin tried his best to recommend Langbian plateau as the one meeting the requirements of height, water, weather and infrastructure for a traffic network. During 1899 exploration with Mr. Paul Doumer, he took great part in the decision to establish a sanatorium on Langbian Plateau, the predecessor of Dalat City now.

Like a sleeping princess in a forest, out of a wild jungle region scattered with

fadeless memories of dalat

vùng Ankroet - Dankia từ 16 đến 20-3-1881, và trong báo cáo khoa học được lập vào tháng 8-1881, họ đã đề cập đến ngọn núi Langbian, đầu nguồn của sông Đồng Nai mà cho đến thời điểm đó vẫn chưa được ai biết đến.

Khi Toàn quyền Đông Dương Paul Doumer có ý định tìm một địa điểm thuận tiện ở độ cao cần thiết để xây dựng khu nghỉ dưỡng cho những người Pháp không có điều kiện trở về chính quốc, Yersin đã tích cực đề xuất cao nguyên Langbian như là một nơi đáp ứng đầy đủ các yêu cầu về độ cao, nguồn nước, khí hậu lẫn hạ tầng thiết kế mạng lưới giao thông. Và với chuyến đi khảo sát cùng Doumer năm 1899, ông đã góp phần quyết định việc thành lập Trạm điều dưỡng trên cao nguyên Langbian, là tiền thân của thành phố Đà Lạt sau này.

Như một nàng công chúa ngủ quên trong rừng vắng, từ một vùng đồi núi hoang vu với rải rác đó đây vài buôn làng người Thượng mà trình độ hãy còn thấp kém của thời kỳ công xã nguyên thủy, Đà Lạt đã sớm được đánh thức và nhanh chóng phát triển thành một đô thị hiện đại mang dáng dấp châu Âu. Cho đến đầu Đà Lạt ban đầu là sản phẩm của chủ nghĩa thực dân với mục đích phục vụ lợi ích của người Pháp ở xứ thuộc địa, nhưng nó đồng thời cũng là sản phẩm của nền văn hóa Pháp – từ những tuyến đường sắt, đường bộ được khai mở, những đồ án thiết kế, những công trình kiến trúc độc đáo, những nhà máy thủy điện, những thắng cảnh nhân tạo... nhất nhất đều phản ánh thành tựu của nền văn minh công nghiệp thế kỷ 20. Nói vậy để thấy rằng, bên cạnh những ông Tây thực dân với ý đồ chinh phục nhằm vắt kiệt sức dân thuộc địa, cũng còn có những nhà trí thức đem trí tuệ và tấm lòng của mình để vun đắp tình hữu nghị thân ái mà trong số đó phải kể đến Yersin, nhà bác học, nhà thám hiểm, nhà nhân văn đã đem hết cuộc đời phục vụ khoa học và đất nước này – những người như ông xứng đáng được dân tộc Việt Nam kính trọng và yêu mến.

some mountaineers' villages, whose civilization are still as underdeveloped as at the time of primitive communes, Dalat was woken up timely and quickly developed into a modern city with European style. Although Dalat was at first the product of colonialism in service of the French people in their colony, it nevertheless was also the product of French culture resulting in railways, roads, designing projects, original architectural works, hydroelectricity factories, artificial landscapes, and etc. They all reflected the achievements of the 20th century's industrial civilization. What has just been mentioned here demonstrated that apart from the colonists who wickedly squeezed the local labor force, there were also some other intellectuals devoting their hearts and knowledge to developing closer friendship, singled out Doctor Yersin, a scientist, explorer, and humanist, who sacrificed his whole life for science and this country. Such honorable persons like him really deserve Vietnamese people's respect and love.

Photo: VÕ VĂN NGHỆ

ĐÀ LẠT: ĐIỂM HẸN CỦA THIÊN NIÊN KỶ MỚI

Được người Pháp phát hiện từ những năm cuối thế kỷ 19 và hình thành vào những năm đầu thế kỷ 20, Đà Lạt là một thành phố nghỉ dưỡng trẻ trung với nhiều ưu thế tự nhiên về khí hậu và cảnh quan. Nhờ vào độ cao 1475m so với mặt biển nên dù là một xứ nhiệt đới, Đà Lạt có được một khí hậu mát mẻ dễ chịu của vùng ôn đới với nhiệt độ trung bình trong ngày thấp nhất là 15°C và cao nhất là 24°C. Mặc dù có hai mùa: mùa mưa từ tháng 4 đến tháng 11 và mùa nắng từ tháng 12 đến tháng 3 năm sau nhưng quanh năm Đà Lạt đều có nắng - các nhà khí hậu học quả không quá lời khi gọi Đà Lạt là thành phố của mùa Xuân.

Du khách đến Đà Lạt bằng đường 20 từ thành phố Hồ Chí Minh hoặc bằng đường 11 ngược sông Dinh theo ngã Phan Rang, sau khi ngang qua những di tích của nước Chăm-Pa xưa hay đèo Ngoạn mục với cảnh sắc thiên nhiên hùng vĩ, đều cảm thấy như đang được nâng cao dần lên và khi chạm vào ngưỡng cửa Đà Lạt tại chân đèo Prenn thì trước mặt du khách là một vùng sơn nguyên với nhiều ngọn đồi thoai thoải nhấp nhô như sóng lượn, những rừng thông thuần loại xanh mượt ngút ngàn được bao bọc bởi những dãy núi gần xa tạo cảm giác nhẹ nhàng thanh thoát trước một thiên nhiên thoáng đãng nên thơ.

Đi sâu vào thành phố, du khách càng ngạc nhiên thích thú hơn khi khám phá ra Đà Lạt như một bảo tàng của các dòng suối, ngọn thác, hồ nước, đồi cỏ hay thung lũng... Thiên nhiên Đà Lạt vốn là một vùng cảnh quan miền núi đặc sắc nay được kết hợp hài hòa với những công trình sáng tạo của con người, những kiến trúc với các đường nét độc đáo góp mặt đủ các trường phái, trào lưu - vừa e ấp kín đáo vừa lộng lẫy kiêu sa qua từng ngôi biệt thự ẩn mình sau cây lá, hay rực rỡ bởi được trang điểm bằng cả vườn hoa trăm sắc ngàn hương.

DALAT: RENDEZ-VOUS OF THE NEW MILLENNIUM

Discovered in the late 19th century by French people and set up in the early 20th century, Dalat is a young health resort city with many natural climatic and scenic advantages. At the height of 1475m above sea level, though being in a tropical area, Dalat has cool climate of a temperate zone. Average temperature within daytime is 15° C lowest and 24° C highest. Although there are 2 seasons: rainy one (August-November) and sunny one (December-March) but around the year, Dalat always has sunlight. Climatologists are not exaggerating when they call Dalat the City of Spring.

Tourists may have easy access to Dalat on 2 routes: National Road 20 from Hồ Chí Minh City and National Road 11 leading up along the Dinh River from Phan Rang Town. After travelling through a vestige zone of old Champa culture and majestic great Ngoan Mục Pass, they will rise up higher and higher. When touching Dalat doorstep at Prenn Pass's foot, tourists will see ahead of them a highland with many wavy sloping hills, endless green forests of fresh pure pines surrounded by successive mountains, all of which inspire feelings of floating within poetic nature.

Going closer inside the city, tourists will find it more interesting and fascinating to discover that Dalat is the museum of springs, waterfalls, lakes, grass hills or valleys... Dalat is as ever gifted with a harmonious combination between available spectacular mountainous landscapes and man-made projects, original architectures of various trends and schools, and has now become bashful, secretive and haughty, splendid with every villa hidden under thick leaves or resplendent with its flower garden overwhelmed by hundreds of scents and colors.

Thành phố Đà Lạt có diện tích 403,6km² với số dân 161.728 người vào thời điểm tổng điều tra dân số tháng 4/1999. Cư dân Đà Lạt là một phức hợp đặc biệt, hòa nhập từ các vùng Bắc, Trung, Nam, cùng với cư dân bản địa đã tạo thành một cộng đồng đa dạng mà gắn bó. Thiên nhiên tươi đẹp, khí hậu ôn hòa đã hình thành những mẫu người Đà Lạt hiền hòa mến khách, có phong cách thanh lịch và rất mực đáng yêu.

Đến Đà Lạt, du khách vừa tham quan các thắng cảnh, vừa có dịp thưởng thức những món ăn mang nhiều hương vị từ các miền đất nước tập hợp về đây;

những loại trái cây như dâu, hồng, mận, đào, bơ... những loại rau củ như dền, cà-rốt, su-lơ, bông a-ti-sô, cải bắp thảo, bó xôi... vốn là đặc sản của vùng đất này. Du khách cũng sẽ bị hấp dẫn bởi rất nhiều loại hoa, từ những hoa lan được sản sinh riêng trên vùng đất Đà Lạt đến những loại hoa được du nhập từ nhiều nơi trên thế giới. Và khi chuẩn bị rời xa Đà Lạt, du khách có thể mua sắm những món quà lưu niệm mang bản sắc địa phương như các mặt hàng trang trí chế biến từ gỗ thông, các mặt hàng thủ công truyền thống do đồng bào bản địa chế tác như gùi, cung, nỏ, hàng thổ cẩm...

Với những ưu thế nội tại, Đà Lạt có thể cùng lúc tổ chức nhiều loại hình du lịch khác nhau như du lịch nghỉ dưỡng, du lịch sinh thái, du lịch văn hóa - lễ hội, du lịch thể thao, du lịch hội nghị, du lịch kết hợp nghiên cứu khoa học... chắc hẳn Đà Lạt sẽ là một điểm hẹn lý thú của năm 2000 và của cả những năm về sau. Đà Lạt - Việt Nam là điểm đến của thiên niên kỷ mới!

Dalat City had an area of 403.6 km² and 161, 728 inhabitants at the time of April 1999 general census. Its population is a rather complex interminglement of people from the South, the North, the Central and the aborigines, creating a community both multiform and united. Beautiful nature together with temperate climate has moulded these ordinary local people into being friendly, gently, elegantly and lovely.

Coming to Dalat, tourists may not only visit the landscapes but also have a chance to enjoy flavorful dishes gathering

here from all other regions in the country; many kinds of fruits such as strawberries, plums, peaches, avocados and various vegetables such as beets, carrots, cauliflowers, Chinese cabbages, artichoke flowers, and etc, are the specialties of this land. Tourists may also be fascinated by many kinds of flowers ranging from orchids originating in Dalat to different kinds of flowers imported from many parts in the world. Before leaving Dalat, tourists may go shopping and buy local souvenirs such as decorations made in pine wood and aborigine-made traditional handicraft lines: dossers, arbalots and brocades.

With these intrinsic advantages, Dalat is well capable of holding various kinds of tourism such as healthcare tours, environment tours, culture-festival tours, sports events, conferences, scientific researches, and etc. Dalat will surely be the rendezvous of the year 2000's and further in the future. Dalat - Vietnam is the destination of the new Millennium!

HUYỀN THOẠI MỘT TÊN GỌI

Tên Đà Lạt có từ bao giờ và do ai đặt cho đến nay vẫn còn là vấn đề bàn luận của các nhà chuyên môn. Những người Pháp khi xây dựng Đà Lạt, theo truyền thống vốn có của các thành phố châu Âu, đã chọn cho thành phố này một câu phương ngôn bằng tiếng Latin có ý nghĩa khá hay lại phù hợp với một thành phố trẻ trung và xinh đẹp: “Dat Aliis Laetitiam Aliis Temperiem” – “Cho người này niềm vui, người kia sự mát lành”. Năm chữ đầu của năm từ trên khi ghép lại thành ra D-A-L-A-T – điều này đã khiến nhiều người suy đoán rằng tên Đà Lạt là do người Pháp đặt và cách hiểu đó đến nay vẫn được nhiều người quan tâm.

Một số người khác lại cho rằng câu phương ngôn trên sở dĩ có là do các trí thức Pháp đã “chơi chữ” chiết tự từ một cái tên Đà Lạt đã có sẵn từ trước. Còn người bản địa thì tin rằng tên đó là do các từ Đạq Lạch, có nghĩa là dòng sông, dòng suối của bộ tộc Lạch, một bộ tộc đã chọn các khu rừng thưa trên cao nguyên Langbian để cư trú.

Có lẽ cũng nên lắng nghe ý kiến của người Pháp. Baudrit đã phỏng vấn Counhac, viên Công sứ đầu tiên của Đà Lạt về ý nghĩa tên gọi Đà Lạt và được ông trả lời như sau: “Ở hồ nước mà dòng suối nhỏ của bộ tộc Lạch chảy qua, người ta gọi là Đà Lạt”. Ông còn cẩn thận chú thích: “Theo tiếng Thượng, Da hay Dak có nghĩa là nước”. (*)

Từ đó có thể hiểu một cách đơn giản và cả nghiêm túc rằng Đà Lạt chỉ là biến âm của từ Đạq Lạch, có nghĩa là dòng nước – quê hương của người Lạch, mà người Lạch là một thành phần trong cộng đồng dân tộc Việt Nam thống nhất, cũng có nghĩa tên Đà Lạt đơn thuần là tên gọi Việt Nam, chứ không phải do ai từ bên ngoài đặt định cho cả.

MYTH OF THE NAME

When and by whom the name Dalat was given is still under discussion among specialists. After building Dalat, the French, by their tradition in naming European cities, chose a meaningful appropriate Latin saying for this young, beautiful city, ‘Dat Aliis Laetitiam Aliis Temperiem’ which means ‘give these ones happiness, those ones refreshment’. The five initials of those words are D-A-L-A-T. This causes a lot of people to speculate that the name of Dalat was invented by the French and this interpretation is worth some interest anyway.

Others claimed that the above saying was a humorous pun of the French initialing the available name of Dalat. The native people, however, believe that the name was after that of a river, the Đạq Lạch, of Lach Clan, an aboriginal tribe who are chosen to live in the sparse forests on Langbian Plateau.

Maybe, we should also listen to the French. Interviewed by Baudrit about the meaning of the name Dalat, the first Mayor of Dalat, Mr. Counhac said, “It was called Dalat because there was a small spring flowing into the pool of Lach Clan” - he also noticed, “In Thuong language, Da or Dak means water.” ()*

Therefore we may seriously hold on to the simple explanation that Dalat is only the variant of the word ‘Đạq Lạch’, a current and home land of Lach Clan, one member of all ethnic group community of Vietnam and, therefore, it should be concluded that Dalat is an originally Vietnamese name, not given by any outsider nor from a foreign language.

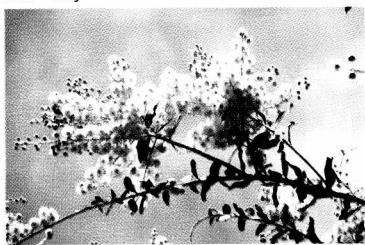
(*) “A la place du lac coulait le petit ruisseau de la tribu des Lat et qu'on appelait “Dalat” (Da au Dak: eau en Moi)”,

Baudrit: Naissance de Dalat-Revue Indochine N° 180-2/1944

ĐÀ LẠT - THÀNH PHỐ HOA

DALAT - THE CITY OF FLOWERS

Là một vùng cảnh quan đặc sắc với điều kiện khí hậu thật lí tưởng, môi trường sinh thái Đà Lạt quả rất thuận tiện cho các loài hoa nảy lộc đâm chồi. Khi ví von Đà Lạt như “thành phố mùa xuân”, “thành phố tình yêu”, “thành phố sương mù”, các văn nghệ sĩ cũng không hề quên Đà Lạt còn là “thành phố ngàn hoa” hay “xứ hoa đào”...

Không phải ngẫu nhiên khi mà hoa anh đào có lúc được xem như biểu tượng của Đà Lạt (!). Là loại cây mọc hoang trong rừng được đưa về trồng tại đây từ đầu thế kỷ 20, anh đào Đà Lạt mang đặc tính thực vật miền ôn đới, có hoa 5 cánh đơn giống như hoa mai (cérasus), nhưng hình dáng và hoa màu hồng thắm giống cây đào (prunus) nên có tên ghép là mai anh đào (Prunus Cerasoides), chỉ nở rộ hoa vào dịp lễ Giáng sinh đến tết dương lịch - có lẽ cây anh đào được yêu mến vì nó là tín hiệu báo xuân về trên xứ sở mù sương.

Được chọn làm biểu tượng của tình yêu, hoa hồng có nguồn gốc từ Trung Đông hay từ Trung Quốc di thực vào châu Âu khoảng thế kỷ 18. Đà Lạt có nhiều giống hồng đẹp mang tên phương Tây như Josephine với màu hồng kiêu sa, Grace Monaco màu hồng phấn dịu dàng, Porcelina màu men trắng tinh khiết, Silver Star màu tím nhạt mộng mơ, America màu đỏ tươi nồng cháy hay B.B màu hồng cam tươi trẻ gợi nhớ màu môi cô tài tử Brigitte Bardot một thời lừng danh nước Pháp.

Đà Lạt có trên 20 loài hoa khác nhau thuộc họ cúc. Có thể kể vài loài quen

Endowed with plenty of outstanding landscapes and ideal climate, Dalat's environment is really favorable for the blooming of various kinds of flowers. Artists not only poetize Dalat when calling it 'City of Spring', 'City of Love', 'City of Fog' but also mention it as 'City of Flowers' or 'City of Cherries'.

It must be no coincidence the cherry flower has been considered as an emblem of Dalat (!). Dalat cherry was originally a wild local tree, transplanted into Dalat in early 20th century, and so carries typical botanical characteristics of those in mild climates. It has single-petalled flowers like Cerasus family ones, but looks like prunus family in shape and pink color, which results in the name of Prunus Cerasoides, whose blossoming time is between Christmas and the New Year. It may be popular because it signals the coming of spring in this foggy land. Roses, the symbol of love, originated in the Middle East or China and transplanted into Europe during 18th century. Dalat has many species of beautiful roses with Western names like proud pink Josephine, tender powder-pink Grace Monaco, pure enamel white Porcelina, dreaming light-blue Silver Star, bright-purple America or youthful orange pink B. B., which reminds us the attractive lips of everlastingly famous French movie star Brigitte Bardot.

thuộc như cúc trắng, cúc vàng, cúc ngũ sắc, cúc đại đoá, cúc đồng tiền, cúc Nhật Bản... Nhiều loài vẫn mang tên phương Tây như Hortensia (hoa cẩm tú cầu), Immortell (hoa bất tử), Sans Souci (hoa không vương ưu phiền), Cosmos (cúc sao nháy), Arum (hoa cuốn kèn)... hoặc đã dâng hoàng có tên Việt Nam cho dù xuất xứ từ Châu Âu, Châu Mỹ hay Châu Phi như Hoàng anh (Verge d'or), Thuộc dược (Dahlia rosea), hoa lồng đèn (Fuchsia) ... không như những địa phương khác hoa nở theo mùa, cúc Đà Lạt có hoa quanh năm; riêng cúc quỳ, một loại hoa được trồng làm hàng rào hay mọc bên vệ đường là nở hoa lúc mùa mưa vừa dứt, trời chớm lạnh. Vào dịp này, cúc quỳ nở vàng rực cả một vùng báo hiệu mùa khô tạnh cũng là mùa du lịch đã khởi đầu.

Đà Lạt được mệnh danh là “thành phố hoa” cũng vì so với cả nước, không đâu tập trung nhiều chủng loại hoa như ở nơi đây, từ hoa rừng nhiệt đới đến các loài hoa có nguồn gốc phương Đông hay phương Tây. Nhiều loài hoa phương Tây đến ngụ cư ở đây từ rất lâu vẫn mang tên nguyên thủy như Mimosa, Maguerite, Lys, Glaieul, Agapans, Coquelicot, Gerberat, Pensée, Forget me not ... Tại các khu vườn hoa hay công viên, hoa phương Đông không ngại khoe sắc với màu hồng của Tường vi, màu vàng của Thiên lý, màu tím của Ngọc hân, màu đỏ của hoa Gạo, Dâm bụt, hay màu trắng của Trà mi, hoa Huệ, hoa Sứ, Nhất chi mai... Hoa bản địa còn góp mặt với những loài hoa dại như mắt nai, me đất, bìm bịp, trinh nữ... mà do đặc tính dễ mọc và phát triển nhanh, chúng đã dễ dàng

Dalat has more than 20 kinds of chrysanthemums, among which are some familiar names like white mums, yellow ones, five-colored ones, giant ones, Japanese ones. . . Some still carry western names like Hortensia (Cẩm Tú Cầu flower), Immortal (Hoa Bất Tử), Sans-Souci (carefree), Cosmos (cúc sao nháy), Arum (hoa cuốn kèn)... Some originate in Europe, America or Africa but have Vietnamese names like Hoàng anh (Verge d'or), Thuộc dược (dahlia roses), hoa lồng đèn (Fuchsia)... In other regions, flowers are only seasonal but in Dalat, mums are all year round; especially Quỳ Mums, grown as hedges alongside roads or paths, are in blossom at the end of rainy seasons when the coldness starts. At this time of year, Quỳ Mum flowers turn the whole landscape into a bright yellow, signaling the coming of dry weather and a new tourism season.

Dalat has the name of 'City of Flowers' because nowhere in the country has such a multitude of flower species gathered as in Dalat, ranging from tropical wild species to those originating in Western or Eastern. Many Western species were transplanted in here a long time ago but still keep their original names such as Mimosa, Maguerite, Lys, Glaieul, Agapans, Coquelicot, Gerberat, Pensée, Forget me not... In flower gardens or parks, Eastern species always proudly show up their beauty in the pink of Tường Vi, yellow of Thiên Lý, violet of Ngọc Hân, purple of Rice Flower, rose-mal-

có mặt trên những ngọn đồi hoang hay những khoảng đất trống quanh nhà .

Nói đến hoa không thể không nhắc đến vua của các loài hoa, đó là hoa lan Cymbidium. Đà Lạt là nơi có hàng chục loài địa lan và khoảng 300 loài phong lan sinh trưởng, mà phong phú nhất phải kể đến các loài thuộc các chi Dendrobium, Eria, Bulbophyllum, Coelogyne ... trong đó có các loài khá hiếm như hồ điệp (Phalaenopsis manii), lan Vani (Vanilla grandifolia), hải (Paphiopedilum appletoniarum)...

Nhiều loại lan tại đây đã được phát hiện đầu tiên trên thế giới nên được mang tên Đà Lạt hay Langbian như Dendrobium Dalatense, Dendrobium Langbianense, Oberomia Dalatensis, Oberomia Langbianensis, Eria Dalatense, đặc biệt hơn cả là loài Dendrobium Insigne Var. Dalatensis (hồng lan xuân 88) được phát hiện năm 1988 với cấu tạo và màu sắc rất khác lạ so với nhiều giống lan được biết đến từ trước. Sẽ là thiếu sót nếu không kể đến 300 loài địa lan và phong lan nhập nội với những giống lan nổi tiếng như Balkis, Sayonara, Chateau, Ensikhan, Oriental Legend... càng làm cho chủng loài lan Đà Lạt thêm phong phú và đa dạng.

Có lẽ thật khó để điểm ra cho hết những loài hoa có mặt tại Đà Lạt, nhưng sẽ không khó để tin rằng chính nhờ vào các loài hoa trang điểm mà Đà Lạt đã ngày càng quyến rũ hơn – Đà Lạt với ngàn hoa luôn để lại trong lòng khách phương xa những ấn tượng khó quên!.

Hồng Lan Xuân 88
Dendrobium Insigne Var. Dalatensis

băng khuâng đà lạt

low, or white of Trà mi, tuberose, Sứ, Nhất chi mai... Native wild species such as Deer Eye, Ground Tamarind, Bim Bip, Virgin, are so easy and quick to grow and therefore develop spreadingly on deserted hills and uncultivated land around houses.

It is unforgivable not to mention orchids, the Queen of flowers, especially Cymbidium Orchid. Dalat has some tens of terrestrial orchid species and about 300 epiphyte orchid ones, the most of which belong to families of Dendrobium, Eria, Bulbophyllum, Coelogyne... Some are quite rare, including Hồ Điệp (Phalaenopsis manii), Vani Orchid (Vanilla grandifolia), Shoe Orchid (Paphiopedilum appletoniarum)...

Some species were first discovered here and thus they take Dalat or Langbian in their names including Dendrobium Dalatense, Dendrobium Langbianense,

Oberomia Dalatensis, Oberomia Langbianensis, Eria Dalatense, and especially Dendrobium Insigne Var. Dalatensis (Pink Spring 1988 Orchid) was discovered in 1988 and has its shape and color quite different from every known species up to now. It's a terrible mistake not to mention 300 species of imported terrestrial or epiphyte orchids, including famous ones such as Balkis, Sayonara, Chateau, Ensikhan, Oriental Legend..., which enrich the wealthy variety of orchid species in Dalat.

It must be impossible to list out all species of flowers in Dalat, but it is also quite easy to realize that Dalat is becoming more attractive thanks to those flowers as its decoration – Dalat, the City of Flowers, always leaves its unforgettable memories in its visitors!

Ac 483/03
THU-VIEN TONG HUP 17

CƯ DÂN BẢN ĐỊA ĐÀ LẠT- LÂM ĐỒNG

Trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng ngày nay, ngoài đa số người Kinh và một số các dân tộc ít người ở miền Bắc di cư vào sống xen kẽ cùng với người Kinh như Thái, Tày, Nùng... phần còn lại gồm các nhóm dân tộc Mạ, K'Ho, Churu là những cư dân bản địa nơi đây.

Các tộc dân bản địa sống phân bố trải theo chiều dài của tỉnh, ngay từ ranh giới tỉnh Đồng Nai đến tận giáp ranh tỉnh Daklak. Bắt đầu từ Đà Hoai, Đà Têh,

Cát Tiên kéo dài đến thị xã Bảo Lộc là vùng cư trú của dân tộc Mạ, họ sống theo từng khu vực và nhóm riêng như Mạ Ngăn ở vùng hạ lưu sông Đa Đồng (Đồng Nai), Mạ Tô ở vùng sông Đa Rnga, Mạ Xốp ở vùng Lộc Trung quanh thị xã Bảo Lộc.

Từ ranh giới thị xã Bảo Lộc và huyện Di Linh, dọc theo quốc lộ 20 về Đà Lạt là vùng cư trú của các nhóm dân tộc K'Ho: tập trung tại huyện Di Linh có nhóm K'Ho Sré quen nghề làm ruộng (Sa Sré: ăn ruộng); ở về phía Nam Di Linh bọc theo đường số 8 đi Phan Thiết là địa bàn của nhóm K'Ho Nộp; nhóm K'Ho Kodôn chọn miền Đông Nam Di Linh để cư trú; Tại huyện Lạc Dương nhóm K'Ho Lạch định cư ở Xã Lát và nhóm K'Ho Chil sinh tụ ở vùng Đa Sar cách Đà Lạt 20km và kéo dài đến vùng Đạm Ròn thuộc lưu vực sông Krôngnô giáp với nhóm Mnông ở Daklak.

Người Churu chọn vùng đèo Prenn để cư trú với các xã Loan, Tutra thuộc huyện Đơn Dương.

Nếu Đà Lạt ngày nay là nơi tụ hội dân cư của khắp mọi miền đất nước thì Đà

ABORIGINAL PEOPLE OF DALAT - LÂM ĐỒNG

Most inhabitants in Lâm Đồng Province are Vietnamese people who intermingle with northern ethnic group immigrants such as Thái, Tày, Nùng, and etc. The rest, including ethnic groups of Mạ, K'Ho, Churu, are really aboriginal people.

These aborigines scatter throughout the whole province, from its border with Đồng Nai far up to its border with Daklak. From Đà Hoai, Đà Têh, Cát Tiên up to Bảo Lộc Town is the home land for the ethnic groups of Mạ, who gather into different groups in certain areas: Mạ Ngăn inhabit the lower Đa Đồng (Đồng Nai) Basin; Mạ Tô the Đa Rnga Basin; Mạ Xốp, Lộc Trung near Bảo Lộc Town.

Di Linh District on National Road 20, between Bảo Lộc and Dalat, is the home land for the ethnic groups of K'Ho: K'Ho Sré live on farming mostly round Di Linh Town (Sa Sré means to eat land); K'Ho Nộp populate the South of Di Linh District, alongside National Road 8 to Phan Thiết; K'Ho Kodôn have chosen the South-East of Di Linh for their home; in Lạc Dương District, K'Ho Lạch reside in Lát Village and K'Ho Chil occupy Đa Sar, 20 kilometers away from Dalat, and up to Đạm Ròn in the Krôngnô Basin, adjoining the ethnic group of Mnông in Daklak Province.

Churu people have chosen to inhabit the neighborhood of Prenn Pass, in Loan and Tutra Villages, Đơn Dương District.

Although Dalat is presently the interminglement of people from all over the country, it was really the residence of aborigines of K'Ho Lạch and K'Ho Chil 100 years ago.

The nomadic Chil people used to move round the forests of cross-pollinated, big-leaved pine trees, spreading from north-west to south-east of the Highlands. On the contrary, their close relatives of Lach

fadeless memories of dalat

Lát 100 năm trước vốn là vùng cư trú của các tộc dân bản địa K'Ho Lạch và K'Ho Chil.

Là nhóm cư dân làm rẫy, người Chil sống bao quanh vùng rừng thông hỗn giao và lá rộng từ phía Tây Bắc đến Đông Bắc cao nguyên. Khác hẳn người bà con gần gũi, người Lạch thường chiếm vùng thung lũng ven suối để làm lúa nước – “Lạch”, theo tiếng bản địa có nghĩa là “rừng thưa”, dùng để chỉ vùng rừng thông, đối trọc từ dãy Langbian trải dài xuống Tây Nam, bao gồm cả thành phố Đà Lạt ngày nay. Do sự phát triển ô ạt của người Kinh, người Lạch đã rút về ở xã Lát dưới chân núi Langbian, còn người Chil ở rải rác quanh Đà Lạt, Tà Nung, Đức Trọng.

Các dân tộc bản địa ở Lâm Đồng thuộc hai ngữ hệ khác nhau: người Mạ và người K'Ho thuộc nhóm Mon-Khmer là hệ ngôn ngữ của nhiều dân tộc Nam Tây nguyên, còn người Churu thuộc hệ Malayo-Polynésien mà có người gọi là hệ Đa Đảo. Họ có một kho tàng văn hoá rất phong phú và đa dạng với những tập quán, phong tục lễ hội, những truyền thống văn hoá dân gian, những truyền cổ, huyền thoại độc đáo, đặc biệt phải kể đến các luật tục mà họ thường gọi là N'dri bao gồm những qui tắc ứng xử, nếp sống, sinh hoạt được diễn thành lời ca, bài hát và được lưu truyền qua nhiều thế hệ.

Âm nhạc cũng là một loại hình sinh hoạt truyền thống của đồng bào các dân tộc Mạ, K'Ho, Churu với nhạc cụ phổ biến là các bộ chiêng, các loại mbieot. Vào mùa lễ hội (thường bắt đầu từ sau khi thu hoạch xong vụ lúa), đêm đêm đồng bào lại tổ chức ăn mừng lúa mới. Bên ngọn lửa, họ ăn thịt và uống rượu cần, ca hát và nhảy múa cùng nhau. Tiếng chuông, tiếng khèn vang lên những âm thanh phấn khích giữa

used to occupy low valleys for water-rice cultivation – ‘Lạch’ means ‘under-growth woods’ in their language, implying the pine forests and hills south-west of Langbian mountains, including Dalat City. Because of the soaring population growth of Viet people, Lạch’s drew back to set up Lát Village at the foot of Langbian and Chil’s scattered round Dalat, Tà Nung, Đức Trọng.

Ethnic groups in Lâm Đồng speak two different language systems: Mạ and K'Ho belong to Mon-Khmer, which is the origin of many ethnic groups’ languages in the South of Western Highlands, while Churu belong to Malay-Polynesian, also called poly-island system. They all have a very wealthy cultural treasure, rich in customs, festivities, traditional folk culture, tales, unique legends and especially custom precepts which they call N'dri, telling rules of behavior in everyday life and activities, expressed in forms of proverbs and songs which have been recited from generation to generation.

Folk music is also traditional in Mạ, K'Ho and Churu peoples’ activities with common instruments such as sets of gongs and

mbieots. During festival period, which begins after their harvest of rice, they hold festivities in celebration of the new rice night after night. Gathering round the open fire, they eat meat, drink ‘cần’ (a fermented beverage sucked out through a bamboo pipe from a earthenware vessel), sing and dance together. The exciting sounds of donges and flutes in the middle of quiet forests seem to bring back an optimistic longing for a better future.

These minorities often gather into a bon or plei (like a village of Viet people), each of which has some tens of wooden bungalows, the space under which is used

núi rừng tịch lặng như niềm mong mỏi lạc quan về một ngày mai tươi đẹp.

Các dân tộc ít người thường sống tập trung thành các bon hay plei (giống như làng xóm của người Kinh), mỗi bon có từ vài đến mười nóc nhà sàn với sàn thấp, bên dưới dùng nuôi gia súc hay để các công cụ sinh hoạt, cũng có nơi dùng làm nơi sinh hoạt như kéo sợi, giã gạo... Ở vùng Mạ vẫn còn tồn tại những ngôi nhà dài hàng chục mét. Ở xã Lát ngày nay sàn rất thấp, dường như chỉ để giữ lại truyền thống, một số khác đã trở thành nhà nền như người Kinh thậm chí là những căn “biệt thự” với các trang thiết bị hiện đại không thua gì các khu vực phố thị.

Định chế xã hội của các dân tộc cũng có những khác biệt. Nếu ở người Mạ đã xác lập chế độ phụ hệ thì ở người K’Ho và Churu vẫn tính dòng họ theo phía mẹ. Trong cộng đồng, các thành viên đề cử và tín nhiệm người đứng đầu bon, plei; những việc quan trọng như gieo trồng, chia đất, chia ruộng, chiến tranh đều do tập thể quyết định.

Về mặt canh tác, ngoại trừ nhóm Sré, Lạch và một bộ phận người Churu đã biết làm ruộng nước, còn đại bộ phận phụ thuộc vào hoạt động kinh tế nương rẫy. Ngoài ra họ cũng còn biết đến săn bắt với một kỹ thuật khá đặc biệt, như việc đặt bẫy hay tổ chức các cuộc săn tập thể vào mùa săn. Núi rừng Lâm Đồng còn là nguồn cung cấp các loại rau, củ, nấm, ớt mây... vừa làm nguồn thức ăn bổ sung vừa phát huy kỹ năng hái lượm của các cư dân bản địa.

Ngày nay, các dân tộc bản địa Lâm Đồng đang cùng các dân tộc anh em khác trong đại gia đình dân tộc Việt Nam đoàn kết gắn bó, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hoá truyền thống, góp phần kiến tạo một nước Việt Nam thống nhất và hoà bình.

Photos: VÕ VAN NGHỆ

as a stable, a shed for working tools, for thread twisting or rice pounding. There still exist such houses as long as several tens meters in Mạ areas. In Lát Village, very low floors seem only to remind tradition and some houses have the ground as their floors as Vietnamese ones do and a few are real ‘villas’ with modern furniture as town houses.

Some differences exist among their social structures. While Mạ people recognize paternal priority, K’Ho and Churu still adhere to maternal power. Every members can nominate and choose the person to be the head of a bon or plei but very important issues like seeding time, land-field sharing and war declaring must be decided by the community itself.

In culture, Sré, Lạch and a part of Churu people cultivate water rice as an exception, but most minorities depend on nomadic cultivation. In addition, they hunt with special technique of trapping or collectively in hunting seasons. Mountains of Lâm Đồng are an abundant source of vegetables, fruit, mushrooms, and etc., which are an additional source of food and meanwhile improve their picking skills.

Today aboriginal minorities in Lâm Đồng, together with their fraternal peoples in the big family of Vietnam, are in unbreakable union for conservation and development of traditional cultural values, contributing their shares in building a peaceful and unified Vietnam Nation.

Đà Lạt là xứ sở ngàn thông - nơi đây có mặt 10 trong số 11 loài thông được ghi nhận tại Việt Nam. Điều thú vị là chen lẫn trong những loài thông hiện đại lại còn những loài thông cổ tích như thông 2 lá dẹt (Ducampopinus Krempfii), thông năm lá (Pinus dalatensis) mà trên thế giới đã bị tuyệt chủng từ hàng triệu năm trước.

Việc phát hiện một loài thực vật cổ sinh vẫn còn tồn tại ở Việt Nam từ cuối thế kỷ 19 là do bởi Krempfii, nhà thực vật học người Đức khi ông đến Đà Lạt nghiên cứu lâm sinh. Đến năm 1921, một nhà thực vật học người Pháp cũng là người phát hiện cây thông đỏ (Pinus Spp) Đà Lạt, ông M.H.Lecomte đã công bố: "thông hai lá dẹt là một gene đặc hữu Việt Nam", và để ghi công người phát hiện, ông đã đặt tên cho nó là Pinus Krempfii.

Có lẽ sự việc sẽ ít ầm ĩ hơn, nếu vào cuối năm 1944, một nhà thực vật học người Pháp chuyên về phân loại thực vật, ông O. Chevalier đã không tuyên bố thẳng thừng: "Pinus Krempfii chỉ có một loài của một giống duy nhất và đã hoá thạch từ xa xưa". Các cuộc tranh cãi trong giới khoa học với tầm vóc quốc tế đã thực sự nổ ra, và chỉ tạm lắng xuống khi Krisphind và Litenle, hai nhà khoa học người Mỹ đưa ra luận điểm về hoá thạch sống - Ducampopinus. Thông hai lá dẹt là loài tàn di hay hóa thạch sống của loài thực vật kỷ đệ tam, là loài cây chỉ xuất hiện tại Đà Lạt và họ hàng của nó trên thế giới chỉ còn được biết đến trong những mẫu hóa thạch, vì vậy nó

Dalat, the land for pine trees, has 10 out of 11 species recorded in Vietnam. Something fascinating is that two of these actual species are fabulous ones, the two-flat-leaf pine (Ducampopinus Krempfii), and the five-leaf pine (Pinus dalatensis), which became extinct millions of years ago all over the world.

Krempfii, a German botanist, made this discovery of a prehistoric extinct species still in existence in Vietnam when he was doing botanical research in Dalat. In 1921, M. H. Lecomte, the French botanist, discovered the Red Pine (Pinus Spp) in Dalat and claimed it to be the two-flat-leaf pine species only in existence in Vietnam. He therefore named it

Pinus Krempfii to the merit of its discoverer.

This would not have become so well known if O. Chevalier, the French botanical taxonomist had not totally ignored it in his brusque proclamation, 'Pinus Krempfii was the only species of the only genus that became extinct a long time ago'. A debate did break out among scientists throughout the world and temporarily calmed down only when the two American scientists put forward their theory on living fossils - Ducampopinus. The two-flat-leaf pine therefore is a living example of an extinct species of the 3rd epoch botanical plants. Only in Dalat is this species in existence and only in form of fossils have its entire relative spe-

được xem như là hoá thạch sống của thực vật tự nhiên.

Đồng bào bản địa Đà Lạt gọi thông hai lá dẹt là chion hoxori, nó có mặt ở Yên Đa Myút (huyện Lạc Dương) và Bidoup (huyện Đơn Dương) trong rừng già thường xanh với độ cao trên 2000m. Các cây non chỉ mọc được trong rừng tối và đến hàng chục năm sau mới vươn lên tầng cao nhất của rừng, vì vậy khi quan sát từ xa, rất dễ nhận ra thông hai lá dẹt vươn cao trong khu rừng nguyên sinh với tán lá xòe ra như hình rẽ quạt. Một cây thông hai lá dẹt có thể cao đến 40m với đường kính 4m và đoạn thân gỗ lên đến 20m trước khi phân cành.

Ông A. Tastagsceh, viện sĩ Viện Hàn Lâm Liên Xô (cũ) đã từng thổ lộ: "Tôi chỉ muốn sang ngay Việt Nam và sờ tay lên cây Pinus Krempfii rồi chết cũng mãn nguyện!". Du khách có thể tiếp cận với vị sứ giả thời tiền sử khi từ Dankia tiếp tục đến cổng trời, là nơi cao nhất và là cánh cửa mà từ đó có thể nhìn xuống bên này là khu du lịch suối Vàng và bên kia là khu vực Đạm Ròn, nơi có ba xã xa nhất của huyện Lạc Dương.

Đứng tại cổng trời, bên con đường quanh co uốn lượn, du khách sẽ dễ dàng nhìn thấy những cây thông hai lá dẹt nổi bật giữa rừng già, nhưng để đến được bên gốc thông cổ tích còn phải cắt rừng lội bộ hàng cây số, trong khu rừng hỗn giao dày đặc và thiếu ánh sáng!...

Photo: MKT

cies been known so far. That's why it is considered as a living fossil among the natural plants.

Aborigines of Dalat call this two-flat-leaf pine chion hoxori, which is found in Yên Đa Myút (Lạc Dương District) và Bidoup (Đơn Dương District), only in jungles more than 2000 m above sea level. The young trees only grow in the dark jungle and reach out of its canopy layer after over ten years of growth. Looking in a distance, we easily notice this two-flat-leaf pine with a round big canopy in a Proterozoic forest. A two-flat-leaf pine tree can be as high as 40m, in a diameter up to 4m and its straight trunk up to the first branch as long as 20m.

Mr. A. Tastagsceh, a member of Former Soviet Union Academy once exclaimed, "If only I could fly to Vietnam and touch the Pinus Krempfii with my own finger to be satisfied until death". Tourists may get access to this prehistoric messenger if they start in Dankia and go up to Heaven Arch, the highest point where they can look down on the tourism area of Golden Stream on one side and in the other side Đạm ròn area, the three farthest villages of Lạc Dương District.

On winding paths at Heaven Arch, tourists easily find those two-flat-leaf pine trees standing out of the jungle. They, however, may have to walk for hours through the thick dark cross-pollinated jungle before they are able to reach those fabulous pine trees!

quê hương hoa gấm

FLOWER-SILKY HOMELAND

QUÊ HƯƠNG HOA GÀM FLOWER-SILKY HOMELAND

GIÁ THAM QUAN
Tours Ticket fares

HỒ XUÂN HƯƠNG <i>Xuân Hương Lake</i>	25	
HỒ SUỐI VÀNG <i>Golden Stream Lake</i>	26	
HỒ TUYẾN LÂM <i>Tuyền Lâm Lake</i>	28	
HỒ THAN THỎ <i>Than Thỏ Lake</i>	29	4.000 VNĐ
THÁC HANG CỌP <i>Tiger Cave Waterfall</i>	30	4.000 VNĐ
THÁC PRENN <i>Prenn Waterfall</i>	32	6.000 VNĐ
THÁC DATANLA <i>Datanla Waterfall</i>	33	5.000 VNĐ
THÁC B'BLA <i>B'bla Waterfall</i>	34	4.000 VNĐ
THÁC CAM LY <i>Cam Ly Waterfall</i>	36	4.000 VNĐ
THÁC VOI <i>Elephant Waterfall</i>	37	3.000 VNĐ
THÁC DAMB'RI <i>Damb'ri Waterfall</i>	38	7.000 VNĐ
THÁC PONGOUR <i>Pongour Waterfall</i>	40	5.000 VNĐ
THÁC GOUGAH <i>Gougah Waterfall</i>	41	2.000 VNĐ
THUNG LŨNG TÌNH YÊU <i>Valley Of Love</i>	42	5.000 VNĐ
NÚI BÀ (LANGBIAN) <i>Lady Mountain (Langbian)</i>	44	4.000 VNĐ
ĐỒI CÙ <i>Golf Hill</i>	46	

HỒ XUÂN HƯƠNG

Nằm ngay trung tâm thành phố, ở độ cao 1477m. Hồ Xuân Hương nguyên là thung lũng có dòng suối Cam Ly chảy qua, nơi quần tụ của các cư dân Lạch buổi ban đầu.

Năm 1919, từ sáng kiến của viên Công sứ Cunhac, kỹ sư công chánh Labbé đã tiến hành việc ngăn dòng suối làm thành hồ. Đến năm 1923 lại xây thêm một đập nữa ở phía dưới tạo thành hai hồ.

Photo: VÕ VĂN NGHỆ

Do ảnh hưởng của cơn bão tháng 3 năm 1932, cả hai đập đều bị vỡ. Mãi đến năm 1934-1935 một đập lớn bằng đá mới được kỹ sư Trần Đăng Khoa thiết kế xây dựng phía dưới hai đập cũ tạo thành một hồ lớn – người Pháp gọi là Grand Lac. Đập này nằm trước dinh Quận Đạo mà vị Quận đạo bấy giờ là Phạm Khắc Hoè vẫn được dân địa phương xưng gọi “Ông Đạo” nên khi đập cũng là cầu xây xong, người dân quen gọi là cầu Ông Đạo, còn tồn tại đến ngày nay.

Hồ có chu vi 5000m, rộng 25ha với hình dạng trăng lưỡi liềm. Mặt hồ phẳng lặng như tấm gương soi bóng những tán tùng già cổ, những hàng liễu rủ thướt tha, và sẽ đẹp hơn khi mùa xuân về, lúc những cành anh đào nở rộ một màu hồng rực rỡ khiến mặt hồ bừng lên như đôi má cô gái Đà Lạt tuổi xuân thì.

Hồ được mang tên Xuân Hương từ năm 1953 như muốn làm sống mãi hình ảnh lãng mạn của nữ sĩ thơ Nôm nổi tiếng Việt Nam thế kỷ thứ 19: Hồ Xuân Hương.

XUÂN HƯƠNG LAKE

Located in the city center, at 1.477 meters height, Xuân Hương Lake was originally the valley through which Cam Ly Stream flowed and where Lach people resided.

In 1919, on Mayor Counhac's idea, civil engineer Labbé dammed up the stream into a lake. In 1923, another barrage was built just below the first one to make up the second lake.

Unfortunately the two barrages were broken when flooded in a storm in March 1932. In 1934-1935, a new big stone barrage, designed by engineer Trần Đăng Khoa, was built below the two old ones, making up a larger lake which French people called Grand Lac. This dam is in front of Province Chief's palace, at that time, the chief was Mr. Phạm Khắc Hoè, whom local people called 'Sir Đạo' and when the bridge was completed, it was called Sir Đạo's bridge which still exists nowadays.

The lake is 5000 meters in perimeter, 25 hectares and in the shape of a new moon. The lake's surface is peaceful and as flat as a mirror, reflecting old and stunted pines willows hanging down. It's more beautiful as spring comes and peach trees are blooming profusely with a splendid pink, making the lake's flare brightly as cheeks of youthful Đà Lạt girls.

In 1953, the lake was named Xuân Hương so as to make lively the romantic image of the famous Vietnamese poetess in the 19th century, Miss Hồ Xuân Hương.

HỒ SUỐI VÀNG

Rời trung tâm Đà Lạt theo hướng Bắc đi Lạc Dương, đến km 7 Tùng Lâm rẽ trái, du khách còn phải vượt qua đoạn đường dài khoảng 12km gập ghềnh uốn lượn giữa những đồi thông chập chùng trước khi đến được hồ Suối Vàng, nơi mà 100 năm trước đây khi lần đầu tiên đặt chân đến vùng đất này, ngỡ ngàng trước cảnh sắc thơ mộng kỳ ảo của thiên nhiên còn nguyên vẹn nét hoang sơ. Yersin đã chạy nhảy hò reo như một cậu học trò nhỏ để rồi sau này đề nghị với Toàn quyền P. Doumer cho xây dựng khu nghỉ dưỡng nơi đây.

GOLDEN STREAM LAKE

Going north from Đà Lạt and to Lạc Dương, turning left at milestone 7 in Tùng Lâm, visitors have to get along a rough road of 12 kilometers meandering through rolling pine hills or glossy grass fields before reaching Golden Stream lake. One hundred years ago, the first time setting foot on this area, Yersin ran shouting with joy like a little pupil. He was so stupefied by the dreamy and romantic landscape of original wild nature that later recommended the Governor General, P. Doumer to order the building of a health resort here.

Photo: MPK

Hồ Suối Vàng gồm hai hồ là Dankia ở trên và Ankroet ở dưới, được tạo bởi 2 đập cùng tên Ankroet chắn dòng sông Đa Dung phát nguyên từ núi Langbian, cạnh đó là một thác nước trắng xóa cũng mang tên Ankroet – thác này đã được toàn quyền Decoux chọn làm nơi xây dựng nhà máy thủy điện đầu tiên của Đà Lạt vào năm 1942.

Hồ Suối Vàng có sức chứa khoảng 20 triệu khối nước, ngoài việc cung cấp nguồn nước trong lành cho thành phố Đà Lạt, còn được dùng để vận hành tổ máy phát điện của nhà máy thủy điện Ankroet có công suất năm đạt 15 triệu kw/h.

Golden Stream lake consists of 2 small lakes: Dankia above and Ankroet below, and was formed by 2 Ankroet barrages holding back the Đa Dung River originating in Langbian Plateau. Nearby is a white Ankroet waterfall chosen by Governor General Decoux to build the first hydroelectricity station in Đà Lạt in 1942.

Its capacity is 20 million cubic meters of water besides supplying pure water for Đà Lạt, it operates generators of the hydroelectric station of Ankroet with the power of 15 thousand kw all hours per year.

Nơi đây còn có nhà máy nước Suối Vàng khá hiện đại do Đan Mạch giúp xây dựng hoàn thành năm 1984 với công suất 18.000m³/ngày, với sự kiểm nghiệm thường xuyên của Trung tâm Y tế dự phòng đã xác nhận nước đầu nguồn luôn đạt tiêu chuẩn vệ sinh cần thiết.

Dankia - Suối Vàng ngày nay đã được nhìn nhận đúng với giá trị thực của nó. Trong một tương lai không xa nơi đây cùng với khu vực Tuyên Lâm sẽ là một đối trọng của Đà Lạt hiện nay đã bị bê tông hóa tràn lan đến bức bối. Một liên doanh gồm một bên là tỉnh Lâm Đồng và một bên là Singapore đã có kế hoạch đánh thức nàng sơn nữ Dankia với hàng trăm hạng mục lớn nhỏ sẽ được dựng lên bên hồ, trên hồ và giữa những đồi thông, thảm cỏ mượt mà ... chúng ta có quyền hy vọng nơi đây sẽ đem lại sức hấp dẫn quyến rũ cho một vùng đất huyền thoại luôn làm say đắm biết bao khách viễn du...

There is Golden Stream modern water plant, funded by Denmark and completed in 1984, having an output of 18.000 cubic meters per day. The product water is under regular tests by Preventive Health Center and is certified to meet hygiene standards.

Dankia-Golden Stream has now been recognized in its real value. In the near future, together with Tuyên Lâm Lake area, it will be a favorite tourist spot, a welcome contrast to Đà Lạt, which has developed concretely in disorder to fret. A joint venture between Lâm Đồng province and a Singaporean business has planned to wake up this Dankia mountainous 'girl' with hundreds of small and large buildings set up on and round the lake, or pine hills, glossy grass... We are entitled to the hope that this place will bring attraction and seduction to a mythical region, which has always fascinated so many tourists.

Photo: CHK

HỒ TUYỀN LÂM

Theo quốc lộ 20 lên đèo Prenn, qua khỏi thác Datanla một đoạn, du khách rẽ trái rồi đi tiếp khoảng 2km giữa rừng thông trùng điệp, sẽ đối mặt với một hồ nước mênh mông mà từ lâu đã mang một cái tên đầy ấn tượng : Tuyền Lâm.

Hồ Tuyền Lâm được tạo thành bởi dòng suối Tía và thượng nguồn sông Đa Tam từ núi Voi đổ về. Trong nỗ lực tạo nguồn nước dự trữ và tưới tiêu cho các cánh đồng huyện Đức Trọng, từ năm 1982 Bộ Thủy Lợi đã tiến hành việc đắp đập ngăn nước tại đây. Công trình xây dựng đến năm 1987 mới hoàn thành đã mở rộng mặt hồ đến 32km² với độ sâu có nơi trên 30m nối liền các núi đồi tạo thành một cảnh quan thiên nhiên hoành tráng.

Du thuyền trên hồ, du khách có dịp chiêm ngắm bao điều kỳ diệu của núi đồi Đà Lạt mà ở mỗi góc độ luôn cho phép những khám phá mới lạ. Sẽ thú vị hơn khi ghé thác Bảo Đại, du khách có dịp làm quen một gia đình sống đơn lẻ nơi đây trong sự gần bó lạ lẫm với thiên nhiên. Và khi ghé khu dã ngoại Nam Qua, Đá Tiên hay của Công ty Du lịch thường thức món thịt nướng bên chén rượu cần, trong những căn nhà sàn xinh xắn hoặc thả mình trên bãi cỏ mượt êm giữa thênh thang gió lộng, du khách như bị "say" niềm-vui-cuộc-sống và cảm thấy thỏa lòng trong cái thú viễn du ...

Photo: MKT

TUYỀN LÂM LAKE

Going alongside National Road 20 to Prenn Pass, just past Datanla Waterfall, tourists turn left, go about 2 km into the rolling pine forest and then face an immense lake with an impressive long-time name of Tuyền Lâm.

It is formed by Tía Stream and by source of the Đa Tam River, which flows down from Elephant Mountain. In an effort to have a reservoir of water supply for irrigation of the fields in Đức Trọng District, in 1982 Irrigation Ministry started heaping barrages and damming up the rivers here. In 1987, the works finished and enlarged the lake surface up to 32 km² with the greatest depth of 30m. It links numerous mountains and hills, offering a monumentally natural landscape.

Sailing on the lake, tourists have a chance to admire wonders of the mountains and hills, where they can make new discoveries from different views. How excited to call at Bảo Đại Waterfall for an opportunity to get acquainted with a secluded family in the closest attachment to the nature. A visit at the picnic areas of Nam Qua and Đá Tiên or the Tourism Co. one will enable tourists to enjoy roast meat beside a big jug of Cẩn in beautiful houses. They may also lie at pleasure on glossy grass alluvial plain with wind flowing strongly, tasting the pleasure of life more and more, and feeling comfortable with that long journey.

HỒ THAN THỎ

THAN THỎ LAKE

Hồ Than Thở nằm cách trung tâm Đà Lạt khoảng 6km về hướng Đông Nam, trên đường đi Chi Lăng - Thái Phiên. Thoạt đầu nơi đây chỉ là một hồ nhỏ, không rõ từ lúc nào được gọi là Hồ Than Thở. Về sau người Pháp đã làm đập chặn nước tạo thành hồ và đặt tên là Lac des Soupirs, mãi đến năm 1956 hồ mới được gọi lại theo tên cũ.

Than Thở Lake is about 6 kilometers southeast of Đà Lạt center, on the way to Chi Lăng - Thái Phiên. At first, this place was a small pool and no one knows when it was called Than Thở Lake. Later French people built a dam holding back water into a lake and named it Lac des Soupirs; the lake was returned its old name in 1956.

Photo: MKT

Năm 1975, sau khi hòa bình lập lại, có lẽ cho rằng cái tên Than Thở ủy mị quá, đã có lúc hồ được đổi tên thành Sương Mai. Nhưng trong lòng người dân Đà Lạt cũng như du khách đều luyến lưu tên cũ, không gọi Sương Mai nên đến năm 1990, chính quyền địa phương đã cho sử dụng lại tên cũ của hồ.

Hồ Than Thở gắn với bao truyền thuyết tình sử thật buồn đã như có ma lực hấp dẫn biết bao du khách đến đây ngắm nhìn mặt hồ phẳng lặng trầm ngâm, để nghe tiếng lá thông xì xào trong gió, và để thả hồn đồng cảm mộng du cùng huyền sử xa xăm.

Ngày nay hồ Than Thở được Công ty Huy Hoàng rồi Công ty Thủy Dương đầu tư tôn tạo thành một công viên giải trí với những bồn hoa thắm cỏ được chăm tỉa công phu, những trò chơi du quay, xe đạp nước, cưỡi ngựa... tuy có thay đổi bộ mặt âm thầm của hồ nhưng cũng vì thế làm mất đi nét trầm mặc huyền hoặc vốn đã là cái "hồn" của hồ Than Thở!

In 1975, after peace was established, this name may have sounded much too sentimental, so it was renamed Sương Mai. However, favoring the old name deep in their hearts, Đà Lạt residents as well as tourists reluctantly called it Sương Mai; the local government therefore restored the old one in 1990.

Than Thở Lake is closely attached to many sad legendary love stories which have magically fascinated tourists. They've come here to gaze at the lake's mirror surface, listen to the whispers of pine leaves carried by the wind and let their hearts and souls be in daydream of ancient legends.

Than Thở Lake has now been funded and embellished, by Huy Hoàng Company and Thủy Dương Company, into an entertainment park with flower-beds and neatly cut lawns, Ferris wheels, horse riding, pedal boats, etc... While its depressing outlook is gone, the miraculously fairy inborn air of the lake, its 'soul', may lose accordingly.

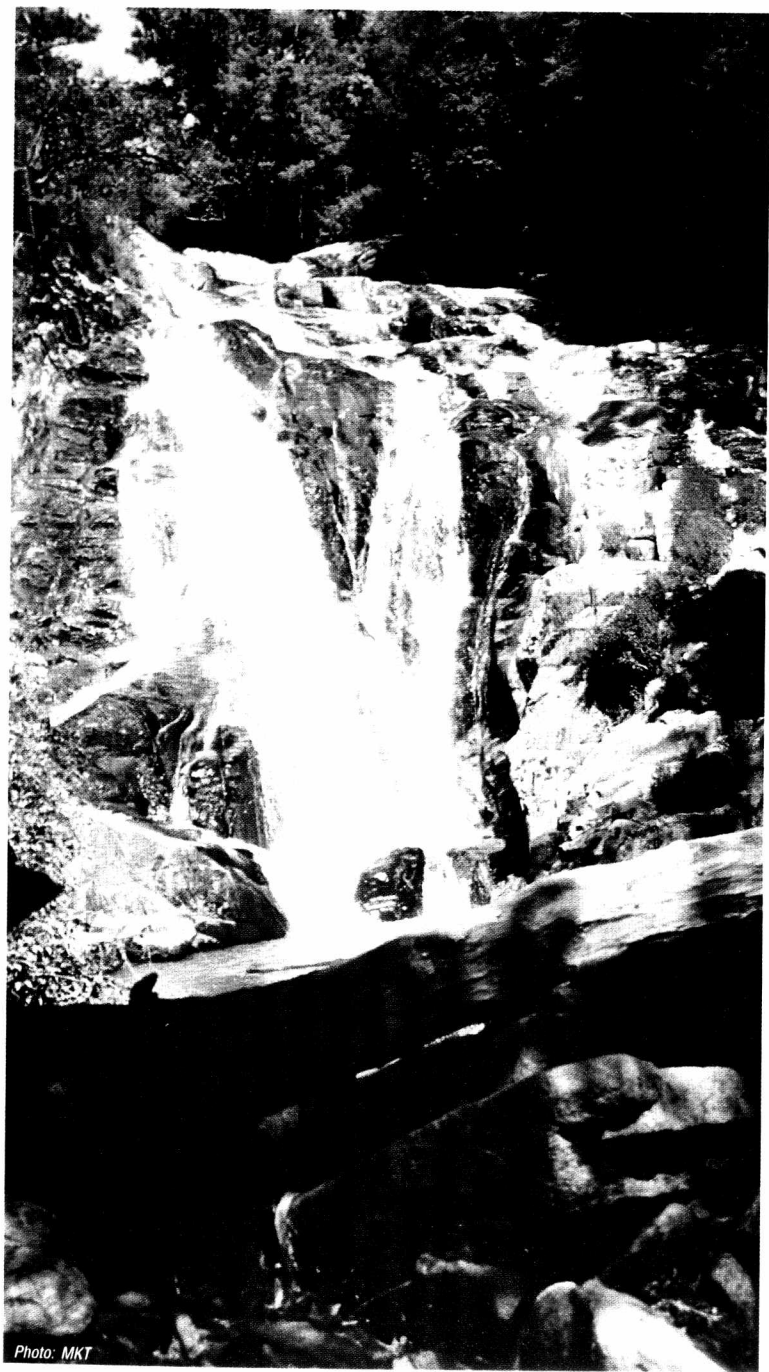

Photo: MKT

THÁC HANG CỌP

Thác Hang Cọp nằm tại “thung lũng trắng”, cách trung tâm Đà Lạt 12 km về hướng Đông Bắc, trên đường đi Phan Rang qua ngã đèo Dran.

Theo đường Hùng Vương đến đoạn ngang qua xã Xuân Thọ, du khách sẽ nhìn thấy biển báo thác Hang Cọp bên tay trái. Con đường dẫn đến thác dài khoảng 3 km tuy đã được rải đá cấp phối nhưng vẫn còn chừng 500m cuối cùng chưa khắc phục được những ổ voi hay những lượn sóng trâu mập mạp, mà mùa nắng thường lấm bụi còn mùa mưa lại dễ lầy.

Xin du khách chớ vội nản lòng, bởi doanh nghiệp Hoàng Tâm đã có sáng kiến “bắc cầu” bằng cách mở một lối mòn men theo sườn đồi dẫn xuống thác, vừa gần hơn lại vừa tạo cho khách một cảm giác “hạ sơn tầm...hồ” không kém phần thú vị.

Đứng trên đồi cao, du khách có thể nhìn thấy một chú cọp thật lớn đang thư thả dạo chơi giữa vườn hoa, đó là biểu tượng của thác Hang Cọp. Canh đó, trên ngọn đồi nhỏ, hình tượng một chàng trai dân tộc - dũng sĩ của núi rừng đang trong thế đứng hiên ngang, một gia đình cọp đang quây quần hay những cây nấm khổng lồ đã tạo thêm những nét mới cho một khu du lịch đang dần được định hình.

Phía dưới ngọn đồi nhỏ, cạnh dòng suối đang lặng lẽ trôi, du khách sẽ bất ngờ khi gặp một cái hang tự nhiên với hai cửa ra vào mà tương truyền xưa kia một vị chúa sơn lâm đã độc chiếm nơi này làm giang sơn.

Muốn tham quan thác, du khách phải đi theo con đường lát đá xanh xấp xỉ gần 150 bậc cấp chen lẫn giữa rừng cây nguyên sinh. Điểm độc đáo là dù vào mùa khô, dòng thác vẫn cuốn cuộn đổ, rồi dòng nước lại chia thành nhiều nhánh, len lỏi qua từng mồm đá xuôi dần về phía dưới, tạo thành một khung cảnh hùng vĩ đầy sức cuốn hút của chốn thiên nhiên hoang sơ.

Giã từ thác Hang Cọp, con đường trở về cũng là một cuộc chinh phục mới nếu du khách muốn leo ngược lên đồi thông, nhưng thử thách cuối cùng sẽ càng làm cho chuyến đi thêm phần thú vị và đáng nhớ!

TIGER CAVE WATERFALL

Tiger Cave Waterfall is located in 'White Valley', 12 kilometers northeast of Dalat, on the way to Phan Rang, past Dran Pass.

Going along Hùng Vương Street through Xuân Thọ Village, tourists can see the signpost for Tiger Cave on the left. The three-kilometer road has been laid over with macadam but its last 500 meter length is still in bad condition with large holes, furrows and ridges, becoming thick with dust in dry season and heavy with mud in rainy one.

Tourists may not be disappointed though, now that Hoàng Tâm Company has taken the initiative in opening a new path along the hillside to the waterfall, reducing the distance and producing in tourists an interesting feeling of 'discovering a tiger inside a jungle'.

From the hill above, they may seem to witness a huge tiger strolling in a flower garden, which is a symbol for Tiger Cave Waterfall. On a small hill nearby, the sight of a young minority, the jungle's hero, in standing bravery posture, of a tiger family gathering round or of giant mushrooms definitely adds new features to this gradually forming new tourist resort.

Far below the small hill, by the lazily flowing current, tourists would come across a natural cave with two entrances, which is traditionally believed to have been the palace of a king-of-jungle tiger.

To access the waterfall, tourists have to follow a pretty 150-step stone path, winding through a Proterozoic forest. Strange as it is that even in dry seasons the waterfall pours down abundantly and violently, and then divides into many brooks overpassing huge rocks and worming deep down, creating the most attractive and majestic landscape of the wild nature.

Before waving farewell to Tiger Cave Fall, it is a challenge to tourists to climb up pine hills on their way back, and their trip may therefore turns into an interesting and unforgettable memory.

THÁC PRENN

Thác Prenn nằm ngay chân đèo Prenn, sát quốc lộ 20, cách trung tâm thành phố Đà Lạt 10km. Cái tên Prenn gợi nhớ đến một thời xa xăm vào khoảng thế kỷ XV-XVII, khi vùng núi đồi nơi đây còn là ranh giới chiến trường của các cuộc chiến tranh xâm lăng và bảo vệ lãnh thổ. Prenn gốc tiếng Chăm có nghĩa là "vùng xâm chiếm", còn các tộc dân bản địa như Lat, Chil, Sré lại gọi kẻ xâm lăng là "người Prenn".

Để vào thác, du khách phải qua một chiếc cầu ngắn bắc ngang dòng suối đã được kè chắn bằng bê tông nhằm tránh bị xói lở. Con đường xuống thác thật đẹp với những bậc đá ôm theo sườn đồi được bố trí một cách hợp lý. Du khách sẽ nhìn thấy một bức màn nước buông mình từ độ cao gần 10m xuống thung lũng nhỏ đã được chỉnh sửa thành vườn hoa mà từ đây có nhiều lối đẹp đưa chân lên các đồi thông thoáng đặng chung quanh.

Du khách có thể men theo các con đường dẫn đến vườn thú, vườn lan hay thư thả dạo gót hoa viên ngắm nhìn những bông hoa khoe sắc, những căn chòi xinh xinh trên ngọn cây hoặc đứng đưa cùng cầu treo bắc ngang dòng suối nhỏ. Ở một góc độ khác, vườn đá Thái Dương với sự sắp xếp đầy ngẫu hứng tạo được một bất ngờ thú vị. Đặc biệt với hệ thống cáp treo, du khách có thể ngang qua dòng thác trong cảm giác phiêu bồng, tưởng như đang đi vào cõi thần tiên...

Photo: VÕ VĂN NGHE

PRENN WATERFALL

Prenn Waterfall lies at the foot of Prenn Pass, on National Road 20, 10 km from central Đà Lạt, the name 'Prenn' reminisces a long-ago period in centuries XV- XVII, when this mountainous area is still the battlefield of invasive and defending wars. In Cham language, Prenn means 'invaded area but in the language of native minorities as Lat, Chil, Sré' an invader was called 'Prenner'.

The only access to the fall is a short bridge across a stream with concrete banks free from erosion. The way down to the waterfall is very beautiful, with well-arranged stone steps winding along the side of the hill. Tourists will see a water curtain dropping down from the height of nearly 10 meters onto a small valley which has been converted into a flower garden, many attractive

paths of which lead tourists up onto open space of pine hills around it.

Tourists may take paths leading to the zoological or orchid gardens or have a leisure walk admiring showy flowers, watching pretty huts high above in the trees or swaying lightly on a suspension bridge across a small stream. An extraordinary impression may be Solar Stone Garden, whose steps are artistically arranged. Especially the aerial railway can carry tourists across the stream and produce bobbed feelings of being lost in deity and fairy world.

THÁC DATANLA

Nằm khoảng giữa đèo Prenn cách Đà Lạt 5km, thác Datanla tuy không hùng vĩ, ồn ào như nhiều dòng thác khác của Đà Lạt, nhưng lại có một sức cuốn hút đặc biệt đối với những ai thích mạo hiểm phiêu lưu. Datanla hay Datania do các từ K'Ho ghép lại: "Đà-Tà-N'ha" có nghĩa là "nước dưới lá" - liên hệ đến cuộc chiến tranh Chăm, Lạt, Chil thế kỷ 15-17.

Từ đường 20 rẽ xuống dốc khoảng 300m là tới một thung lũng nhỏ, du khách sẽ gặp thác Datanla với cảnh trí đầy hấp dẫn và đậm nét hoang sơ. Thác đổ xuống từ ghềnh cao 20m, len lỏi qua nhiều tầng nấc trong các khe đá rồi lẫn khuất đâu đó trong rừng sâu tạo thành một dòng suối, lúc ẩn lúc hiện như mời gọi thách thức bước chân khách lãng du. Nơi đây có những tảng đá nhẵn bóng thật đẹp, tương truyền xưa kia các tiên nữ trên thượng giới thường ghé lại nô đùa tắm suối nên khu vực này còn được gọi là Suối Tiên.

Đi xa hơn xuống phía dưới, du khách sẽ gặp một hẻm vực sâu hun hút được gọi là vực Tử Thần. Đây là một nơi khá nguy hiểm, rất dễ xảy ra tai nạn nên nếu không được tổ chức thám hiểm do các đơn vị chuyên nghiệp với những trang thiết bị bảo đảm an toàn, du khách không nên liều lĩnh khám phá những bí ẩn hẻm vực Tử Thần Datanla.

DATANLA WATERFALL

Half way to Prenn Pass, 5 kilometers from Đà Lạt, Datanla Waterfall is not so imposing or tumultuous as some others in Đà Lạt but it exerts an extraordinary attraction to adventurers. Datanla or Datania is a word compound in K'Ho language, 'Đà-Tà - N'Ha', meaning 'water under the leaves' - related to the war of Chăm, Lạt, Chil in the 15th-17th centuries.

Turning off National Road 20, down a slope of about 300 meters into a small valley, tourists can see Datanla Waterfall with a wild and attractive landscape. Water falls down from 20 meters above, worms through many steps of rock-slits, and then hides itself inside the jungle, flowing alternatively in and out of sight, challenging tourists' curiosity. There are beautiful and glossy rock slabs where fairies from heaven legendarily used to bathe and get amused; therefore it is also called Fairy Stream.

Going farther down, tourists are soon in front of an immeasurably deep chasm, called 'Death Chasm'. This is a rather dangerous place where accidents easily happen. Unless guided by professionals and equipped with safety devices, tourists should not recklessly explore the mysteries of Death Chasm at Datanla.

Photo: MKT

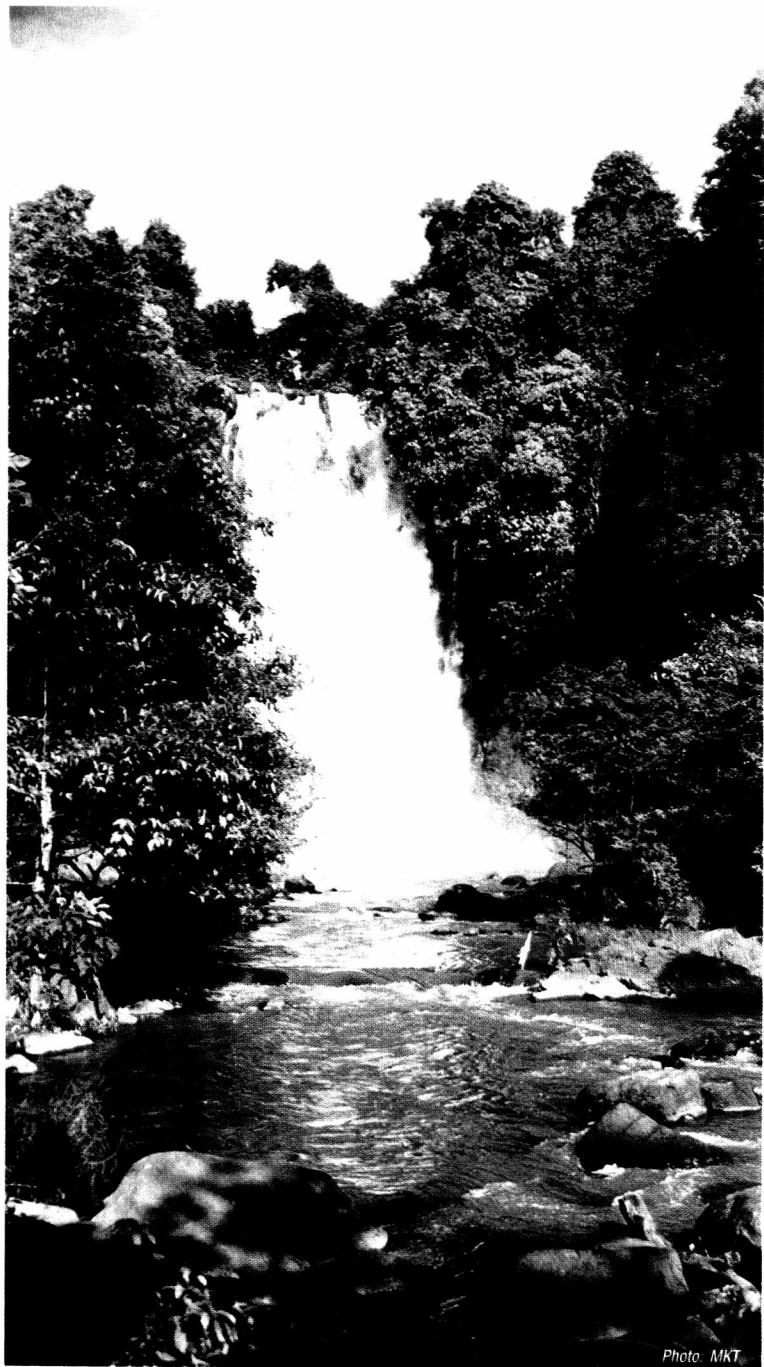

Photo. MKT

Trên đường 20 đi Đà Lạt, tại km 152 cách thị trấn Di Linh 5 km và cách Đà Lạt 80 km, du khách có thể ghé thăm thác B'Blá khá nổi tiếng nằm ven quốc lộ mà từ rất lâu đã bị vùi sâu vào quên lãng. Thác nằm trên địa bàn xã Liên Đầm nên còn được biết đến với tên Liên Đầm.

Trong ngôn ngữ K'Ho, B'Blá có nghĩa là đầu ngà voi, liên hệ đến giai đoạn lịch sử đen tối khi người dân bản địa lệ thuộc sự thống trị của vương quốc Chăm-pa, đã bị buộc phải săn voi để lấy ngà cống nạp, và chính bên dòng thác nơi đàn voi thường tụ tập, những cuộc tàn sát loài thú này đã diễn ra nên mới thành tên thác.

B'Blá là thác đẹp hùng vĩ giữa núi rừng cao nguyên, với mặt nước rộng gần 30m đổ xuống từ độ cao hơn 50m đã tạo thành những âm vang náo nhiệt phá tan đi cảnh tịch lặng của núi đồi, còn dòng nước bên dưới lại trôi xuôi lặng lẽ, len lỏi qua từng hòn đá mấp mô rồi mất hút trong rừng cây làm cho cảnh quan thêm phần kỳ bí mà hấp dẫn.

Khu thắng cảnh thác B'Blá được người Pháp xây dựng từ những năm 30 của thế kỷ 20 với con đường xuống thác được xếp đá công phu, vậy mà do hoàn cảnh chiến tranh, nơi đây đã bị lãng quên và dần hoang hóa theo thời gian. Những năm sau 1975, cùng với làn sóng người đổ về Lâm Đồng xây dựng kinh tế mới, khu rừng quanh thác đã bị chặt phá bừa bãi khiến cảnh quan nơi đây trở thành nhem nhuốc với những nương rẫy trồng trà, cà phê.

Năm 2000, Liên đoàn Lao động tỉnh Lâm Đồng đã đầu tư chỉnh trang khu du lịch thác B'Blá như là công trình chào mừng kỷ niệm 55 cách mạng tháng Tám và quốc khánh 2-9, và do công đoàn cơ sở Công ty Dịch vụ Du lịch Đà Lạt đảm trách thực hiện, con đường xuống thác dài chừng 1 km với khoảng 250 bậc đá được khôi phục đã tạo thuận tiện cho du khách tiếp cận một thác B'Blá tuy đã thâm niên nhưng vẫn còn rất mới lạ.

At the milestone 152 on National Road 20, 5km from Di Linh Town and 80km from Dalat, tourists may call at rather well-known B'bla Waterfall, which, though beside the road, has been forgotten for a long time. Being at Liên Đầm Village, it is also known as Liên Đầm Waterfall.

In K'ho language, B'bla means elephant ivory. It is related to the dark period in history, when minorities were forced by the rulers of Champa Kingdom to hunt for ivory and right at this waterfall, elephants used to gather only to be slaughtered. Ivory, therefore, later became the name of the waterfall.

B'bla is a magnificent waterfall in the highlands, whose current, 30 meters in width, pours down from a height of over 50 meters. Its thunderous gurgles break up mountainous quietness and the current regains its peaceful flow, winds through every rag and disappears into the jungle, adding more mysterious fascination.

B'bla Waterfall scenery spot was built in 1930's by French people with a down-path carefully paved with stone but unfortunately, due to wartime, it has long been forgotten and deserted. After 1975, difficult economic problems aroused huge rushes of people into Lâm Đồng for a new life, neighboring forests were cut down irresponsibly and the landscape was spoiled by patches of coffee or tea culture.

In 2000, Lâm Đồng Labor Union invested much to restore B'bla Waterfall tourist site as an arduous celebration of the 55th anniversary of the August Revolution and 2nd September National Independence Day. The labor union unit of Dalat Service Tourism was in charge of the restoration including a 1-km 250-step down-path which would enable easy access to B'bla Waterfall, which is quite old but mysterious enough to be discovered.

Các dòng nước từ đỉnh Langbian, sau khi len lỏi qua các núi đồi chung quanh, đã định hình thành dòng suối Cam Ly chảy qua hồ Than Thở, hồ Mê Linh (cũ), rồi tụ về một thung lũng nên hồ Xuân Hương thơ mộng. Từ đây, luồn dưới cầu Ông Đạo, dòng suối lại theo một vết đứt gãy (địa chất) dài chừng 2 km lượn về phía Tây trước khi trườn qua một nền đá hoa cương thoải tạo thành thác Cam Ly đẹp nổi tiếng của Đà Lạt.

Cam Ly là do biến âm của K'Mly, tên một vị tù trưởng của bộ tộc K'Ho, được bộ tộc này chọn làm tên vùng đất từ sau khi ông qua đời để ghi nhớ công lao. Tên Cam Ly thật đẹp và mang âm hưởng Việt Nam nên ông Cunhac đã lầm tưởng đây là tên do người Việt đặt cho. (*)

Thác Cam Ly ngày nay đã được đầu tư tôn tạo với nhiều tiểu cảnh mang đậm dấu ấn Tây Nguyên, những con đường tuy được bê tông hóa nhưng nhờ khéo chọn giải pháp phù hợp đã không phá vỡ những nét hoang dã cổ hữu...có thể nói thác Cam Ly đã ngày càng đẹp hơn nhưng lực bất tòng tâm, nơi đây còn chịu áp lực rất nặng của các dòng nước thải từ thành phố đổ vào, đã không đảm bảo được môi sinh trong lành nên ngày càng thưa dần khách mến mộ đến với thác Cam Ly.

Currents from the top of Langbian creep over surrounding mountainous areas to form Cam Ly Stream, which crosses Than Thở Lake, Mê Linh Lake and gathers in a big valley, turning it into the poetically dreaming Hồ Xuân Hương Lake. The stream then passes underneath Ông Đạo Bridge and follows a geological fracture of about 2 km westward before crawling over a sloping granite bed into the beautiful famous waterfall of Cam Ly in Dalat.

Cam Ly is a variant of 'K'Mly', name of a tribal chief of K'Ho clan. After his death, the clan named this place after him to note down his merits. The name 'Cam Ly' sounded so nice in Vietnamese that Mr. Cunhac mistook it to be given by Vietnamese people. ()*

Cam Ly Waterfall has now been heavily invested with little man-made sceneries full of mountainous characteristics, with concrete paths which perfectly suit the beauty of this everlasting wild nature. Cam Ly Waterfall may be becoming more and more pretty, but the heavy pressure of wastewater flows from the city has made it a not-very-pure environment and the dreamy poetic Cam Ly Waterfall therefore no longer attracts as many of tourists as some years ago.

Photo: MPK

(*) Baudrit: Naissance de Dalat - Revue Indochine - No 180 (2 1944).

THÁC VOI

ELEPHANT WATERFALL

Khởi từ ngã 3 Liên Khương, quốc lộ 27 nối Đà Lạt với Buôn Ma Thuột sẽ đi ngang cửa rừng cách đó 19 km. Từ đây con đường dài 13 km dẫn đến thị trấn Nam Ban huyện Lâm Hà sẽ đưa du khách đến với Thác Voi, một thắng cảnh độc đáo của tỉnh Lâm Đồng, cách thị trấn Nam Ban 5 km và cách cửa rừng 8 km.

On National Road 27 linking Dalat to Ban Mê Thuột, 19 km past Liên Khương T-junction is a 13 km access road to Nam Ban Town, Lâm Hà District. This road leads to Elephant Waterfall, one of the rare landscapes in Lâm Đồng Province, 5 km from Nam Ban Town and 8 km from National Road 27.

Photo. MKT

Ngay từ xa, du khách đã có thể nghe tiếng ầm ào thác đổ và nhìn thấy một dòng thác nhỏ tung bọt trắng xóa dưới chân ngôi chùa Nam Ban đồ sộ, nhưng khi đã trèo qua các mỏm đá để xuống tận bên dưới lòng thác, du khách mới cảm nhận được sự hùng vĩ của một ngọn thác đổ xuống từ độ cao 30 m. Thác Voi quả là bức tranh sinh động mà thiên nhiên đã khắc họa nên, với những hang động kỳ thú ẩn mình sau những vách đá hiểm trở, những cây cổ thụ chằng chịt dây leo, đặc biệt những khối đá nham huyền vũ với hình thù kỳ quái ẩn ẩn hiện hiện sau làn sương trông tựa như đàn voi đang chen nhau tắm suối.

Tham quan Thác Voi ngoài những phút giây hồi hộp khi phải vượt qua những lối xuống chênh vênh hay những chiếc cầu thanh mảnh vắt ngang vực đá, du khách còn có cái thú lướt lách trong những hang động thâm u, hoà mình vào với thiên nhiên hoang dã hay thả hồn theo dòng suối uốn lượn dưới những tán cây rừng rợp bóng...

In the distance, tourists may hear thunderous down flowing and witness the waterfall throw up massive white foam below imposing Nam Ban Pagoda. However, only having climbed down cliffs to the foot of the waterfall do they feel the grandiosity of this 30-meter high waterfall. Elephant Waterfall is really a lively scenery the nature has ever created. Mysterious caves hide themselves behind dangerous cliffs, countless lianas hang round huge trees or from their branches, especially alkalic rocks in strange figures, half-seen through a curtain of mist, look like a herd of elephants having a wash in the current.

An excursion to Elephant Waterfall not only provokes excitement of taking hanging paths up and down, of walking on narrow bridges crossing certain crevasses, but also offers tourists lots of delight in wriggling through dark caves, immersing in the wild nature or day-dreaming under shady canopies

Photo: MKF

THÁC DAMB'RI

DAMB'RI WATERFALL

Trên đường từ thành phố Hồ Chí Minh đi Đà Lạt, du khách có thể dừng chân ghé thăm Bảo Lộc, xứ sở của trà, cà phê và dâu tằm. Bảo Lộc hấp dẫn du khách còn bởi thác Damb'ri nằm cách thị xã 18km về hướng Tây-Bắc mà sự hùng vĩ bề thế sẽ còn cầm giữ chân khách lâu hơn.

Thác Damb'ri – tiếng K'Ho có nghĩa là “Đợi chờ”, có sức lôi cuốn không hẳn bởi ý nghĩa của tên gọi, mà còn bởi thác nước có chiều cao tự nhiên 57m, với dòng chảy trung bình 10m/giây đã làm thành những vùng xoáy đẹp mắt trước khi buông mình xuống thung lũng, tạo nên những cơn mưa hoa tung toé, như một sự hồn dôi vùng vắng làm cho cảnh quan chung quanh vốn dĩ đã đẹp lại càng quyến rũ hơn trong làn sương khói huyền ảo long lanh.

Điều thú vị khi đến với khu du lịch Damb'ri do Liên Hiệp Dâu Tằm To Bảo Lộc (VISERI) đầu tư khai thác này là cảnh quan nơi đây còn hoang sơ, không khí trong lành với rừng cây nguyên sinh thâm niên thẳng tắp như lời gọi mời khám phá, chiếc cầu treo dùng dũa bên dòng suối cuốn nhẹ như một nét điểm xuyết nói lên sự hiện hữu nhỏ bé mà thân thương của con người.

Quần thể khu du lịch Damb'ri được qui hoạch trong một tổng diện tích gồm 1000 ha rừng già, 325 ha rừng phòng hộ và đất rừng, ngoài thác Damb'ri còn có thác Da Sara cao 60m, thác DaTon cao 20m đều nằm giữa rừng già và đẹp không hề thua kém, cách thác Damb'ri 1 km và 3 km. Đặc biệt còn có một vùng giống như đồi Cù Đà Lạt, rộng hàng trăm hecta và nằm cách khu vực thác không xa, được bao phủ bằng một loại cỏ mềm mại cao chừng 20 cm giống như lá lúa con gái – đây là một viễn cảnh đầy hứa hẹn cho một khu du lịch phong phú và hấp dẫn trong tương lai.

Damb'ri ngày nay đang tạo thuận tiện cho khách ngắm thác bằng hệ thống thang máy; du khách cũng có thể ghé thăm làng văn hóa dân tộc, xem khi biểu diễn, ngắm hoa lan hay đạp nước trên hồ ...và, sẽ thật khó quên khi già từ Damb'ri.

On the way from Hồ Chí Minh City to Đà Lạt, tourists may call at Bảo Lộc, the homeland of coffee, tea, and mulberry. What attracts tourists so much in Bảo Lộc is Damb'ri Waterfall, 18 km northwest from the town, whose majestic greatness must pin tourists down quite longer.

Damb'ri, meaning 'wait for' in K'Ho language, is attracting not only by the name but also by its approximately 60 meters height. The 10 meters per second average speed of its flow forms spectacular eye-pleasing whirlpools, before the whole water capacity pours down the valley, and produces flowery rains splashing about. The beautiful landscape appears more and more charming in the wisp of glistening and fanciful dew.

What interesting at this tourist area of Damb'ri is funded and run by Bảo Lộc Branch of Vietnam Sericulture Corporation (VISERI) is the intact wild landscape with its pure air and senior Proterozoic forests where centenarian trees rise straight up calling for discoveries. A swaying suspension bridge over a whirling stream looks just like a symbol of the tiny but familiar existence of the human being.

Damb'ri tourism complex has been assigned in a total area of 1000 hectares of jungle and 325 hectares of protective woodlands, including 60-meter-high Da Sara Waterfall, and 20-meter-high Daton Waterfall, both of which are deep in jungle, equal in beauty and 1 km and 3 km off Damb'ri. There's an exceptional place, quite like Dalat Golf Hill. It is in an area of hundreds of hectares, not far away and covered with 20-centimeter-high grass as soft as young rice. It is a promising prospect for a wealthy, attractive tourist spot in the future.

Tourists are going to be able to admire the waterfall from an elevator system; they may call at ethnic culture villages for monkey performances, orchid admiration or a paddleboat trip on the lake, which they will never forget.

Theo quốc lộ 20 nối thành phố Hồ Chí Minh với Đà Lạt, khi qua khỏi cầu Đại Ninh đến xóm Trung huyện Đức Trọng, du khách rẽ trái rồi đi tiếp chừng 7km sẽ đến được thác Pongour. Con đường vào thác đã được công ty Đất Nam đầu tư nâng cấp, tuy chưa thật hoàn chỉnh cũng đã cho phép các loại xe đưa khách tham quan vào đến thác một cách dễ dàng.

Nằm cách huyện lỵ 20km và cách trung tâm Đà Lạt 50km, Pongour là một ngọn thác hùng vĩ nhất của núi rừng Nam Tây nguyên. Tại đây ngọn nước đổ ào ào xiết mạnh từ độ cao chừng 30m xuống một hồ nước lớn sau khi trượt qua các tầng thác đã tạo thành những âm vang gầm gào như sấm động, nhất là vào mùa mưa, cảnh thác càng hùng hân dữ dằn hơn trong làn sương khói ảo huyền.

Pongour là tên do người Pháp phiên âm từ tiếng bản địa K'Ho : Pon-gou có nghĩa là ông chủ vùng đất sét trắng. Theo một số tài liệu địa chất của người Pháp, vùng đất này có nhiều kaolin.

Pongour là thác nước duy nhất có ngày hội. Hằng năm cứ vào dịp rằm tháng giêng âm lịch, từ khắp nơi các nam thanh nữ tú không phân biệt dân tộc đổ về đây trải hội mùa xuân, hồ hởi vượt qua các tầng thác với ước mong vào được chốn thiên thai. Đây là dịp mà mọi người sống cõi mỗ, chân tình, tự do tìm hiểu và yêu mến nhau...

Taking National Road 20, which links Hồ Chí Minh City to Đà Lạt City, crossing Đại Ninh Bridge, tourists turn left at Trung Hamlet, Đức Trọng District, going ahead about 7 kilometers and then Pongour Waterfall is at their sight. The entrance road has been partly upgraded by Đất Nam Company and, though not yet perfect, may offers tourists an easy access of the waterfall.

Located 20 kilometers from district center and 50 kilometers from Đà Lạt, Pongour is the most majestic waterfall in the Southwest Highland jungles. From 30 meters above, the massive water speeds and booms down 7 floors into a big pool, creating sonorous thunder-like sounds, especially in the raining season it is more violent and truculent in fanciful dew.

Pongour is transcribed by French people from K'Ho language. It means the landlord of a white-clay area. According to French geological documents, this area has lots of kaolin.

Pongour is the only waterfall where an ethnic festival takes place. Every year, on the full moon day of the first lunar month, refined beautiful young people of every ethnic group gather for a spring pilgrimage, climb up the waterfall floors in a desire for eternal Elysium. This is a chance for better mutual understanding and love between one and the other

Photo: MKT

Trên đường 20 từ Đà Lạt đi thành phố Hồ Chí Minh cách trung tâm Đà Lạt 37km thuộc địa bàn huyện Đức Trọng, du khách rẽ trái theo con đường tráng nhựa đi xóm Chung – Phú Hội, qua chừng 500m sẽ đến được thác Gougah mà từ xa đã nghe tiếng thác đổ ầm ào làm vang động cả núi rừng.

Gougah trong tiếng K'Ho có nghĩa là “bờ sông giống cái cúi lồng”. Theo dã sử Chăm, Gougah vốn xưa là một vực sâu cất giấu kho tàng của Hoàng hậu Nai Biút, vốn người Yuan (Việt). Cũng trong một chuyện dã sử khác thì Nai Biút chính là Huyền Trân Công chúa, còn Vua Chăm là Chế Mân (!).

Thác Gougah, hay còn gọi Ổ Gà là một thác đẹp hùng vĩ, với khối lượng nước đổ xuống từ độ cao khoảng 17m phản chiếu ánh mặt trời tạo thành nhiều sắc màu rực rỡ. Nước nơi đây được phân đôi thành 2 nhánh theo chiều dọc, một bên là dòng thác đậm màu đất đỏ im lìm chảy, một bên bắn tung tóe bọt nước trắng xóa. Có người giàu tưởng tượng đã thấy 2 màu nước này giống như lòng trắng và lòng đỏ của một quả trứng gà nên đã nôm na gọi là thác Ổ Gà (?!). Thực ra chữ “Ổ Gà” chỉ là biến âm của chữ Gougah mà ra.

Thác Gougah thật đẹp và cuốn hút nhưng còn hoang sơ quá. Đến nơi đây, cảnh núi đồi hoang vắng dễ làm khách liên tưởng đến những “plei”, làng Chăm nhiều huyền thoại của một thuở xa xưa...

On National Road 20, from Đà Lạt to Hồ Chí Minh City, in Đức Trọng District, 37 km from Dalat Center, tourists turn left onto an asphalted road and half a kilometer past Chung Hamlet - Phú Hội, they will reach Gougah Waterfall and hear its rumbling sounds.

In K'Ho language, Gougah means 'kennel-like riverbanks.' A Cham legend says Gougah was a chasm which used to hide the treasure of Yuan (Vietnamese) Queen Nai Biút, and another says Nai Biut was herself Princess Huyền Trân and the Cham's king was Chế Mân (!).

Gougah, also called 'Ổ gà', is a majestic waterfall, pouring its massive water down from 17 meters above, reflecting sunshine in many splendid colors. The water divides itself into two parallel currents: one contains intensive red soil and flows lazily, the other splashes out white water froths. Imaginative people often associate these two colors to yolk and white parts of an egg and so call it 'Ổ Gà' Waterfall (!). Actually, the word 'Ổ Gà' is only a variant of the word 'gougah'.

Gougah is beautiful and attractive but originally too desolate. At the sight of those deserted mountains, visitors easily recall 'plei' - legendary Cham villages of the old days.

THUNG LŨNG TÌNH YÊU

VALLEY OF LOVE

Nằm cách trung tâm thành phố chừng 7 km về hướng Đông Bắc. Thung lũng Tình yêu là một thắng cảnh trữ tình và thơ mộng vào bậc nhất Đà Lạt. Trước kia, du khách thường từ ngã 5 Đại học theo đường Phù Đổng Thiên Vương để đến nơi đây, nhưng mai này khi Đường Vòng Lâm Viên được hoàn thành, du khách có thể đi một mạch từ hồ Xuân Hương đến Thung lũng Tình yêu bằng một lộ trình thuận tiện hơn.

Thoạt đầu người Pháp gọi nơi này là Valley d'Amour; đến thời Bảo Đại làm Quốc Trưởng được đổi thành Thung lũng Hoà Bình. Năm 1953, khi Chủ tịch Hội đồng Thị xã lúc bấy giờ là Nguyễn Vỹ đề xuất chuyển đổi tên gọi các địa danh từ tiếng Pháp sang tiếng Việt nhằm thể hiện tính độc lập của dân tộc, thì cái tên Thung lũng Tình yêu đã ngày càng trở nên quen thuộc và in đậm trong tâm thức nhiều người.

Thung lũng Tình yêu vốn đã đẹp và cuốn hút bởi lòng sâu và dốc thông, lại càng hấp dẫn hơn khi vào năm 1972, một đập ngăn nước được xây dựng vắt ngang tạo thành hồ Đa Thiện, làm biến đổi hình thái và tăng thêm sức quyến rũ cho cảnh quan nơi đây.

Du khách có thể men theo những lối mòn hoặc leo cá trăm bậc cấp, đi qua những công hoa với màu sắc rực rỡ để lên đối Vọng Cảnh. Từ đây Thung lũng Tình yêu hiện ra trong tầm mắt đẹp tựa một bức tranh, sinh động với những cánh bướm dập dờn trên hồ.

Located 7 kilometers northeast of the city center, Valley of Love is one of the most dreaming and poetic, lyrical landscapes in Đà Lạt. So far, tourists may take Phù Đổng Thiên Vương Street, from five-exit University Roundabout to get there, but later when the Lâm Viên bypass is completed, they will be able to take a more convenient direct route from Xuân Hương Lake to Valley of Love.

Initially, French people called this place Valley d'Amour; when Bảo Đại became Head of State, it was renamed Peace Valley. In 1953, when the council chairman, Mr. Nguyễn Vỹ suggested changing geographical French names into Vietnamese ones so as to

Những con đường đất đỏ uốn lượn vòng vèo có thể đưa khách lên đồi hoặc dẫn đến tận đỉnh núi Langbian thấp thoáng trong mây.

Du khách cũng có thể vượt qua chiếc cầu nhỏ để khám phá đồi Địa Đàng, một địa điểm lí tưởng nhờ được bao quanh bởi hồ nước. Những cái balcon trắng toát soi bóng mặt hồ là những vị trí thuận tiện để câu cá hay hàn huyên tâm sự. Giữa thiên nhiên gió lộng, du khách tưởng như đang lạc vào một cõi tiên nào đó với màu xanh bất tận và ánh sáng khúc

show the national independence. 'Valley of Love' became more and more familiar and impressed in many people's minds and hearts.

Valley of Love is not only beautiful and attractive with its deep valleys and pine hills but also more fascinating when a dam was built across the valley in 1972, forming Đa Thiện Lake, changing the outlook and increasing the seduction of the landscape here.

Tourists may have a promenade along paths or climb about a hundred steps up, through a bright colorful flower gate onto the top of Scenery Admiring Hill. Up there, Valley of Love would appear in their sight to be a beautiful animated picture with scattering sailing boats on the lake. Red soil paths meander to lead them up atop hills or Langbian Mountain half-seen through clouds.

Tourists may get over a small bridge to discover Paradise Hill, an ideal place surrounded by water. White terraces reflecting in the lake mirror would provide convenient locations for fishing or for exchanging confidences. In the middle of a windy nature, tourists seem to get lost into some fairy world where eternal blue color and mysterious re-

fracting lights result in the most spacious illusion.

Coming to Valley of Love, it will be regrettable if you only hang about in animated places where people jam for shopping because this place hides many wonders for emotional souls to discover.

Photo: MKT

xạ diệu kì tạo thành những mảng không gian thực thực hư hư.

Đến với Thung lũng Tình yêu, sẽ là thiếu sót nếu chỉ quần quanh những nơi náo nhiệt với chen chúc dòng người mua sắm, bởi nơi đây vẫn còn ẩn giấu bao điều kì diệu đang chờ bạn khám phá ...

NÚI BÀ (LANGBIAN)

Đến Đà Lạt vào những ngày trời trong nắng đẹp, du khách có thể nhìn thấy hai ngọn núi Langbian sừng sững vươn cao giữa trời mà có người lãng mạn đã mô tả “như bộ ngực tràn căng sức sống của một phụ nữ xinh đẹp khỏa thân nhìn trời xanh mênh mang”...(!)

Núi Langbian cao 2163m, nằm về phía Bắc thành phố Đà Lạt và cách trung tâm 12km thuộc địa bàn huyện Lạc Dương. Dưới chân núi là nơi định cư các bản làng dân tộc Lat, Chil ... còn lưu giữ khá nhiều nét văn hóa truyền thống của các dân tộc Tây Nguyên.

Về cái tên Langbian, có truyền thuyết kể rằng :

“Ngày xưa, xưa lắm tại làng La Ngư Thượng (tức Đà Lạt bây giờ) có người con trai tên Lang, tù trưởng bộ tộc Lat thương người con gái tên Bian, con tù trưởng người Chil. Do khác bộ tộc nên Bian không cưới được chồng là Lang. Cuối cùng Bian và Lang phải chấp nhận cái chết cho trọn tình và phản đối luật tục khắt khe. Khi hai người mất, ông K'Zenh – cha của Bian hối hận, nhận trách nhiệm thống nhất các tộc người Lat, Chil, Sré... thành chung một dân tộc K'Ho. Từ đó thanh niên nam nữ các bộ

tộc đều dễ dàng yêu nhau, cưới nhau. Để ghi nhớ ngày lịch sử hợp nhất ấy, các tộc dân La Ngư Thượng chọn hai đỉnh núi cao do K'Bùng tạo lập đặt tên là Lang-Bian”. (*)

Còn tên núi Bà chỉ mới có về sau này, khi người Việt đến đây ngụ cư đã mang theo những niềm tin thành tín của địa phương mình làm phong phú thêm nếp sống tinh thần bản địa. Năm 1963 trong phong trào đòi tự do tín ngưỡng chống

LADY MOUNTAIN (LANGBIAN)

On clear days of sunshine, tourists can see the two summits of Langbian standing bulkily and rising high in the sky. Romantic people often describe them as 'the breasts full of vitality of a beautiful nude woman looking at the spacious blue sky.'(!)

Mount Langbian is 2163 meters high, 12 kilometers north of Đà Lạt Center, in Lạc Dương district. Lat, Chil clans still reside at the foot of the mountain and preserve many traditional cultural features which are characteristics of high-land minorities.

Photo: VÕ VĂN NGHÈ

Regarding the name Langbian, it is said that 'in the very old time, in La Ngư Thượng Village (Đà Lạt now), a young man named Lang, the tribal chief of Lat clan loved a girl named Bian, the daughter of Chil's tribal chief. Being in different clans, they could not marry. At the end, Bian and Lang killed themselves in order to stay loyal and to object too strict practice. After their deaths, K'Zenh, Bian's father, regretted and took the duty

chính quyền Ngô Đình Diệm, nhiều tin đồn Bồ Tát Quan Âm cứu khổ cứu nạn xuất hiện tại núi Langbian đã cuốn hút hàng ngàn người lên đây xin thuốc và nước trị bệnh. Lâu dần cái tên Núi Bà – một cách gọi cung kính trở thành quen thuộc theo năm tháng cùng với lòng tin của một số đồng bào.

Đến Langbian, du khách có cái thú chinh phục độ cao. Nơi đây quả là địa điểm lý tưởng cho các hoạt động thể thao như leo núi, nhảy dù, đi bộ hay nghiên cứu các loại chim chóc và thảo mộc quý hiếm trong vùng. Và khi đã đứng trên đỉnh Langbian, du khách có thể phóng tầm mắt đến thành phố Đà Lạt với những

to unite the clans of Lat, Chil, Sre'... into K'Ho people. Since then young people of different clans have been able to love and get married to each other easily. To mark the memorial Unification Day, the clans in La Ngư Thượng chose these two highest mountains to give the name of Langbian. ()*

Thus the name Bà Mountain came out later when Viet people settled here bringing their own beliefs to mix with and enrich native spiritual lifestyles. In 1963, at the time of the movement for freedom of religion against Ngô Đình Diệm's regime, rumors of Bodhisattva's apparition in Langbian mountain attracted

thousands of people to come and pray and ask for miraculous medicine-water. Gradually, the name Bà Mountain, being worshipfully used for a long time, became familiar in the belief of some fellow countrymen.

On Langbian, tourists have the pleasure of conquering the height. It is really an ideal choice for sports activities such as climbing, parachuting, jogging or researching rare and valuable plants and birds in the area. And standing on the top, they can see Đà Lạt's high buildings, villas, belfry towers, etc... nestling in

the pine forest, the miraculous Golden stream lake wandering about through smooth pine carpet, and fanciful and dreaming Ninh Chữ sea in Phan Rang. It will be interesting when tourists ever come across Chil 'bons', Lat 'bons' quietly residing beside streams, and when going down the mountain they can get the jungle's gifts like orchids, ornament plants as souvenirs of a mountain climb.

Chil, Nguyễn Hồng Nhật in Langbian magazine 1 1988

cao ốc, biệt thự, tháp chuông ... ẩn hiện giữa ngàn thông, đến hồ Suối Vàng kỳ ảo lượn lờ giữa thảm thông xanh mượt, đến cả biển Ninh Chữ tận Phan Rang huyền ảo mơ màng ... sẽ thật thú vị khi tình cờ du khách nhìn thấy những "bon" người Chil, Lat đang lặng lẽ âm thầm bên dòng suối, và khi xuống núi, du khách mang được những tặng phẩm của núi rừng như hoa lan, cây cảnh về làm kỷ niệm cho một chuyến lên non.

**) Nguồn trong Nhật – Tạp chí Langbian 1 1988*

bằng khuông đà lạt

ĐÔI CÙ

Vừa đặt chân đến trung tâm thành phố, du khách có thể nhìn thấy những quả đồi tròn trịa mập mạp tựa hồ một thảo nguyên soi bóng xuống mặt hồ nước phẳng lặng, đó là Đôi Cù mà có người đã ví như trái tim, như nhịp thở của Đà Lạt.

Đôi Cù và hồ Xuân Hương nằm kề bên thường được nhắc đến như một địa danh kép - nhiều người cho rằng Đà Lạt sẽ kém phần mỹ lệ nếu thiếu đôi Cù và hồ Xuân Hương. Ngay từ 1942, khi thiết kế đồ án quy hoạch thành phố Đà Lạt, kiến trúc sư Lagisquet đã khoanh vùng đôi Cù như một khu vực “bất khả xâm phạm” nhằm tạo một tầm nhìn thoáng đãng cho Đà Lạt. Về sau, một kiến trúc sư người Anh đã thiết kế biến đôi Cù thành một sân golf 9 lỗ khá nổi tiếng của vùng Đông Nam A.

Tên Đôi Cù không rõ có từ bao giờ, còn vì sao gọi “Đôi Cù” lại có hai hướng lý giải: có người cho rằng những quả đồi thoải thoải nơi đây khi nhìn từ xa giống như tấm lưng trần của những con cù khổng lồ nên đã ví von gọi là “đôi Cù”; cũng có người giải thích sở dĩ có tên “Đôi Cù” vì nơi đây là một địa điểm chơi golf hay còn gọi là đánh cù, và tên “Đôi Cù” đã từ môn chơi này mà có.

Hiện nay Đôi Cù đã được nâng cấp thành sân golf 18 lỗ, là liên doanh giữa công ty Du lịch Lâm Đồng và công ty Da Nao HongKong.

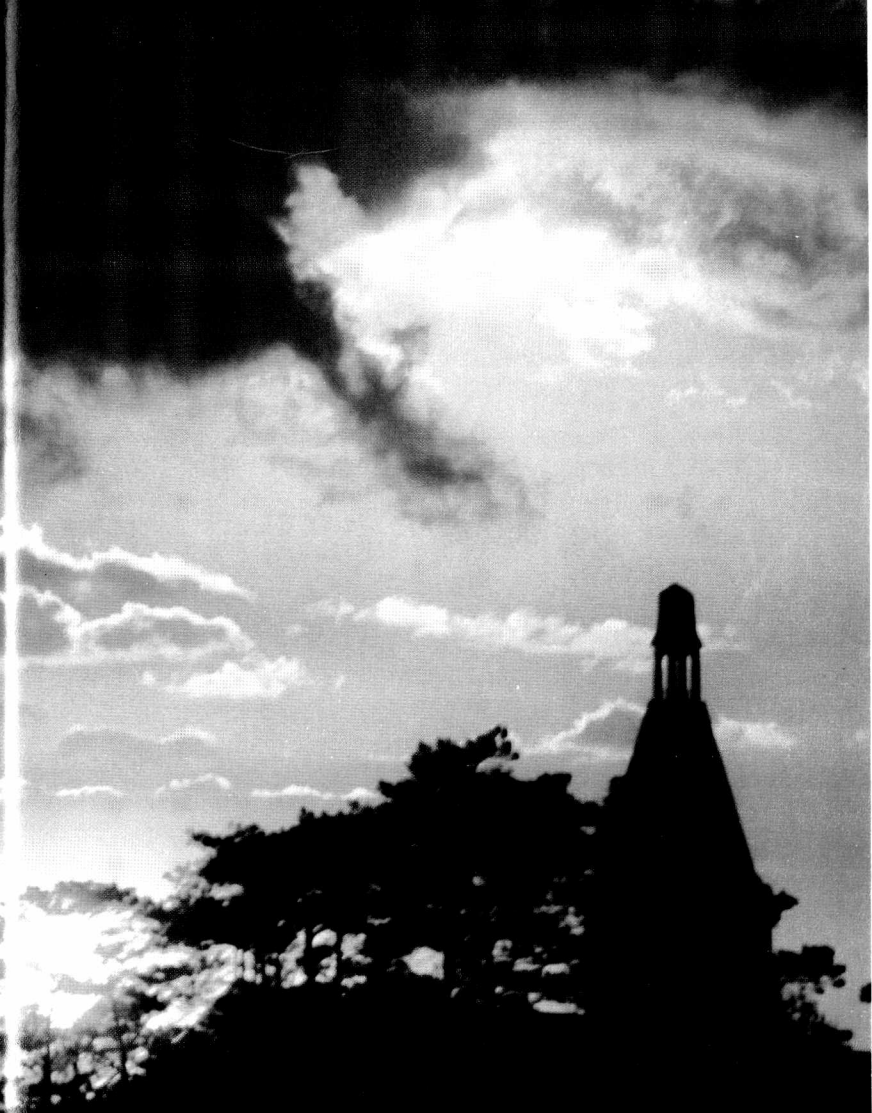
GOLF HILL

Right at the city center, tourists can catch sight of a cluster of round hills, like grassland, reflected in the calm lake mirror. Golf Hill is widely considered as the heart and breath of Đà Lạt.

Golf Hill and Xuân Hương Lake are close at hand and often mentioned as a single name - Đà Lạt is commonly thought not to be so lovely without Gold Hill and Xuân Hương Lake. As soon as 1942, when designing the architectural project for Đà Lạt. French architect Lagisquet assigned these hills to be absolutely put aside for a fine view of the spacious area from Đà Lạt. Later an English architect designed Golf Hill to be a nine-hole golf course, which became rather famous in Southeast Asia.

Nobody knows when the Vietnamese name of ‘Đôi Cù’ came out but there exist two explanations of its origin. Some people say those gently sloping hills look like bare backs of giant peg tops so it is called ‘Đôi Cù’, meaning ‘Peg Top Hills’. Others explained that they called this place ‘Đôi Cù’, meaning a Hill for Golf; so the name of a game has become the name of a hill.

Golf Hill has now been upgraded into an eighteen-hole golf course by a joint venture of Dalattourist Company and Da Nao Company, Hong Kong.

dấu ấn thời đại
IMPRINTS OF TIMES

DẤU ẤN THỜI ĐẠI

IMPRINTS OF TIMES

GIÁ THAM QUAN
Tours ticket fares

DINH 1		
<i>The First Palace</i>	49	4.000 VNĐ
DINH 2		
<i>The Second Palace</i>	50	
DINH 3		
<i>The Third Palace</i>	51	5.000 VNĐ
PHÂN VIỆN SINH HỌC		
<i>Biology Institute</i>	52	4.000 VNĐ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐÀ LẠT		
<i>Đà Lạt University</i>	54	
ĐIỂN HÌNH KIẾN TRÚC THẾ KỶ 20		
<i>One 20th Century Architectural Stereotype</i>	55	
BẢO TÀNG LÂM ĐỒNG		
<i>Museum Of Lam Dong</i>	56	
CHÙA LINH SƠN		
<i>Linh Sơn Pagoda</i>	58	
CHÙA THIÊN VƯƠNG CỔ SẮT		
<i>Ancient Pagoda Of Heavenly Gods</i>	59	
THIỀN VIỆN TRÚC LÂM		
<i>Trúc Lâm Zen Monastery</i>	60	
CHÙA LINH PHƯỚC		
<i>Linh Phước Pagoda</i>	62	
NHÀ THỜ CHÁNH TÒA ĐÀ LẠT		
<i>Cathedral Of Dalat</i>	63	
LÃNH ĐỊA ĐỨC BÀ		
<i>Holy Mother Domain</i>	64	
NHÀ THỜ CAM LY		
<i>Cam Ly Church</i>	66	
KHÁCH SAN PALACE		
<i>Dalat Palace Hotel</i>	67	
LÂU ĐÀI MẠNG NHện		
<i>Spider Web Castle</i>	68	5.000 VNĐ
ĐÀ LẠT SỬ QUÁN		
<i>Dalat Historical House</i>	69	
GA ĐÀ LẠT & TOUR THAM QUAN TRẠI MẮT		
<i>Dalat Railway Station Trại Mắt Tour</i>	70	15.000 VNĐ
CHỢ ĐÀ LẠT HÌNH THÀNH & PHÁT TRIỂN		8.000 VNĐ
<i>Dalat Market-Establishment And Development ..</i>	71	5 USD

DINH 1

THE FIRST PALACE

Theo đường Trần Hưng Đạo đến ngã 3 Trại Hầm rồi rẽ phải đi tiếp đường Trần Quang Diệu, du khách sẽ đến được Dinh 1, nơi mà sau khi được người Pháp đưa trở lại nắm quyền (1948) và lập Hoàng Triều Cương Thổ (1950), vua Bảo Đại đã dùng làm tổng hành dinh và nơi làm việc cho các quan chức trong “lãnh thổ” của mình.

Going along Trần Hưng Đạo Street up to Trại Hầm T-Junction then straight up Trần Quang Diệu Street, tourists will reach The First Palace. After being brought back to the throne under French custody, King Bảo Đại established it as his 'Kingdom's Territory' and used it as the head-quarters for officials in his 'territory'.

Nằm cách trung tâm Đà Lạt chừng 4 km về hướng Đông Nam, trên một ngọn đồi thơ mộng có cao độ 1550m với những rừng thông bao quanh, Dinh 1 là một công trình kiến trúc độc đáo trong dáng vẻ cổ kính, uy nghi mà tao nhã khiến ai đã một lần đến đây đều phải trầm trồ cảm thán. Nguyên đây là nhà của một viên chức người Pháp tên Robert Clément Bourgery – thấy nơi đây khá đẹp lại yên tĩnh nên Chính phủ Việt Nam do Bảo Đại làm Quốc trưởng đã mua lại từ tháng 8-1949 và sửa sang toàn bộ dinh cơ này.

Khi xây dựng Dinh người ta phát hiện ra một đường hầm bí mật nhưng vua Bảo Đại đã chỉ thị dấu kín. Đường hầm này nằm ngay sau dinh 1 thông ra tận dinh 2 dài gần 4km với các nhánh rẽ vào các biệt thự 11, 16, 18, 26 ... Trần Hưng Đạo - người Nhật đã đào từ trước khi đảo chánh Pháp với ý đồ bắt sống các sĩ quan Pháp trong dinh Toàn quyền cũng như ở các biệt thự chung quanh (!)

Located six kilometers northeast of Đà Lạt Center, on a poetic dreamy hill of 1550 meters high surrounded by pine forests, The First Palace is such an extraordinary architectural work with ancient, majestic and refined appearance that once visiting it, nobody can help uttering comments of praise and admiration. Originally it was residence of a French official, Robert Clément Bourgery. In August 1949, because of its beautiful and quiet location, Head of State Bảo Đại bought it and then had it repaired and redecorated.

On building it, people discovered a hidden underground tunnel but Bảo Đại had it kept a secret. This 4 km tunnel is at the back of The First Palace and joins with The Second. It has side branches up into villas 11, 16, 18 and 26 in Trần Hưng Đạo Street. Before overthrowing the French rule, Japanese had dug it so as to capture French officers in Governor General's Palace and surrounding villas.

DINH 2

THE SECOND PALACE

Dinh 2 là dinh thự mùa hè của Toàn quyền Decoux hay còn gọi dinh Toàn quyền, là nơi ở và làm việc của Decoux vào mùa hè hàng năm, từ tháng 5 đến tháng 10.

Tọa lạc trên ngọn một đồi thông rợp bóng với cao độ 1539,5m trên đường Trần Hưng Đạo, cách trung tâm Đà Lạt 2km về hướng Đông-Nam, Dinh 2 được xây dựng từ năm 1933 là một tòa lâu đài trắng lộng lẫy gồm 25 phòng được bài trí cực kỳ sang trọng. Đứng ở nơi đây, du khách có thể nhìn thấy hồ Xuân Hương cách xa chừng 1km thấp thoáng qua những tán lá thông.

It is the summer palace of Governor General Decoux or called Governor's Palace, where Decoux lived and worked every summer, from May to October.

Located 1539.5 meters high on a hill covered with evergreen pines in Trần Hưng Đạo Street, 2 kilometers south-east of Đà Lạt Center, The Second Palace, built in 1933, was a magnificent palace of 25 rooms decorated luxuriously and elegantly. Standing here, tourists are able to see Xuân Hương Lake through pine leaves about one kilometer away.

Từ ngày chuyển Phủ Toàn quyền về đây làm việc, Decoux đã cho xây dựng những đường hầm bí mật rất kiên cố nhằm bảo đảm an toàn tuyệt đối cho ông và gia đình. Đường hầm này được nối vào hầm chứa rượu với bề ngang chừng 1,5m và bề cao hơn 1m với nhiều góc ngách được đổ bê tông chắc chắn.

Dưới thời Ngô Đình Diệm, Dinh 2 trở thành nơi nghỉ mát của gia đình Ngô Đình Nhu. Năm 1964 khi tướng Nguyễn Khánh lên nắm chính quyền trong một bối cảnh chính trị đầy bất trắc, ông đã chọn Dinh 2 làm tổng hành dinh trong mùa nghỉ mát, và đã cho tu bổ xây dựng thêm các đường hầm bí mật đến tận sườn đồi theo hướng Đông Nam và Tây Bắc, phòng khi có đảo chánh để "đi đào vi thượng"...

When the Governor General's Office had been transferred here, Decoux had solid underground hideouts built to provide absolute safety for himself and his family. This tunnel is connected with a wine cellar of 1.5 meters wide and over 1 meter high, and has many narrow concrete side passages.

Under Ngô Đình Diệm regime, The Second Palace became a holiday place for Ngô Đình Nhu's family. In 1964, when holding temporary political power, General Nguyễn Khánh chose it as his head-quarters on holidays, and ordered the building of more secret tunnels leading up to the hill sides in the southeast and northwest so that he could easily 'escape' when an overthrow might take place.

fadeless memories of dalat

DINH 3

THE THIRD PALACE

Dinh 3 là tên gọi để chỉ biệt thự nghỉ hè của vua Bảo Đại, vị Hoàng đế cuối cùng của triều Nguyễn đồng thời cũng là vị Hoàng Đế cuối cùng của các triều đại phong kiến Việt Nam. Sau này khi người Pháp đưa Bảo Đại trở lại nắm quyền từ năm 1948 rồi thành lập “Hoàng triều cương thổ” vào năm 1950, nơi đây còn được gọi là Biệt điện Quốc trưởng.

Được xây dựng từ năm 1933 gồm 25 phòng, Dinh 3 là một tòa dinh thự vô cùng trang nhã, gần mình trong khung cảnh thơ mộng của một đồi thông ở độ cao 1539m trên đường Triệu Việt Vương, cách trung tâm Đà Lạt chừng 2km về hướng Tây-Nam.

Do một may mắn của lịch sử, Biệt điện Quốc trưởng còn được bảo tồn gần như nguyên trạng khiến cho du khách đến đây có thể cảm nhận một bầu khí vừa trang nghiêm lại vừa gần gũi, ấm cúng của một gia đình hoàng tộc: căn phòng làm việc của vua Bảo Đại với những ấn tín quân sự, ngọc tỷ của Hoàng đế, quốc thư, quốc kỳ các nước có quan hệ ngoại giao, tượng bán thân của vua Bảo Đại và vua cha Khải Định - phòng của Hoàng hậu Nam Phương, hoàng tử Bửu Long, Phương Mai công chúa - hình ảnh gia đình và những vật dụng thường ngày... tất cả đều như chỉ mới hôm qua – một chút gì đó se sắt chạnh lòng gợi nhớ một thuở vàng son nay đã không còn!

The Third Palace is the name of King Bảo Đại's summer villa, the last king of Nguyễn Dynasty and of all Vietnamese feudal dynasties. After overthrown King Bảo Đại was put back in power again by the French in 1948 and then established his 'Kingdom Territory' in 1950, this place was also called Head of State's Palace.

Built in 1933, Palace 3, with 25 rooms, was a remarkably refined palace, immersed in the poetry and dreaming scenery of a pine hill of 1539 meters high in Triệu Việt Vương Street, 2 kilometers south-west of Đà Lạt Center

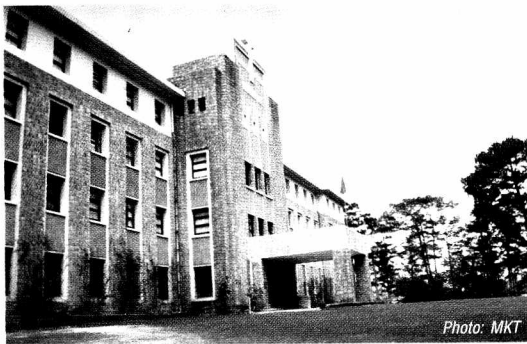
Thanks to its historically good luck, Head of State's Palace has still been preserved nearly in its original state and tourists may feel a warm, familiar and solemn atmosphere in a royal family. In King Bảo Đại's room there were military official seals, the King's signet, diplomatic credentials, the flags of nations engaged in diplomatic relations with the 'Kingdom Territory', and busts of King Bảo Đại and his father, King Khải Định. In the rooms of Queen Nam Phương, Prince Bửu Long, Princess Phương Mai were family pictures and furniture. Everything, which looks to be only yesterday, lamentably reminds us of something in the golden time of a kingdom.

PHÂN VIỆN SINH HỌC

Phân Viện Sinh học nằm trên đỉnh đồi Tùng Lâm cao 1548.2m. giữa khu rừng thông cách trung tâm thành phố Đà Lạt gần 10 km trên đường đi Suối Vàng. Đặt chân đến đây, điều đầu tiên gây chú ý và ngạc nhiên nơi du khách là toà nhà bằng đá có rất nhiều cửa sổ thật tĩnh lặng giữa rừng thông mà nổi bật ở mặt tiền là cây thập giá với hai hàng chữ bằng tiếng Latin : "Copiosa Apud Eum Pedemptio", có nghĩa: "Ơn cứu độ chan chứa nơi Ngài".

Thật ra đây nguyên là Học viện dòng Chúa Cứu thế thuộc Giáo hội Công giáo, xây dựng từ năm 1950. Sau ngày đất nước

thống nhất, chính quyền địa phương đã sử dụng cơ sở này cho các hoạt động công ích. Sau vài lần thay đổi đơn vị quản lý, đến năm 1991 nơi đây được chuyển giao cho Viện Sinh học Nhiệt đới trực thuộc Trung tâm Khoa học Tự nhiên và Công nghệ Quốc gia và trở thành Phân Viện Sinh học tại Đà Lạt.

Phân Viện Sinh học có chức năng nghiên cứu hóa học, nghiên cứu vi sinh, nghiên cứu thực vật và công nghệ sinh học nuôi cấy mô... Ngoài ra, Phân Viện Sinh Học còn hoạt động như một bảo tàng nhằm giới thiệu những loài đặc hữu tại Tây Nguyên và Lâm Đồng gồm bảo tàng động vật và vườn thực vật phục vụ tham quan và du lịch.

Tham quan nơi đây, du khách sẽ có dịp thưởng lãm bộ sưu tập hoa lan phong phú được trưng bày trong hệ thống giàn gỗ với chừng 900 chậu địa lan nội ngoại, khoảng 1300 giò, chậu, băng phong lan

BIOLOGY INSTITUTE

The Biology Institute lies on a hill of 1548.2 meters high, in a pine forest 10 kilometers from Đà Lạt City Center, on the way to Golden Stream. On arriving, the first surprising thing to catch tourists' attention is the stone building standing quietly in a pine forest, with lots of windows and, at its front, a remarkable cross bearing these two lines of Latin words, "Copiosa Apud Eum Pedemptio", which means 'Plenty of Grace in God.'

In fact, this was built in 1950 to be an Institute of the Congregation of the Most Holy Redeemer belonging to Catholic Church. After Unifica-

tion Day, local government decided to put it under public service. After several changes from one administrative unit to another, the building was transferred to the Tropical Biology Institute, which belongs to National Center of Science and Technology, named Biology Department Institute.

This institute does researches on chemistry, microbiology, botany and biological technology of in vitro multiplication. In addition Biology Department Institute also functions as a museum presenting rare species of both animals and plants in the West Plateau and Lâm Đồng Province and as a tourists' visiting place.

Calling at this place, tourists may admire various kinds of beautiful rare orchids, which are displayed in wood frames, including about 900 terrestrial orchid pots of inland and overseas ori-

các loại. Du khách sẽ càng cảm kích khi biết Phân viện Sinh học hiện đang chăm sóc gìn giữ nguồn gene của gần 200 loài lan rừng khác nhau như nguồn dự phòng cho phát triển kinh tế địa phương mai sau; Đây là những loài được tìm thấy ở các rừng Lâm Đồng và vùng phụ cận mà trong số đó nổi bật những cái tên như: Thanh lan, Thanh đậm, Tuyết ngọc... là những giống loài quý hiếm, hoặc như Hải đồ được xếp vào những loài đẹp nhất thế giới.

Bộ sưu tập động vật của Tây Nguyên và của cả nước được trưng bày tại 7 phòng gồm 378 mẫu thú của 58 loài, 242 mẫu chim của 94 loài, 42 mẫu lưỡng thể bò sát của 32 loài, 36 mẫu thú nuôi nhà của 22 loài và hơn 200 hộp mẫu các loài côn trùng được sắp xếp theo từng loài, lớp, bộ, họ, đi từ động vật phát triển cấp thấp đến cấp cao, từ động vật biển như san hô, cua, ốc; loài lưỡng thể như trăn, rắn; động vật nuôi như gà, vịt, bò, cừu; lớp côn trùng; lớp chim; lớp thú rồi đến loài vật có não bộ phát triển ở bậc cao gần với con người như họ khỉ hầu hay linh trưởng...

Một danh sách đỏ cũng được Bảo tàng giới thiệu, từ các loài đang nguy cấp (đang bị đe dọa tuyệt chủng) như Gấu ngựa, Mang lớn, Cây văn bắc, Vượn mả hung, Sóc bay sao, Sói đỏ, Cây giông sọc, Gấu chó, Hổ, Báo hoa mai.....đến các loài sẽ nguy cấp (có thể bị đe dọa tuyệt chủng) như Sơn dương, Cây mực, Mèo gấm, Báo gấm, Beo lửa, Rái cá vuốt, Kỳ đà nước, Vọc vá chân đen, Lửng lợn... Du khách sẽ thật thích thú với các mẫu vật được giới thiệu trong những tư thế tự nhiên sinh động. Khi hỏi đi những lời kêu gọi: "Hãy bảo vệ loài tê giác Java", "Hãy bảo vệ Sao la", "Hãy cứu lấy đàn voi của chúng ta"... các nhà khoa học dường như còn muốn nhấn nhủ: "Hãy thân thiện hơn với thiên nhiên, để thiên nhiên mãi là bạn đồng hành của con người!"

Phân viện Sinh học còn trưng bày hai mô hình vũ trụ do Liên Xô cũ tặng Việt Nam năm 1989.

gin, and about 1300 epiphyte orchids of different kinds. Biology Department Institute is conserving the genes of about 200 species of wild orchids as a provisory supply to later local economic development; these are species found in Lâm Đồng Province, including some famous names of Thanh lan, Thanh đậm, Tuyết ngọc, and etc., which are quite rare ones, or Red Shoe, which is considered one of the most beautiful in the world.

Its animal collection over the Highlands and the whole country is on display in 7 rooms. There are 378 specimens of 58 mammal species, 242 of 94 bird species, 42 of 32 amphibious species, 36 of 22 domestic animals and over 200 mounted specimens of insects. These specimens are all classified into class, order, family, genus and species, from invertebrates to highly developed animals, including marine ones like coral polyps, crabs, oysters; amphibians like snakes, constrictors; domestic animals like chickens, ducks, cows, sheep; insects; birds; mammals and brainy animals like primates.

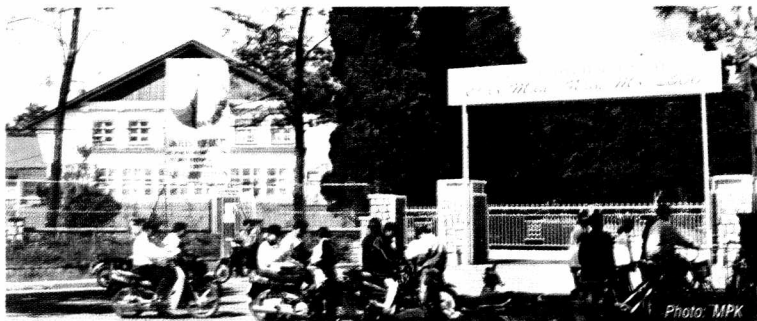
Also in display are specimens of species in the Red List, including endangered ones such as Tibetan bears, big Mangs, northern striped civets, brown-cheeked gibbons, elegant flying squirrels, red wolves, striped zibets, Malaysian bears, tigers, apricot-haired panthers, and etc. or vulnerable ones such as chamois, black civets, silky-haired cats, fire leopards, long-clawed otters, silky-haired leopards, water iguanas, black leg Vọc, swine boars and etc. Tourists must be fascinated by vivid natural postures of these specimens. When appealing us to save up Java hippopotamuses, giant pandas, elephants, scientists seem to this message of "being more friendly towards nature so that it would become man's companion!"

Especially in display are two universe models donated to Vietnam in 1989 by the former USSR.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐÀ LẠT

Trường Đại học Đà Lạt nằm về phía Bắc hồ Xuân Hương, trên đường Phù Đổng Thiên Vương, cách trung tâm thành phố Đà Lạt chừng 2km. Toàn bộ khu vực nằm trên một cụm đồi rất thơ mộng nhìn sang sân golf rộng khoảng 38ha với hơn 40 tòa nhà lớn nhỏ ẩn hiện thấp thoáng giữa rừng thông.

Được thành lập do Nghị định số 67/BNV/NA/P5 ngày 8-8-1957, Viện Đại học Đà Lạt có cơ sở nguyên là Trường Thiếu Sinh Quân hỗn hợp Âu Á (École d'Enfants de Troupe de Dalat - thành lập năm 1939), được quản lý do Hội đồng Giám mục Việt Nam và là Đại học tư thục đầu tiên tại Việt Nam. Với danh hiệu là THỤ NHÂN tức trồng người, Viện Đại học Đà Lạt đã chính thức hoạt động từ năm học 1958-1959 với 5 Khoa (trường) Sư phạm, Văn khoa, Khoa học, Thần học và được biết đến nhiều nhất là Chính trị Kinh doanh.

Sau ngày đất nước thống nhất, Viện Đại học Đà Lạt được Nhà nước quản lý và đổi thành Trường Đại học Đà Lạt theo quyết định số 426 TTg ngày 27-10-1976 của Thủ tướng Chính phủ. Hiện nay trường có 18 ngành học với 7 chương trình Giáo dục đại cương, 10 chương trình Cử nhân Khoa học, 8 chương trình Cử nhân Sư phạm, tiếp nhận khoảng 4.000 sinh viên theo học hằng năm. Trường cũng có mối quan hệ thường xuyên với khoảng 30 tổ chức quốc tế và các Trường Đại Học trên thế giới.

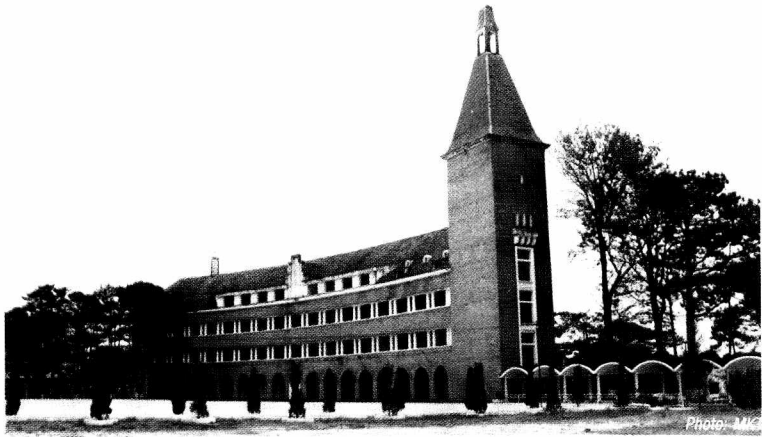
DALAT UNIVERSITY

Dalat University is north of Xuân Hương Lake, on Phù Đổng Thiên Vương Street, 2 kilometers from the city center. All of it lies on a cluster of dreamy hills, facing the Golf Course, occupies about 38 hectares and has more than 40 separate buildings at half sight through pine trees.

It was established under Decision No. 67/BNV/NA/P5 dated August 8th 1957 and its premises used to be Đà Lạt Teenagers' Military School (École d'Enfants de Troupe de Dalat, established in 1939). The university was under the administration of the Board of Vietnamese Bishops and was the first private university in Vietnam. With the slogan 'Thụ Nhân', meaning 'to grow the good man', Đà Lạt University officially came into operation in school year 1958-1959 with five faculties: Pedagogy, Letters, Science, Theology and Business Administration, the most well-known of all.

After Liberation Day, the government took over the management and re-named it the University of Đà Lạt under Prime Minister's Decision No. 442/TTG dated Nov. 27th 1976. The university now has 18 faculties: 7 general programs, 10 science bachelor programs and 8 pedagogy bachelor programs. The annual attendance is about 4.000. It also has good relations with about 30 international organizations and universities all over the world.

tasteless memories of dalat

DIỄN HÌNH KIẾN TRÚC THẾ KỶ 20

Khi các nhà phê bình, các kiến trúc sư và các nhà nghiên cứu kiến trúc nổi tiếng trên thế giới, cùng với hội Kiến trúc sư Thế giới (UIA) công bố giới thiệu 1000 công trình kiến trúc tiêu biểu của thế giới trong thế kỷ 20, thì Việt Nam đã hân hạnh có mặt với một công trình duy nhất: Trường Cao đẳng Sư Phạm Đà Lạt mà tiền thân là trường Grand Lycée Yersin.

Khánh thành từ năm 1935, trường Grand Lycée Yersin là một kiến trúc độc đáo mang đậm dấu ấn Châu Âu, nhưng cũng đồng thời kết hợp được nhiều chi tiết kiến trúc bản địa để tạo thành một công trình hòa hợp giữa Đông và Tây. Tuy vẫn còn ảnh hưởng bởi chủ nghĩa cổ điển nhưng nhà kiến trúc đã biết vượt lên, cách tân bằng cách để cho công trình uốn mình theo một đường cong mềm mại ôm lấy khoảng sân rộng bên trong, đặc biệt với tháp chuông lợp đá phiến (Ardoise) màu đen vươn cao giữa rừng thông xanh đã làm thành một dấu nhấn mạnh mẽ đầy ấn tượng.

Được đánh giá là một kiến trúc theo phái hiện đại lúc bấy giờ, với công trình xây dựng trên vị trí tổng mặt bằng qui hoạch do Ernest Hébrard thiết lập, Grand Lycée Yersin quả là một thành công của nhà kiến trúc, khi gắn công trình vào với địa hình của đỉnh đồi, xứng đáng được chiêm ngắm như một di sản kiến trúc tiêu biểu của thế giới.

bằng khuôn đà lạt

ONE 20TH CENTURY ARCHITECTURAL STEREOTYPE

Famous critics, architects and architecture researchers in the Union of International Architects (UIA) have issued a publication introducing 1000 architectural stereotype works of the 20th century, the only one of which Vietnam has ever contributed is The College of Pedagogy of Dalat, formerly The High School of Yersin.

Opened in 1935, the High School of Yersin was an extraordinary architecture bearing mostly European style, but meanwhile assimilating enough local architectural aspects to include itself as a harmonious combination between Eastern and Western styles. Though deeply affected by classicism, the architect and designer was able to improve and adopt new styles, to allow his works to take in flexible curves embracing the schoolyard. Especially the bell tower, with its roof tiled of black flat stones, rising high against rows of pine trees, is really a highly remarkable impression.

Being estimated a modern style architecture of the time, built in a good location established by Ernest Hébrard, the High School of Yersin was in fact the designer's success when he put it in harmony with its location on top of a hill and therefore it is worth admiring as one of the architectural stereotype heritages of the world.

BẢO TÀNG LÂM ĐỒNG

Bảo Tàng Lâm Đồng trước đây đặt tại dinh Thị trưởng cũ, trên một đỉnh đồi cao cuối con đường quanh co rất thơ mộng được mệnh danh là “con đường tình ái”. Do cơ sở này được chuyển giao cho quân đội quản lý nên Bảo tàng đã tạm ngưng hoạt động từ tháng 10 năm 1996 ; đến ngày 22-12-1999 Bảo tàng đã hoạt động trở lại phục vụ khách tham quan và du lịch tại địa chỉ mới : số 4 đường Hùng Vương. Nơi đây nguyên là tòa biệt thự do ông Nguyễn Hữu Hào xây tặng con gái là Nam Phương Hoàng hậu mà người địa phương quen gọi là dinh Nguyễn Hữu Hào, tọa lạc trên một ngọn đồi thoáng đãng rộng 2,7 ha, cách trung tâm Đà Lạt chừng 3 km về hướng Đông Bắc.

Bảo tàng Lâm Đồng có nhiệm vụ sưu tầm và giới thiệu các nghiên cứu, phát hiện về khảo cổ học, dân tộc học và kháng chiến qua 2 thời kỳ trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Hiện nay Bảo tàng đang có 9 phòng trưng bày gồm các chuyên mục:

- Các thời kỳ lịch sử.
- Các hiện vật khảo cổ do cơ quan Công an và Quản lý Thị trường thu giữ.
- Các hiện vật khảo cổ tại di chỉ Đại Làng.
- Các hiện vật khảo cổ tại di chỉ Đại Lào và Đa Đồn.
- Các hình thức cư trú, các dụng cụ săn bắn và hái lượm.
- Các nghề truyền thống.
- Các trang phục và sinh hoạt.
- Lễ hội truyền thống và đời sống văn hóa tinh thần.
- Các hiện vật về hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ.

Trong tương lai, Bảo tàng sẽ phát triển thêm hai phòng trưng bày với các chủ đề:

- Lâm Đồng Đà Lạt với thiên nhiên, đất nước, con người.
- Các thành tựu trong xây dựng chủ nghĩa xã hội.

MUSEUM OF LAM DONG

Museum of Lam Dong used to be at the former Town Hall, on a big hill, at the end of a romantic winding road called 'the Road of Love'. This building later was transferred to military management. Therefore the museum had to temporarily stopped its activities in October 1996 and reopened on 22nd December 1999, serving visitors at new location, number 4, Hùng Vương Street. This used to be the villa which Sir Nguyễn Hữu Hào had built. It had been offered to his daughter, Queen Nam Phương and local people called it Nguyễn Hữu Hào Palace. It is situated on a windy hill of 2,7 hectares, 4 kilometers northeast of Central Đà Lạt.

Lam Dong Museum specializes in collecting and presenting research articles, discoveries in archeology, ethnology and revolutionary struggles over the two periods on provincial location. It has 9 showrooms including these topical themes.

- *Historical periods.*
 - *Archeological remains confiscated by the police and market controllers.*
 - *Archeological remains at the site of Đại Làng.*
 - *Archeological remains at the site of Đại Lào and Đa Đồn.*
 - *Residence forms, hunting and harvesting tools.*
 - *Traditional handicraft.*
 - *Costumes and activities.*
 - *Traditional festivals and cultural life.*
 - *Remains in the two wars of resistance against French and American colonists.*
- In future, the museum will develop two more showrooms in these topical themes:*
- *The nature, geography and people of Đà Lạt, Lâm Đồng.*
 - *Achievements in developing socialist society.*

Không chỉ dừng lại ở một bảo tàng đơn thuần, với chủ trương đa dạng hóa các hoạt động nhằm thu hút khách tham quan và du lịch, nơi đây sẽ dần định hình như một trung tâm sinh hoạt văn hóa. Với khoảng 4 nhà sàn đặc trưng của các dân tộc bản địa Mạ, K'Ho, Churu sẽ được sưu tầm về đây mà ở đó sẽ tổ chức giới thiệu một số sinh hoạt truyền thống như làm gốm, đan lát, dệt thổ cẩm ... hoặc tổ chức các lễ hội như đâm trâu, cồng chiêng, uống rượu cần vào những dịp đặc biệt ... Bảo tàng Lâm Đồng đang có những nỗ lực nhằm tạo cho mình một sức hấp dẫn riêng biệt.

Tham quan nơi đây, du khách sẽ có dịp tìm hiểu đời sống và sự tiến hóa của các tộc dân bản địa qua các thời kỳ, ngoài ra còn được mục kích những bộ đàn đá Di Linh, B'laoh khá nổi tiếng có niên đại từ 3500 - 3000 năm, các di tích kiến trúc P'Roh (huyện Đơn Dương), Cát Tiên (huyện Cát Tiên), các di chỉ khảo cổ được khai quật từ mộ táng của các dân tộc

bản địa như Đại Làng (huyện Bảo Lâm), Đại Lào (thị xã Bảo Lộc), Đa Đồn (huyện Lâm Hà) ... Đây là một bộ sưu tập khá phong phú với gần 10 000 tiêu bản gốm sứ, hiện vật đồng, sắt, có giá trị tầm cỡ ở khu vực Đông Nam Á.

More than a simple museum, it will diversify its activities to attract more visitors and tourists, and turn itself into a cultural activity center. Four houses on stilts, specifically characteristic to local minorities such as Ma, K'Hor, Churu will be built here as a place for presentations of traditional activities such as pottery, rattan and bamboo knitting, brocade weaving, and etc. or festivals like buffalo stabbing, gong performances, jug wine sucking on special occasions. The Museum of Lam Dong is doing its best for its own attraction.

Visiting this museum, tourists not only have chance for better knowledge of life and evolution of local minorities through different periods, but also witness famous musical stone sets of Di Linh, B'laoh, dating from 1500-1000 BC, architectural remains of P'Roh (Đơn Dương district), Cát Tiên (Cát

Tiên district), archeological remains from tombs of local minorities in Đại Làng (Bảo Lâm district), Đại Lào (Bảo Lộc town), Đa Đồn (Lâm Hà district) and etc. This is a full collection of about 10.000 items of pottery, brass and iron, invaluable both in Southeast Asia and in the world.

CHÙA LINH SƠN

LINH SƠN PAGODA

Chùa Linh Sơn tọa lạc trên một ngọn đồi rộng 4 ha trên đường Nguyễn Văn Trỗi, cách trung tâm Thành phố Đà Lạt gần 1km về hướng Tây-Bắc. Chùa được xây dựng từ năm 1936-1940 do công đức của bá tánh thập phương nhất là nỗ lực của hai ông Võ Đình Dung và Nguyễn Văn Tiếng.

Con đường vào chùa rợp bóng những hàng thông và cây sao cao vút - ngay trước sân chùa du khách đã nhìn thấy tượng Quan Thế Âm đứng trên đài sen, bên trái chùa có ngôi bảo tháp cao ba tầng hình bát giác, còn bên phải sân chùa có những hòn giả sơn và bonsai tạo dáng thật đẹp. Nơi đây còn có một hồ nước nổi bật giữa đám cỏ xanh với những bông súng khoe sắc màu, những chú cá vàng nhón nhờ bơi lội trông thật vui mắt.

Chùa có lối kiến trúc Á Đông, giản dị với hai mái xuôi, trên đỉnh mái có đắp đôi rồng uốn lượn theo thế "luồng long triều nhật". Hai bên bậc cấp dẫn vào chánh điện cũng có cặp rồng há miệng được khắc chạm công phu tượng trưng long thần hộ trì Phật pháp.

Bên trong chùa, điện Phật được bài trí trang nghiêm. Chánh điện thờ Đức Thích Ca Mâu Ni đang tham thiền nhập định trên tòa sen - tượng bằng đồng nặng 1250kg được đúc vào năm 1952.

Trụ trì chùa từ năm 1964 đến nay là Hòa thượng Thích Từ Mãn - Ban Trị sự Phật giáo tỉnh Lâm Đồng hiện đặt văn phòng tại đây.

Linh Sơn pagoda is located on a hill of 4 hectares in Nguyễn Văn Trỗi Street, nearly 1 kilometer northwest of Đà Lạt. It was built from 1936 to 1940 through donations from Buddhists everywhere, especially the efforts of Võ Đình Dung and Nguyễn Văn Tiếng.

The entrance path is in the shady of pine rows and immeasurably high rubbers. Right at front yard, tourists can see the statue of Avalokitesvara standing on the lotus throne, the octagonal three-storey tower on the left, and the miniature mountains with beautiful bonsai trees on the right. There is also a lake standing out in relief of green grass patch, colorful water lilies, gold fish swimming carefree, making a cheerful sight.

The pagoda bears East-Asian architecture, with two simple down-roofs; on the top is

a pair of dragons meandering in worship of the Sun. Alongside the step path to the sanctuary, there are also a pair of open-mouthed dragons engraved elaborately, a symbol of Dragon Deity preserving Dharmas.

The Buddha's altar inside is decorated solemnly. The sanctuary is used for the worship of Buddha Shakyamuni deeply meditating in ecstasy on the lotus throne. The statue was cast of brass in 1952, weighing 1250 kg.

Most Venerable Thích Từ Mãn has been the highest superior since 1964 and Buddhism's Managing Council of Lam Dong province has its office here.

Photo: MKT

CHÙA THIÊN VƯƠNG CỔ SẮT

Chùa Tàu hay chùa Phật Trầm có tên gọi đầy đủ là chùa Thiên Vương Cổ Sắt, tọa lạc trên một đồi thông cuối đường Khe Sanh được gọi là Đồi Rồng, cách trung tâm Đà Lạt 5km về hướng Đông Bắc. Chùa được Hòa thượng Thọ Dã thuộc Hội quán Triều Châu xây dựng năm 1958 gồm 3 gian nhà bằng gỗ lợp tôle. Năm 1989, ông Lê Văn Cảnh đã đứng ra trùng tu xây dựng, lúc này ngôi nhà giữa đã được tháo dỡ nhằm tạo không gian thông thoáng cho 2 tòa nhà còn lại.

Tại Từ Tôn Bảo điện, ngay giữa điện thờ có tượng phật Di Lặc, cao chừng 2,5m và tượng phật Thích Ca cao 0,5m; tại bốn góc Bảo Điện có tượng Tứ Đại Thiên Vương cao 2,6m được đúc bằng xi măng.

Qua một khoảnh sân là đến Minh Quang Bảo Điện, tại đây thờ Tây Phương Tam Thánh gồm các tượng A Di Đà Phật ở giữa, Quán Thế Âm Bồ Tát bên trái và Đại Thế Chí Bồ Tát bên phải. Đây là những bức tượng quý được tạc từ gỗ trầm cao 4m và nặng 1,5 tấn do Hòa thượng Thọ Dã thỉnh từ Hồng Kông năm 1958. Nơi đây cũng còn 2 tượng Văn Thù và Phổ Hiền ở hai bên vách Bảo Điện.

Phía sau chùa trên ngọn đồi, nơi trước đây là cốc của nhà sư Thọ Dã, đã xây dựng Thích Ca Phật Đài cao chừng 10m thật đẹp giữa đồi thông lộng gió.

Hiện chùa chỉ có bà Diệu Anh phụ trách hoa, đèn và đọc kinh.

ANCIENT PAGODA OF HEAVENLY GODS

The Chinese Pagoda or Agalloch Buddha Pagoda has its full name as Ancient Pagoda of Heavenly Gods. It's located on a pine hill called Dragon Hill, at the end of Khe Sanh Street, 5 kilometers northeast of Đà Lạt. Built in 1958 by Most Venerable Thọ Dã of Cheng Chou (Triều Châu) Society, it was then three wooden, iron-roofed houses. In 1989, Mr. Lê Văn Cảnh had it restored and the middle house removed to offer space to the other two ones.

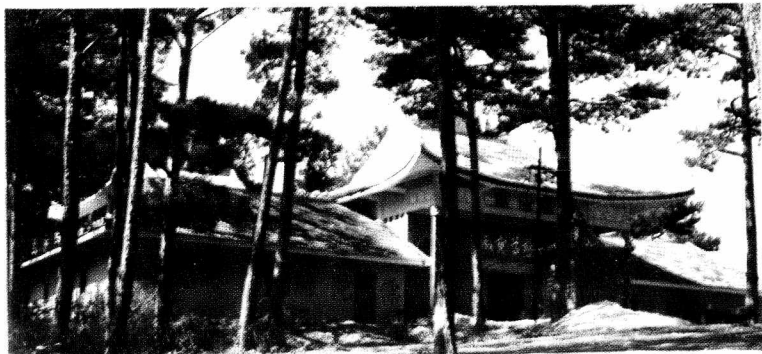
Right in the middle of Từ Tôn Sanctuary is Maitreya Buddha's statue, about 2.5 meters high, and Sakyamuni Buddha's, about 0.5 meter high. At the corners are the concrete statues of four heaven's Great Kings.

Across a courtyard is Minh Quang Sanctuary for the worship of Three West Buddha's: Sakyamuni's statue in the middle, Avalokitesvara Bodhisattva's on the left and Manjusri Bodhisattva's on the right. The precious statues are sculpted of aloé wood, 4 meters high and 1.5 tons. Most Venerable Thọ Dã ordered them in Hong Kong in 1958. On the sanctuary walls are Manjusri's and Mabavandra's statues.

On the hill behind the pagoda, there used to be Thọ Dã's cottage, is Sakyamuni Buddha Altar, about 10 meters high, standing beautifully in the open wind and pine hill.

Mrs. Diệu Anh, the only caretaker of the pagoda is in charge of offering flowers and chanting prayers.

Photo: MPK

THIỀN VIỆN TRÚC LÂM

Từ quốc lộ 20 đi vào hồ Tuyền Lâm, du khách có thể rẽ phải theo con đường tráng nhựa ngằn ngoèo ôm sườn núi để đến đỉnh Phụng Hoàng, nơi tọa lạc Thiền viện Trúc Lâm đẹp nổi tiếng trong một khung cảnh thiên nhiên thoáng đãng nên thơ.

Ra đời trong một hoàn cảnh khá đặc biệt, với chủ trương khôi phục dòng Thiền Trúc Lâm Yên Tử do vua Trần Nhân Tông sáng lập, một dòng thiền đã biết dung hợp các thiền phái Thảo Đường, Vô Ngôn Thông, Tỳ Ni Đa Lưu Chi, Lâm Tế ... để un đúc thành Thiền Tông Việt Nam với bản sắc văn hóa, phong tục tập quán của Việt Nam. Thiền viện Trúc Lâm được xây dựng theo quyết định số 1039/QĐ-UB ngày 19-7-1993 của Ủy ban Nhân dân tỉnh Lâm Đồng, trên một khuôn viên bảo vệ rừng là 23,2ha trong đó diện tích xây dựng khoảng 2 ha.

Thiền viện Trúc Lâm đã được kiến trúc sư Ngô Viết Thụ phác họa tổng thể, kiến trúc sư Huỳnh Ngọc Ẩn vẽ thiết kế chánh điện. Sau đó Viện thiết kế quy hoạch tổng hợp thành phố Đà Lạt đã vẽ lại và vẽ thêm phần thiết kế khu nội viện. Trong quá trình xây dựng, Hòa thượng Viện trưởng có nhờ kiến trúc sư Vũ Xuân Hùng vẽ thêm phần cổng tam quan và tháp chuông đồng thời cũng vẽ điều chỉnh lại để cho kiến trúc có đường nét thanh thoát nhẹ nhàng và đậm tính dân tộc hơn. Công trình xây dựng bắt đầu từ ngày 8 tháng 4 năm Quý Dậu (1993), với sự giúp đỡ nhiệt tình của các tăng, ni, Phật tử trong và ngoài nước, chỉ sau 10 tháng thi công đã tạm hoàn tất và khánh thành trọng thể vào ngày 8 tháng hai năm Giáp Tuất (1994).

Ngoài ngôi chánh điện ở vị trí trung tâm, công trình còn có tham vấn đường, lầu chuông và nhà trưng bày bên phải; gác trống, nhà khách tăng, thư viện, thiền thất viện trưởng và thiền đường bên trái.

Để đến được chánh điện du khách có thể theo hai lối : hoặc từ bên đờ xe theo

TRÚC LÂM ZEN MONASTERY

On the way from National Road 20 to Tuyền Lâm Lake, tourists have to turn right onto a zigzagging tar road at the mountain side to Phoenix Summit, on which stands beautiful famous Trúc Lâm Zen Monastery in an open poetic natural environment.

Established in special social conditions, with the aim of restoring Trúc Lâm Yên Tử Zen School founded by King Trần Nhân Tông, a Zen school has harmoniously combined different Zen schools with Vietnamese cultural and tradition into Vietnamese Zen. Trúc Lâm Zen Monastery was built under Decision No. 1039/QĐ-UB dated July 17th 1993 of the People's Committee of Lam Dong province. It lies on a protected forest of 23.2 hectares, of which 2 hectares is the building area.

Trúc Lâm Zen Monastery's design was outlined by Architect Ngô Viết Thụ and Architect Huỳnh Ngọc Ẩn designed the Main Hall. Later the Designing and Planning Department of Đà Lạt revised it and changed the design for internal sections. While it was being built, the Most Venerable Dean asked architect Vũ Xuân Hùng to design the triple gate and the belfry as well as modify the architecture into soft and easy style of Vietnamese culture. The construction started on April 8th the Lunar Rooster Year (1993), with the consistent help of monks, nuns, Buddhists at home and abroad. Ten months later, it was provisionally completed and solemnly inaugurated on February 8th the Lunar Dog Year (1994).

Besides the Main Hall in the middle, on the right are the consulting room, the belfry and displaying room on the right; on the left are the sitting room, library, abbot's room and contemplation hall.

Before reaching the Main Hall, tourists may take two ways. They may start at the bus

cổng bên leo lên 61 bậc cấp, hoặc từ hồ Tuyền Lâm leo 222 bậc cấp qua 3 cổng tam quan để vào thẳng sân trước chánh điện. Trong chánh điện, giữa khoảng không gian cao rộng ngập tràn ánh sáng, chỉ tồn tại một pho tượng Đức Bổn Sư cầm hoa sen đưa lên – đây là hình ảnh của Đức Phật trong Pháp hội Linh Sơn, một ẩn tượng về “có mà như không, không mà như có” của đạo thiền.

stop, take the side gate up 61 steps or, from the lake, climb the 222 steps through the triple gate onto the court in front. Inside the Main Hall, statues are displayed simply but meditatively. In the bright spacious sanctuary is the only statue of Sakyamuni Buddha raising a lotus in his hand – a symbolic image of Buddha in Linh Sơn Dharma Conference, expressing the philosophy of ‘existence in nihilism’ in Buddhist Zen.

Thiền là pháp môn giúp chúng ta sống với sự “tĩnh thức”, đưa tâm trở về trạng thái an định. Thiền phái Trúc Lâm chú trọng sự tu tập nội tâm của bất cứ ai, dù đó là tu sĩ xuất gia hay người sống tại gia. Đường lối tu tập hướng nội dẫn đến thanh tịnh hóa bản thân, khiến lòng không còn vướng bận và tự tánh hiển lộ; đây là tâm trạng thực sự an ổn trong chính mỗi người mà không phải tìm kiếm cực lạc ở tận phương trời nào xa xăm ...

Văn cảnh Thiền viện Trúc Lâm, trong cái tĩnh lặng mệnh mạng của núi đồi, du khách như được giải thoát khỏi những muộn phiền cố hữu, và bỗng gặp lại mình giữa đất trời bao la...

Viện trưởng đương nhiệm là Hoà thượng Thích Thanh Từ.

Zen helps us to live in ‘full awareness’ and bring our souls back into peaceful state. Truc Lam Buddhist Zen emphasizes on everyone’s interior concentration, either a religious or someone in his family. This introspective soul training process leads to personal purification, builds a care-free mind and help one’s good nature to show up; this is the real peace in everyone’s interior, not in a certain paradise in a faraway world.

Visiting Truc Lam Zen Monastery in the quietness of hills and mountains, tourists are freed from everyday worries and seem to be able regain themselves in the greatness of the nature...

The present Head of Institute is Venerable Thích Thanh Từ.

CHÙA LINH PHƯỚC

Chùa Linh Phước tọa lạc tại số 120 Tự Phước, cách trung tâm thành phố Đà Lạt khoảng 8 km về hướng Đông Nam. Chùa được khởi công xây dựng từ 1949 đến 1952 mới hoàn thành. Năm 1990, chùa trùng tu lại toàn bộ, xây dựng cổng tam quan ngay mặt đường để khách dễ nhận biết, vì thực tế chùa nằm sâu trong hẻm cách mặt đường chừng 80m.

Bước vào sân chùa, du khách sẽ thấy choáng ngợp với tiền đường bảo tháp cao 27m được trang trí bằng những hình rồng độc đáo. Gian chánh điện dài 33m, rộng 22m với trần nhà được đỡ bằng 12 cột rồng khảm mảnh sành. Tại điện thờ, tượng Phật Thích Ca uy nghi trên tòa sen cao 4,9 m được thếp vàng rực rỡ.

Bên phải chánh điện là Tổ đường, còn bên trái sau bức Cửu Long môn uốn mình chầu Phật là Long Hoa viên với hồ nước và hòn giả sơn, cây cảnh và vườn phong lan. Một hình rồng dài 49m uốn quanh hồ nước với đầu rồng che phủ tượng đài Di lặc dựa theo tích Pháp hội Long Hoa, toàn thân rồng được khảm tạo vảy bằng mảnh của 12000 vỏ chai bia các loại.

Ngày 8-11-1999 (tức 1-10 năm Kỷ Mão), chùa đã đúc thành công đại hồng chung có chiều cao 4,3m, miệng rộng 2,2m và nặng chừng 10 tấn.

Trụ trì chùa từ 1985 đến nay là Đại đức Thích Tâm Vi.

LINH PHƯỚC PAGODA

Linh Phước Pagoda is located at 120 Tự Phước, about 8 kilometers southeast of the Dalat Center. The construction on it was begun in 1949 and completed in 1952. In 1990, it was totally restored and a triple gate was built right at the street side in order for tourists to easily notice it because this pagoda is 80 meters far away from the main street.

At the courtyard, tourists feel fascinated at the 27 meters multi-storey front tower, decorated with special dragon models. The sanctuary is 33 m long by 22 m wide with its ceiling supported by 12 dragon poles, glazed with terracotta pieces. In the vestibule is Avalokitesvara Bodhisattva's imposing statue on a 4.9 m lotus throne.

On the right is the patriarchs' house and on the left, behind the nine-dragon-worshipping-Buddha picture is Flower-Dragon Garden with a pond, miniature mountains, ornament trees and an orchid garden. A glass-glazed dragon statue of 49 m long meanders round the pond with its head over the statue of Maitreya Buddha, which is based on the legend of 'Flower-Dragon Dharma Festival'.

On November 8th 1999 (October 1st the Lunar Cat Year), the pagoda succeeded in casting the Great Bell of 4.3 m high, 2.2 m in diameter and about 10 tons in weight.

Venerable Thích Tâm Vi has been the superior since 1985.

Photo: MKT

NHÀ THỜ CHÁNH TÒA ĐÀ LẠT

Nằm trên đường Trần Phú, nhà thờ Chánh tòa Đà Lạt hiện nay được khởi công xây dựng từ năm 1931 đến 1942 mới hoàn thành, do hãng S.I.D.E.C thực hiện.

Ngày 24-11-1960 khi Tòa thánh Vatican có sắc chỉ thành lập Giáo phận Đà Lạt, nhà thờ Đà Lạt đã được chọn làm Nhà thờ chánh tòa do quy mô kiến trúc và vị trí trung tâm tại Thị xã Đà Lạt lúc bấy giờ, nơi đặt Tòa Giám mục.

Với chiều dài 60m, rộng 14m, cao 47m, Nhà thờ Chánh tòa Đà Lạt có sức chứa khoảng 1.000 giáo dân. Trên vòm cao và chung quanh được trang trí bởi những khung kính vẽ ảnh các vị Thánh với màu sắc rực rỡ, mang đậm dấu ấn kiểu thức trang trí thánh đường châu Âu thời Trung cổ. Trên đỉnh tháp chuông có cột thu lôi tạo hình con gà trống vừa chỉ hướng gió vừa để chống sét nên người dân địa phương quen gọi là nhà thờ "con gà". Con gà trong ý nghĩa Kitô giáo liên hệ đến việc ông Phêrô đã phủ nhận mình là môn đồ của Chúa Giêsu đến 3 lần trước khi gà gáy sáng, dù rằng việc này đã được Chúa báo trước và ông hết mực đoan hứa trung thành – biểu tượng con gà nhằm nhắc nhở cảnh tỉnh và mời gọi ăn năn!

Giám mục đương nhiệm Đà Lạt là Phêrô Nguyễn Văn Nhơn.

Giờ lễ:

- Ngày thường: 5g15 - 17g15
- Chúa Nhật: 5g15 - 7g00 - 8g30
16g00 - 18g00

CATHEDRAL OF DALAT

Located in Trần Phú Street, the Cathedral of Đà Lạt started to be built by S.I.D.E.C. in 1931 and wasn't completed until 1942.

On Nov. 24th 1960, The Holy See of Vatican issued a papal ordinance to establish Đà Lạt Diocese and Đà Lạt Church was chosen as the Cathedral because of its architectural size and location in Đà Lạt Town, where resided Bishop Office.

Photo: MKT

Being 60 m long, 14 m wide and 47 m high, Dalat Cathedral has a capacity of nearly 1000 Catholics. The dome and walls were decorated with splendid color-glass pictures of Saints bearing impressively decorating styles of European Middle Ages. On the top of the belfry, there is a lightening rod, in shape of a cock, both indicating the wind direction and preventing thunder-

bolts. Local people therefore usually call it 'Cock Church'. In Christianity, the cock is in close relation to the story of Apostle Peter denying he was the disciple of Jesus Christ three times before cock-crow, which had been foretold by Jesus at his promise to be faithful. The symbol of a cock is a reminder for staying constantly awake and repentant!

Đà Lạt's Bishop in office is Reverend Peter Nguyễn Văn Nhơn.

Time of ceremony:

- From Mon. to Sat.: 5h15 - 17h15
- Sunday: 5h15 - 7h00 - 8h30
16h00 - 18h00

LÃNH ĐỊA ĐỨC BÀ

HOLY MOTHER DOMAIN

Domaine de Marie hay Lãnh địa Đức Bà là tên gọi cụm kiến trúc gồm nhà nguyện và hai dãy nhà phía sau của Tu viện Nữ tử Bác ái Thánh Vinh Sơn (Filles de la charité de Saint Vincent de Paule), được xây dựng từ năm 1940-1943 trên một ngọn đồi thoáng đẹp đường Ngô Quyền rộng 12 ha, cách trung tâm thành phố Đà Lạt hơn 1km về hướng Tây Nam. Đây là một kiến trúc độc đáo mang phong cách Châu Âu thế kỷ thứ 17 nhưng đã được thực hiện với vật liệu hoàn toàn của Việt Nam – ngôi nhà nguyện mới được quét lại màu sơn vàng với mái ngói đỏ nổi bật giữa bầu trời xanh và cây lá cũng rất xanh.

Domaine de Marie (in French) or Holy Mother Domain includes a few architectural works: the chapel and two buildings behind, which belong to the nunnery of Daughters of Charity of Saint Vincent de Paul. It was built in 1940-1943 on a beautiful and spacious hill in Ngô Quyền Street, in an area of 12 hectares, over 1 kilometer southwest of Dalat Center. This is a unique architecture bearing 17th century European style but built from local Vietnamese materials – the chapel has just repainted in yellow and its bright red tiled roof is really outstanding against the blue sky and green trees.

Photo: MKT

Trong nhà thờ, đặc biệt có bức tượng Đức Mẹ đứng trên quả địa cầu được tạc theo hình mẫu người phụ nữ Việt Nam, do Jonchère - kiến trúc sư người Pháp thiết kế. Tượng cao 3m, nặng 1 tấn được làm năm 1943 và do bà Decoux dâng cúng. Phía sau nhà thờ có phần mộ phụ nhân toàn quyền Decoux - bà Suzanne Humbert, ân nhân chính đã giúp xây dựng tu viện và cô nguyện vọng được an nghỉ tại đây sau khi qua đời. Bà bị tai nạn giao thông tại đèo Prenn và mất ngày 6/1/1944.

In the chapel, the extraordinary statue of Holy Mother standing on a globe was designed by French architect Jonchère and modeling a typical Vietnamese lady. This statue, 3 meters in height and one ton in weight, was founded in 1943 as Governor Decoux's Lady's donation. Lady Suzanne Humbert, whose tomb lies behind the chapel, was the major donor to help build the monastery and expressed her will to lie down in here after death. Having an accident on Prenn Pass, she died on 6th Jan. 1944.

Trước năm 1975, nơi đây là tu viện chính với hơn 50 nữ tu đa số là người Việt tu trì và làm công tác xã hội, như mở cô nhi viện, nhà trẻ ; các nữ tu cũng điều hành một trường huấn luyện thể thao và một trường trung tiểu học dạy chương trình Pháp. Hiện nay ngoài nhà nguyện và hai dãy tu viện, các cơ sở khác đã được sử dụng cho công ích.

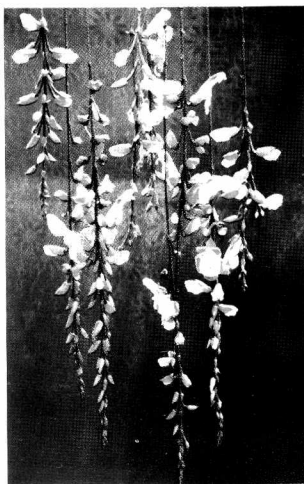
Tuy dòng chính đã chuyển về thành phố Hồ chí Minh, nhưng để thực hiện tôn chỉ của dòng là phục vụ người nghèo, các nữ tu vẫn cố duy trì một trường mẫu giáo bán công thu nhận khoảng 200 cháu; ngoài ra còn mở những lớp dạy nghề miễn phí cho người lao động gồm các môn: đan, móc, thêu, may.

Ngày nay các “nữ tử bác ái thánh Vinh Sơn” đang có mặt trong nhiều môi trường xã hội, như chăm sóc trẻ em chậm phát triển, giúp đỡ các cô nhi, chữa trị bệnh cho người nghèo, phục vụ bệnh nhân phong tại trại phong Di Linh... Trong âm thầm, tất cả như muốn nói “chỉ với lòng nhân ái chia sẻ, con người mới thực sự là đồng loại của nhau...” và đó cũng chính là tinh thần “sống phúc âm giữa lòng dân tộc” như lời kêu gọi của Hội đồng Giám mục Việt Nam gửi cộng đồng dân Thiên Chúa năm 1980.

Từ sau năm 1975, tên Domaine được Việt hoá thành Đồi Mai Anh. Du khách đến đây nếu có thể vào tham quan vườn hoa phía sau, sẽ có dịp chiêm ngắm dàn Hải Tiên khá hiếm nở hoa thật đẹp.

Giờ lễ:

- Ngày thường: 17g15.
- CN: 6g00 - 16g15.

Hải Tiên flowers - Photo: VÕ VĂN NGHỆ

Until 1975, it had been the administrative convent with over 50 nuns, mostly Vietnamese, who led religious life and did social work of running an orphanage and a kindergarten, and also managed a sports training center and an all-grade school with French curriculum. Apart from the chapel and two buildings behind, the others have been nationalized.

The superior's residence has moved to HCM City, but these nuns keep on running a semi-state-run half-board-ing kindergarten with a capacity of about 200 pupils and provide free training courses to young people on such skills as knitting, crocheting, embroidery and sewing.

Nowadays these Daughters of charity of Saint Vincent de Paul are giving their hands in different social environments such as taking care of mentally underdeveloping children, helping orphans, providing medical treatment to the poor and serving leprosy patients in Di Linh Lazaret. In complete silence, what they keep doing seems to proclaim that "true human beings must share charity to others", which is also the appeal for living the Gospel inside our people, sent to Roman Catholic community by the Vietnamese Board of Bishops in 1980.

After 1975, the name 'Domain' was vietnamized into Mai Anh Hill. If tourists ever visit the flower garden behind the church, they will have a chance to admire lots of very beautiful rare Hải Tiên flowers blooming.

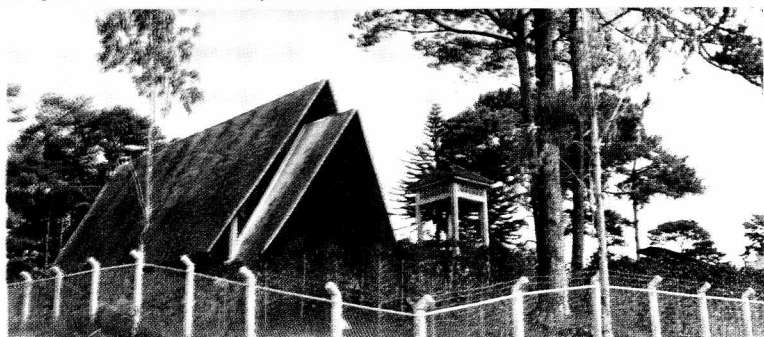
Time of ceremony:

- From Mon. to Sat.: 17h15
- Sunday: 6h00 - 16h15

Tham quan thác Cam Ly, du khách có thể ghé thăm ngôi nhà thờ của đồng bào dân tộc ở gần đó để biết thêm đôi điều về đời sống tinh thần của cộng đồng cư dân bản địa nơi đây.

On visiting Cam Ly Waterfall, tourists may call at the minorities' church nearby in order to have a closer look at the spiritual life of the local aboriginal community.

Photo: MKT

Nhà thờ Cam Ly là một kiến trúc độc đáo theo lối nhà rông cách điệu với hai mái cao thật dốc được lợp bằng 80.000 viên ngói thẳng, do linh mục Boutary, một thừa sai người Pháp sống lâu năm với đồng bào dân tộc và nhà thầu xây dựng Nguyễn Thanh Hồ thực hiện. Công trình bắt đầu từ năm 1960 kéo dài đến năm 1968 mới hoàn thành.

Cam Ly Church is an original architecture; a variation of minorities' bungalow with pointed roof covered with 20.000 flat tiles. It was constructed under instructions of builder Nguyễn Thanh Hồ and Father Boutary, a French missionary who had been living with minorities for a long time. Work on it was begun in 1960 and completed in 1968.

Đến đây, du khách hẳn ngạc nhiên khi thấy nhiều hình thú được vẽ trong nhà thờ. Thực ra mỗi loại thú đều có thể biểu trưng cho một loại tính cách, như cọp tượng trưng cho sức mạnh, nai tượng trưng sự đơn sơ trong sáng, phụng hoàng đất thích ở nơi cao ráo, trâu vừa là bạn cây cầy vừa là vật để tế Yàng (Trời)... các bức minh họa này, cùng với các hoa văn trang trí theo mô-típ bản địa lấy hình tam giác làm căn bản, đã kết hợp thành công giữa tư duy mộc mạc của đồng bào dân tộc với triết lý tôn giáo vừa nhân bản vừa sâu sắc, tạo thành một không gian vừa gần gũi vừa thân thiện, dễ dàng cho sự giao tiếp với vô biên...

Tourists must be fascinated to look at so many figures of animals drawn in the church. Each animal in fact may symbolize a characteristic: the tiger for strength, the deer for clear innocence, the eagle for a preference of loftiness, the buffalo for friendship and as a sacrifice to Yang (the God). These illustrations and decorative figures based on local rectangle model have been an authentically successful combination between minorities' simple thoughts and religious philosophy into something not only deeply humanist but also closely familiar that make it easy to get in close contact with the Infinite Being.

Có thể nói nhà thờ Cam Ly đã thể hiện một cách tuyệt khéo tinh "hội nhập văn hoá", một điều mà có nơi có lúc, các thành phần dân Chúa đang khắc khoải đi tìm (!)...

It's true that Cam Ly Church has skillfully expressed the 'culture assimilation', which members of the people of God are anxiously looking for here and now.

KHÁCH SẠN DALAT PALACE

Toạ lạc trên một ngọn đồi nhỏ nhìn xuống hồ Xuân Hương, Dalat Palace là một tòa lâu đài tráng lệ nổi bật giữa thảm cỏ mượt mà như một dấu chứng kiến trúc mang đậm phong cách quý tộc châu Âu giữa cuối thế kỷ 20.

Trong ý đồ trang bị cho “thủ phủ Đông Dương” một nơi đón tiếp du khách với đầy đủ tiện nghi, năm 1916 toàn quyền Roume đã cho xây một đại khách sạn và khách sạn Langbian Palace đã được khai trương vào năm 1922. Năm 1943 khách sạn này đã được sửa chữa lại và tôn tạo phần mặt tiền, đó là khách sạn Dalat Palace trước những năm 80. Năm 1992, Dalat Palace được tập đoàn Accor đầu tư nâng cấp thành khách sạn 5 sao trong hệ thống khách sạn Sofitel thế giới, nơi đây trở thành điểm đón khách sang trọng bậc nhất của Đà Lạt và tỉnh Lâm Đồng.

Dalat Palace có duyên với những sự kiện lịch sử quan trọng: năm 1940 nơi đây được chọn đón tiếp đoàn đại diện chính phủ Việt Nam và chính phủ Pháp tại Hội nghị trù bị cho hội nghị chính thức tại Fontainebleau; năm 1975, sau chiến thắng lịch sử mùa xuân thống nhất đất nước, nơi đây lại được Bộ Chính trị và Quân ủy trung ương chọn tổ chức hội nghị tổng kết chiến dịch Hồ Chí Minh và cuộc tổng tấn công mùa xuân năm 1975.

Photo: MKT

DALAT PALACE HOTEL

Located on a small hill overlooking Hồ Xuân Hương Lake, Dalat Palace is really magnificent and outstanding against slick silky lawns as an architectural witness bearing full European aristocracy style in the middle of 20th century second half.

In order to provide ‘this capital of Indochina’ with a well-furnished hotel for tourists, Governor Roume ordered its construction in 1916 and the Langbian Palace Hotel was opened in 1922. It was repaired with its front re-decorated in 1943 to become the Dalat Palace Hotel before 1980’s. In 1992, Accor Corp. upgraded it into a five-star hotel, one of international Sofitel Hotel Chain, making it the most luxurious hotel for wealthy tourists in Dalat and Lâm Đồng Province.

Dalat Palace has been in close connection with some of important historical events: in 1940 it welcomed the two Vietnamese and French government delegations for a preliminary convention preceding the official one in Fontainebleau; in 1975, after the historical spring victory leading to unification, the polibureau and military political commissar committee chose it for the summing-up conference of Hồ Chí Minh operations and the 1975 spring all-round attacks.

LÂU ĐÀI MẠNG NHỆN

Nằm tại số 3 đường Huỳnh Thúc Kháng, cách trung tâm Đà Lạt chừng 1 km về phía Tây Nam, biệt thự Hằng Nga hay lâu đài Mạng Nhện là tên gọi công trình kiến trúc của tiến sĩ Đặng Việt Nga mà theo nhận xét của một du khách nước ngoài, đây là “toà lâu đài độc đáo, khác thường và hoang tưởng nhất Việt Nam, nếu không nói là của vùng Đông Nam Châu Á”.

Photo: MKT

Qua vòm cổng nhỏ, du khách sẽ lạc vào một thế giới thần thoại với những gốc cây cổ tích mà ở đó có những căn phòng được khoét lõm vào một cách ngộ nghĩnh; những cây nấm thật to bên ngôi nhà rộng cách điệu hay đôi hươu sao khổng lồ quần quít mà một con đang nhả nha uống nước còn con kia đang cảnh giới cao đầu; hai cây ổi dựng ngược là hình ảnh của hai ông bà đang cãi nhau đứng cạnh gốc cây si giữa vườn mang dáng dấp của những chú hươu non đang ngơ ngác tìm mẹ; những đứa trẻ thơ hồn nhiên hay những người lớn dăm chiêu; chiếc cầu bé nhỏ bắc ngang dòng suối cạn ... tất cả như muốn diễn đạt một bức tranh cuộc đời với nhiều chông vênh, nhiều nỗi buồn vui mà những mảng tơ nhện như những sợi tơ hồng nối liền tình cảm giữa người với người, hòa quyện khăng khít con người vào với thiên nhiên...

Tham quan nơi đây, có thể du khách sẽ một thoáng ngỡ ngàng khi tiếp cận căn phòng “tự giới thiệu” với nhiều hình chân dung nữ chủ nhân qua các thời kỳ và các bài báo khen ngợi được trình bày nhếch nhác ... một chút hoang tưởng hay một chút gì đó chông vênh của cuộc đời ?...

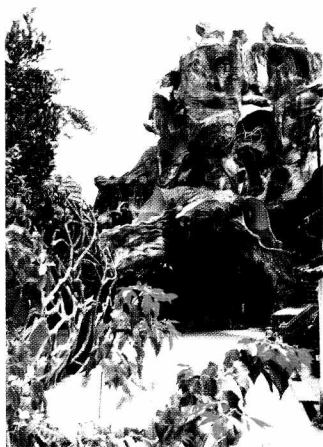
SPIDER WEB CASTLE

Situated at 3 Huỳnh Thúc Kháng Street, about 1 km southwest of Dalat Center, Moon Fairy Villa or Spider Web Castle are the two names for the architectural work of Dr Đặng Việt Nga. One of many foreign tourists has noted that it is really 'the most extraordinary, most imaginative, most unique castle' in Vietnam or even in the Southeast of Asia.

On getting through a small arch, tourists will immerse into a legendary world where rooms are funnily hollowed into legendary tree trunks, huge mushrooms grow beside a variant bungalow or a couple of giant deer keep staying together, one is lazily drinking water and the other is raising high its head watching, two up-right-down guava trees look like a talk-

ative couple having argument, a banyan bonsai looks like a newborn deer looking for his mother, statues of innocent children or thoughtful adults stand in harmony, a little bridge crosses a shallow stream, and etc. All seems to mean a picture of life, full of risks and contrary feelings, where spider web threads of life mean close relations between one and others, and between human beings and the nature.

On visiting this place, tourists will be amazed to have a look at the 'self-introducing' room, where portraits of successive hostesses and praiseful reviews from newspapers are displayed in a disorderly manner, which means fantasy and uncertainty of our life.

ĐÀ LẠT SỬ QUÁN

Trên Đường vòng Lâm Viên , cách Thung lũng Tình yêu chừng vài trăm mét, một vùng cảnh quan đang được kiến tạo mà những nét chấm phá gợi liên tưởng đến sự trở về với cội nguồn phương Đông !

Có lẽ dễ nhận thấy rằng, Đà Lạt ngày nay đang phải đối mặt với quá nhiều nguy cơ, từ nguy cơ bê tông hoá, nguy cơ xuống cấp đến nguy cơ nông thôn hoá, nguy cơ ô nhiễm... chính những nguy cơ này cộng với một thực tế là những cánh rừng cứ ngày một lùi xa để thay vào đó bằng những kiến trúc vuông thành sắc cạnh, Đà Lạt đã không còn giữ được nét tinh khôi của những ngày vừa được tạo dựng.

Ý thức được trách nhiệm của một người dân thành phố, những người chủ của Đà Lạt Sử quán đang nuôi tham vọng tái hiện một cách nào đó cái bản sắc văn hoá dân tộc mà trong một chừng mực nhất định đang có xu hướng bị loại trừ. Bằng những yếu tố đá, cỏ, cây, hoa, nước, núi hay thơ ca, hội họa, kiến trúc, kể cả những món ăn dân dã đặc trưng... Đà Lạt Sử quán muốn mời du khách đi vào chiêm niệm với những thư pháp sinh động, những tứ thơ ngọt ngào, những dòng suối êm ả, những ngọn thác mát lành hay những tinh hoa của đất... tất cả làm thành một ấn tượng thanh tẩy để Đà Lạt tìm lại được mình của một thuở ban sơ.

Bằng ý thức trách nhiệm và lòng yêu mến quê hương, những người Đà Lạt hôm nay đang làm nên trang sử mới ! ...

Photo: MKT

DALAT HISTORICAL HOUSE

On Lâm Viên Bypass, hundreds of meters away from Valley of Love, landscapes are being altered to give viewers thoughts of immersing in long-time-ago oriental origin!

It may not be difficult to realize that today Dalat is facing too many dangers, ranging from urbanization, degrading to ruralization and pollution... These dangers, together with deforestation, has in fact crossed out much of the jungle to give way to modern lifeless buildings and so Dalat can no longer retain many of its original natural aspects as it used to have in the early time.

As a choice of responsible Dalat urbanites, the owners of Dalat Historical House must be nourishing the ambition to revive to some extent the unique traditional culture, which more or less tends to be neglected in our contemporary society. With a natural 'menu' composed of rocks, grass, trees, plants, water, flowers, mountains or poetry, arts, architecture or unique rural dishes . . . Dalat Historical House intends to invite tourists in to admire such vivid writing arts works, honey verses, peaceful streams, refreshing waterfalls or purest fruit. All of these seem to be an impressive purification so that Dalat City can find itself at the earliest stage.

Dalat inhabitants seem to be turning a new history page when taking their responsibility and love of their homeland.

GÀ ĐÀ LẠT VÀ TOUR THAM QUAN TRẠI MẮT

Trong các tuyến giao thông nối Đà Lạt với các địa phương khác, đã từng tồn tại tuyến đường sắt nối Đà Lạt với Tháp Chàm (Tourcham) được khai trương từ năm 1933, và ga Đà Lạt khánh thành năm 1938 đã được đánh giá là nhà ga đẹp nhất Đông Dương lúc bấy giờ.

Đoạn đường sắt dài 84 km với 16 km đường răng cưa (Crémaillère) được người Thụy Điển với nhiều kinh nghiệm về đồi núi thiết kế, đã cho phép du khách cùng con tàu hì hục leo qua những tầng dốc cao hay chui vào những đoạn đường hầm tối tăm, trong một cảm giác phiêu lưu thú vị khi thấy núi rừng hùng vĩ chậm chậm lướt qua tầm mắt ...vậy mà do tình trạng chiến tranh, một vài đoạn trong tuyến đường không đảm bảo an ninh nên cả một tuyến đường sắt độc đáo đành phải bỏ hoang phế theo thời gian.

Năm 1991, trong nỗ lực góp phần đa dạng hoá sản phẩm du lịch Đà Lạt, tuyến đường sắt nối Trại Mát với Đà Lạt dài 7 km đã được khôi phục với chi phí cải tạo lên đến 11 tỉ đồng. Thực tế hiện nay vẫn chưa xác định được du lịch gì ở Trại Mát, ngoài việc du khách có thể ngắm cảnh chùa Linh Phước gần đó nhưng cũng thật khó khăn bởi đường đi và thời gian còn có nhiều giới hạn.

Gác qua một bên những bất cập của tour du lịch có cái tên khá ấn tượng “Tham quan

Trại Mát”, du khách vẫn còn lợi thế được ngắm nhìn thành phố Đà Lạt từ trên cao khi cùng đoàn tàu uốn mình vòng vèo qua sườn núi, chiêm ngắm những cảnh sắc thiên nhiên biến hoá kì ảo trong tầm mắt, đặc biệt còn tận hưởng nguồn không khí trong lành của vùng cao nguyên, nơi mà những áp lực của sự phát triển chưa kịp vươn tới làm nhiễm bẩn môi sinh.

DALAT RAILWAY STATION TRẠI MẮT TOUR

Among transportation lines connecting Dalat to its neighborhood lasted for some time the railway between Dalat and Chàm Tower, which was opened in 1938 and whose station of Dalat was considered the most beautiful Indochina railway station at that time.

This 84 kilometer railway, 16 km of which is rack and pinion railway, was designed by Swedish engineers, experienced in mountainous geography, allowed steamer engines and its passengers to climb up and down steep hills or through dark tunnels, which provoked in them interesting adventurous feelings of admiring slowly passing landscapes of majestic mountains and forests. Unfortunately wartime caused part of the line unsecured and the whole extraordinary line was left unused for a long time.

In 1991, in an effort to produce various tourist products in Dalat, the 7-km railway line joining Dalat with Trại Mát was restored at a cost of over VND 11 billion. In fact, it hasn't been so far confirmed what kind of tourism it is in Trại Mát. Except for that tourists may visit Linh Phước Pagoda nearby, which is still restrictive due to difficulty in travel and time limit.

Photo: MKT

In spite of the negative side of this tour, impressively named 'the excursion to Trại

Mát', tourists can take the advantage of having a full sight of Dalat from high above, when the train is winding its way along hill sides, of admiring the continual miraculous changing of the nature in front of their eyes, of enjoying the purest atmosphere of the Highlands, where the pressure of industrial development can't reach its hand for environment pollution.

CHỢ ĐÀ LẠT HÌNH THÀNH & PHÁT TRIỂN

DALAT MARKET - ESTABLISH- MENT AND DEVELOPMENT

Không rõ chợ Đà Lạt đã có từ lúc nào, nhưng cho đến khi Hébrard hoàn thành đồ án quy hoạch thị xã Đà Lạt vào năm 1923 thì người ta cũng được biết đến một ngôi chợ ở vị trí ấp Ánh Sáng ngày nay. Năm 1929, khi dân số Đà Lạt đã lên đến 2.000, công sứ Chassaing đã cho dời ngôi chợ này về khu vực mà ngày nay gọi là khu Hòa Bình. Hồi ấy chợ được dựng bằng ván gỗ lợp mái tôn nên còn được gọi là "chợ cây".

Nobody knows when Đà Lạt Market was set up. In 1923, however, when Hébrard finished the planning project of Đà Lạt Town, people had already known a market, nowadays in Ánh Sáng village. In 1929, when the population reached 2000, Mayor Chassaing had this market moved to the area now called Hòa Bình. The market was then built of wooden boards and iron sheet roof so it was also called 'Wooden Market'.

Từ 1935-1937, công sứ Lucien Auger đã cho xây dựng một khu chợ mới bằng gạch khang trang hơn trên nền chợ cũ, và đã giao cho hãng S.I.D.E.C thiết kế thi công.

From 1935 to 1937, Mayor Lucien Auger had a new spacious market built of bricks on the same site, and entrusted

Ngôi chợ mới với kiến trúc giản dị nhưng khá độc đáo đã một thời là niềm tự hào của người dân Đà Lạt.

S.I.D.E.C. with the design and building. The new market was of plain architecture but so original that it used to be the pride of Đà Lạt residents.

Hiệp định Genève năm 1954 đã làm cho dân số Đà Lạt tăng vọt lên trên 50.000 người, lúc này ngôi chợ đã quá tải, lại bị một đống xà lách cùng rác rưởi bên cạnh làm ô uế cảnh quan, Thị trưởng bấy giờ là Trần Văn Phước đã quyết định xây dựng ngay tại vị trí đống rác một ngôi chợ lầu đầu tiên của Việt Nam. Ngôi chợ này đã được kiến trúc sư Nguyễn Duy Đức và các kỹ sư Việt Nam thiết kế, nhà thầu Nguyễn Linh Chiếu đảm trách phần thi công – công trình khởi công từ năm 1958 đến năm 1960 mới hoàn thành. Khi kiến trúc sư Ngô Viết Thụ ở Pháp về, ông được mời tham gia chỉnh trang ngôi chợ mới và đã thiết kế chiếc cầu thang nổi tầng 2 chợ với khu Hòa Bình, cũng như hệ thống đường xá, nhà phố chung quanh chợ. Cùng thời gian này chính quyền cũng đã nhờ hai kiến

The 1945 Geneva Convention caused the population to rise up to 50,000, which made the market overcrowded and the scene polluted by huge piles of cabbage waste nearby. The Mayor in office Trần Văn Phước decided to build on this rubbish site the first storied market in Vietnam. Architect Nguyễn Duy Đức and other Vietnamese engineers designed this market. Contractor Nguyễn Linh Chiếu took over the building, which was begun in 1958 and completed in 1960. When returning from France, architect Ngô Viết Thụ was asked to take part in embellishing the new market and designed the staircase linking the second floor of the market and Hòa Bình platform as well as the traffic system and houses round the market. Meanwhile, the two architects

trúc sư Huỳnh Kim Mãng và Lâm Du Tốt thiết kế cải tạo ngôi chợ cũ thành rạp hát Hòa Bình (nay là Rạp 3-4) với các quầy hàng thương mại dịch vụ chung quanh như hiện nay.

Năm 1993, để đánh dấu 100 năm Đà Lạt hình thành và phát triển, chính quyền thành phố đã cho nâng cấp ngôi chợ, xây dựng nối thêm phần sau để trở thành một trung tâm thương mại dịch vụ hoàn chỉnh. Tuy nhiên, có lẽ do ảnh hưởng của nền kinh tế suy thoái Châu Á vào giữa thập niên 90 mà dự án công bố đã phải thay đổi nhiều, cụ thể là khu khách sạn 10 tầng dự kiến xây dựng tại vị trí nay là ba dãy nhà lợp tôn bán cá thịt chưa được hình thành trong thực tế. Hiện chợ gồm 2 khối chính được bố trí như sau:

-Khối A vẫn giữ nguyên mặt tiền và các dịch vụ như cũ, nhưng phần sân thượng đã được coi nơi tận dụng để tổ chức khai thác nhà hàng, cà phê, các dịch vụ thể thao như billiard, bóng bàn ...

-Khối B nối tiếp với chợ cũ dự kiến gồm 2 tầng : tầng trên bán hàng ăn và tầng dưới bán cá, thịt, rau, quả. Hiện nay tầng trệt được dành bán chạp phô, thực phẩm chế biến và thực phẩm công nghiệp, tầng lửng nối với tầng 2 khu chợ cũ bán hàng ăn và tầng trên dành cho dịch vụ Karaoke, vũ trường.

Đến với chợ Đà Lạt hôm nay, du khách có thể hài lòng với các mặt hàng thật phong phú, các quầy hàng ăn uống sạch sẽ vệ sinh và giá cả ổn định, các dịch vụ giải trí tuy chưa nhiều nhưng cũng đã đáp ứng được phần nào nhu cầu giải trí của du khách. Đặc biệt chợ Đà Lạt còn đa dạng hơn với khu vệ tinh cạnh cầu thang nối tầng hai chợ với khu Hoà Bình gồm cả trăm sạp hàng bán quần áo, giày dép, túi xách cũ ngoại nhập. Những yếu tố "hàng hiệu, ít trùng lặp, giá rẻ" của loại hàng này đã hấp dẫn ngày càng đông du khách đến tham quan và mua sắm!

Huỳnh Kim Mãng and Lâm Du Tốt were also asked to redesign the old market into Hòa Bình Theatre (now April 3rd Theatre) with services and trading shops surrounding it as now.

In 1993, to celebrate the 100th anniversary of Đà Lạt's foundation and developments, the local government had the back part added and the market upgraded into a complete trading center. However, the serious effects of the economic recession in Asia in the middle of 1990's caused a lot of changes in the project. In fact the 10-storey hotel hasn't been built to replace the three rows of corrugated-sheet-roofed houses for butchers and mongers. The present market consists of two main blocks as follows.

- Block A remains the same at the front with previous services but the terrace has been fully exploited for coffee shops, restaurants and indoor sports such as billiard and table tennis.

- Block B, linking up with the old market, has two floors: the upper floor is for cafés and restaurants and the other for fish, meat, vegetables and fruit. The ground floor is for grocery, processed food, and the mezzanine, linking with the second floor of the two old markets and the first floor for Karaoke and dancing clubs.

At Đà Lạt Market today, tourists must be satisfied with various abundant items, hygienic eating-places and fixed prices. Entertainment services are not plentiful but sufficient to meet partly tourists' entertainment demands. Dalat Market is more colorful with an adjacent area next to the adjoining staircases, where there are hundreds of shops selling clothing, footwear and handbags of second-hand or foreign origin. These merchandises, which may be of very famous brand names but quite cheap, are appealing more and more tourists to come for shopping.

Dà Lạt & dịch vụ

SERVICES IN DALAT

ĐÀ LẠT & DỊCH VỤ SERVICES IN DALAT

BUU ĐIỆN - <i>Postal Service</i>	75
ĐÀ LẠT ĂM THỰC TOUR - <i>Dalat Eating Tour</i>	76
ĐÀ LẠT GIẢI TRÍ & THỂ THAO - <i>Entertainment & Sport</i>	
CAFE - <i>Coffee</i>	78
KARAOKE - <i>Karaoke</i>	79
VŨ TRƯỜNG - <i>Discotheques</i>	79
SÂN TENNIS - <i>Tennis Courts</i>	80
TẮM HƠI & XOA BÓP - <i>Sauna & Massage</i>	80
GIẢI TRÍ DÀNH CHO THIẾU NHI - <i>Children Entertainment</i>	80
ĐÓNG SỬA GIÀY DÉP - <i>Shoe Markers & Repairers</i>	80
ĐẶC SẢN ĐÀ LẠT - <i>Specialties of Dalat</i>	81
HOA KHÔ - <i>Artificial Flowers</i>	81
HOA TƯƠI - <i>Fresh Flowers</i>	82
ARTICHAUD - <i>Artichoke</i>	82
TRÁI CÂY VÀ PHỒ SẴN - <i>Fruit & Its Products</i>	82
MINILAB ẢNH MÀU - <i>Color Minilab Service</i>	83
CẮT UỐN TÓC - <i>Hair Services</i>	83
VÒNG QUANH PHỐ CHỢ - <i>Round Town</i>	84
CHĂM SÓC SỨC KHỎE - <i>Health Care</i>	85
VẬN CHUYỂN NỘI THỊ - <i>Urban Transpotation</i>	86
CÁC TUYẾN ĐƯỜNG LIÊN TỈNH - <i>Interprovincial Transport Lines</i>	87
BẢN ĐỒ DU LỊCH - <i>Tourist Map</i>	88
NHỮNG ĐƠN VỊ VẬN CHUYỂN KHÁC - <i>Other Transportation Co.</i>	90
SỬA XE GẮN MÁY & XE HƠI - <i>Bike Repair & Garages</i>	91
CÂY XĂNG - <i>Gas Station</i>	91
NHÀ SÁCH - <i>Bookstores</i>	91
NHỮNG ĐỊA CHỈ CẦN BIẾT - <i>Useful Addresses</i>	92
CƠ SỞ LƯU TRÚ TẠI ĐÀ LẠT - <i>Lodging in Dalat</i>	93

DỊCH VỤ BƯU ĐIỆN

Bưu điện Trung tâm Đà Lạt nằm trên đường Trần Phú, cách chợ Hòa Bình khoảng 1km. Điều khá lạ lùng là tại khu vực trung tâm, nơi có nhiều du khách có nhu cầu sử dụng các dịch vụ bưu điện thì lại không có một bưu cục quy mô nào để khai thác dịch vụ này. Chỉ đến đầu năm 2001, khi khai trương Cửa hàng Dịch vụ Thiết bị Viễn thông tại góc rạp 3 - 4 (nhìn qua cầu thang vào chợ Đà Lạt), nơi đây đã bổ sung 3 phòng gọi điện thoại và một trạm điện thoại dùng thẻ.

Tại khu Hòa Bình có một thùng nhận thư và 2 trạm điện thoại dùng thẻ: một trước dãy ki-ốt gần cầu thang vào chợ và một gần khách sạn Anh Đào. Du khách nên sử dụng hệ thống này để được tính đúng giá cước - có thể mua thẻ tại quầy bán hàng gần đó.

Tại tầng trệt chợ Hòa Bình, ngay dưới khu vực ăn uống có 1 bưu cục nhỏ với 3 máy điện thoại chủ yếu phục vụ bạn hàng và người đi chợ; du khách có thể sử dụng các dịch vụ bưu chính tại đây. Khu vực chợ cũng có một trạm điện thoại dùng thẻ, đối diện phía hông khách sạn Thanh Bình.

Tại Khu vực trung tâm Đà Lạt còn có 2 trạm điện thoại dùng thẻ khác: một đối diện khách sạn Ngọc Lan đường Nguyễn Chí Thanh và một trước khách sạn Hải Sơn, đối diện với khách sạn Golf 3 đường Nguyễn Thị Minh Khai.

Một số Bưu Điện hay Đại lý Bưu Điện nằm rải rác trong thành phố Đà Lạt mà du khách có thể sử dụng các dịch vụ tùy theo sự thuận tiện:

- Đại lý Bưu Điện 1A Nam Kỳ Khởi Nghĩa
- Đại lý Bưu Điện 3 Nam Kỳ Khởi Nghĩa
- Bưu Điện 36 Phan Bội Châu
- Bưu Điện 69 A đường 3 tháng 2
- Bưu Điện 95 Nguyễn Văn Trỗi
- Bưu Điện 54 R và 62 Bùi thị Xuân
- Đại lý Bưu Điện 57 Phan Đình Phùng.
- Bưu điện 3A Phù Đồng Thiên Vương.

POSTAL SERVICE

Dalat Central Post Office lies on Trần Phú Street, 1 kilometer from Hòa Bình Market. It's strange that no big-enough post offices are available to provide postal and telephone services in the central city where many tourists must badly need them. At the beginning of 2001, an agency for communication equipment and services was opened on the corner near April 3rd Theater, opposite the staircases into Dalat Market, and provided 3 cash phone boxes and one card phone one.

At Hòa Bình area, there's a mailbox and two other card phone boxes: one in front of the kiosks near the staircase and the other near the Anh Đào Hotel. Tourists may use them at reasonable cost and get phone cards nearby.

At Hòa Bình Market's ground floor, right at the eating area, there's a small post office with 3 telephones for merchants and market-goers. Tourists may use these postal services without having to go to the central post office. There is also a card phone box outside the market, somewhere alongside the Thanh Bình Hotel.

In central Dalat, there are two other card phone boxes: one opposite the Ngọc Lan Hotel on Nguyễn Chí Thanh Street and the other in front of the Hải Sơn Hotel, opposite the Golf 3 Hotel on Nguyễn Thị Minh Khai Street.

Other post offices or post agencies, which tourists may use at their convenience, scatter throughout Dalat City and are listed as follow:

- Post Agency at 1A Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.*
- Post Agency at 3 Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.*
- Post Office at 36 Phan Bội Châu St.*
- Post Office at 69 A February 3rd St.*
- Post Office at 95 Nguyễn Văn Trỗi St.*
- Post Offices at 54 R and 62 Bùi thị Xuân St.*
- Post Agency at 57 Phan Đình Phùng St.*
- Post Office at 3A Phù Đồng Thiên Vương St.*

ĐÀ LẠT ĂM THỰC TOUR

Khi có dịp đi du lịch đến một nơi nào, ngoài việc nghỉ dưỡng - tham quan - mua sắm, hẳn du khách cũng còn bận tâm đến việc tìm món ăn hợp khẩu vị, bởi ngoài việc bổ sung lượng kalori cần thiết cho cơ thể - ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe và sự hào hứng của chuyến đi, cái ăn còn phản ánh trong một chừng mực nào đó nét văn hóa mang bản sắc riêng của từng vùng dân cư.

Đến Đà Lạt, cũng như đến bất cứ địa phương nào, du khách có thể gặp các hàng quán ở khắp nơi, nhất là tại khu vực trung tâm. Nhưng theo lẽ thường, nhiều khi những quán ăn ngon lại không tập trung tại những vị trí thuận tiện, mà có thể tại một con hẻm nhỏ, một khu chợ xa hay tại một nơi xa xôi hẻo lánh nào đó mà nếu không phải là dân thổ công sành ăn thì khó mà biết được.

Dựa vào sự bình chọn giới thiệu của người tiêu dùng địa phương - một sự bình chọn mang tính tương đối, chúng tôi chỉ muốn cung cấp đôi điều gợi mở, mong rằng sẽ đem lại ít nhiều lý thú cho quý du khách trong chuyến hành trình khám phá cái ngon cái lạ đầy hấp dẫn này.

NHÀ HÀNG:

- NAM ĐÔ: 6 Nguyễn Thị Minh Khai
- THANH THANH: 4 Tăng Bạt Hổ
- LONG HOA: 6 đường 3 tháng 2
- HOÀNG LAN: 118 Phan Đình Phùng

CƠM:

- VIỆT HƯƠNG: 12 Hai Bà Trưng
- MIỀN TÂY: 7 Nguyễn Văn Trỗi
- MAI HẰNG: 3A Phù Đổng Thiên Vương

PHỞ:

- HỒ TÂY: 27 Hải Thượng
- NAM QUANG: 11C Hà Huy Tập
- PHỞ BÒ XỨ LẠNG: 47 Bùi Thị Xuân
- TÙNG: 3 Nguyễn Văn Trỗi

BÚN BÒ HUẾ:

- CÔNG: 1/1 Phù Đổng Thiên Vương
- BÀ LÀI: 1 Bà Triệu
- BÀ SÂM: Hẻm 224 Phan Đình Phùng, gần ngã ba Chùa (6-9 giờ sáng)
- BÀ GIÀ: 36 Ánh Sáng (chiều)

DALAT EATING TOUR

When having a chance of being on a tour, tourists either enjoy having a rest, sightseeing and shopping or interest themselves in local specialty dishes which are not only tasty, supplying enough energy to their bodies and refreshing their health on an exciting journey but also reflect to a certain degree the unique cultural features of the inhabitants in that region.

In Dalat as well as any other places, tourists can easily find eating places everywhere, mostly in the central city. As usual, however, the good ones are often not in good location but sometimes in small lanes, distant markets or in some out-of-way area and hardly known to anybody else except for eating connoisseurs.

We would like to provide the addresses below, which are based on local people's recommendations and only for reference, hoping that they will be helpful instructions for tourists on their tour to interestingly discover these strange and tasty dishes.

RESTAURANTS

- NAM ĐÔ: 6 Nguyễn Thị Minh Khai St.
- THANH THANH: 4 Tăng Bạt Hổ St.
- LONG HOA: 6 Ba Tháng Hai St.
- HOÀNG LAN: 118 Phan Đình Phùng St.

COOKED RICE

- VIỆT HƯƠNG: 12 Hai Bà Trưng St.
- MIỀN TÂY: 7 Nguyễn Văn Trỗi St.
- MAI HẰNG: 3A Phù Đổng Thiên Vương St.

NOODLE SOUP

- HỒ TÂY: 27 Hải Thượng St.
- NAM VANG: 11C Hà Huy Tập St.
- PHỞ BÒ XỨ LẠNG: 47 Bùi Thị Xuân St.
- TÙNG: 3 Nguyễn Văn Trỗi St.

HUE VERMICELLI & BEEF

- CÔNG: 1/1 Phù Đổng Thiên Vương St.
- BÀ LÀI: 1 Bà Triệu St.
- BÀ SÂM: Lane 224 Phan Đình Phùng St., near pagoda-T-junction (6-9 pm)
- BÀ GIÀ: 36 Ánh Sáng (in the afternoon)

MÌ QUẢNG:

- 10 ấp Ánh Sáng
- 79 đường 3 tháng 2 (sáng)

BÁNH CANH:

- XUÂN AN: 15 Nhà Chung (chiều, tối)
- CÔ HUỆ: gánh, 2A Ánh Sáng (chiều tối)

NEM NƯỚNG:

- HẠNH ĐÀO: 90 Phan Đình Phùng
- BÀ HÙNG: 11 Chi Lăng (chợ Chi Lăng cũ)

HỦ TIẾU - MIẾN GÀ - CHÁO GÀ

- NGÀ: 5 Nam Kỳ Khởi Nghĩa (buổi chiều)
- TÀU CAO: 217 Phan Đình Phùng
- TÀU CAO: 13 Nguyễn Văn Trỗi
- TƯỜNG VI: 24 Nguyễn Chí Thanh (trong hẻm - sau 17 giờ)
- 25 Nam Kỳ Khởi Nghĩa (sau 14 giờ)

BÁNH XÈO:

- DỐC NHÀ LÀNG: 9A Nguyễn Biểu (buổi chiều)
- CÔ CHI (hẻm sau khách sạn Thủy Tiên)

BÁNH BÈO:

- BÀ HUỒNG (chợ số 4 cũ):
10 La Sơn Phu Tử (sau 15 giờ)

BÁNH MÌ:

- PHƯƠNG: đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa (sau lưng KS Thủy Tiên)
- KIM ANH: 18 đường 3 tháng 2

CHÈ NÓNG - LẠNH:

- 11 và 59 đường 3 tháng 2

KHU ĂN LẤU I CHỢ ĐÀ LẠT

Tại đây có nhiều quầy hàng ăn, mỗi quầy thường bán nhiều món nhưng lại chỉ nổi tiếng với 1 món:

- HẠNH TÂM: Nem nướng
- PHƯỢNG HIỂN: Bún thịt nướng
- HẢI NAM: Bánh cuốn
- TƯỜNG VI: Hủ tiếu, cơm gà
- THU HÀ: Bún bò
- HIỆP: Phở
- THU TRANG, THU HƯƠNG: Cơm
- HIỂN NGỌC, PHÚC HẠNH: Cơm chay
- HUỒNG: Bánh canh
- PHỤNG: Trái cây, chè, kem

NHẬU ĐẶC SẢN:*** DẺ:**

- LÊ DUNG: 5 Hồ Xuân Hương
- PHÚC NGUYỄN: 2 Khe Sanh

*** THỊT RỪNG:**

- B.B: 7 Trần Bình Trọng

QUẢNG LAND'S NOODLES

- 10 Ánh Sáng Village
- 79 3/2 Street (in the morning)

RICE NOODLE SOUP:

- XUÂN AN: 15 Nhà Chung St. (evening)
- MS. HUỆ: 2A Ánh Sáng (evening)

GRILLED SOUR PORK HASH:

- HẠNH ĐÀO: 90 Phan Đình Phùng St.
- BÀ HÙNG: Chi Lăng Market

CHICKEN SOUP - NOODLE SOUP WITH BEEF - CHICKEN VERMICELLI

- NGÀ: 5 Nam kỳ Khởi Nghĩa St. (afternoon)
- TÀU CAO: 217 Phan Đình Phùng St.
- TÀU CAO: 13 Nguyễn Văn Trỗi St.
- TƯỜNG VI: 24 Nguyễn Chí Thanh St. (after 5 pm, in the lane)
- 25 Nam Kỳ Khởi Nghĩa St. (after 14h00)

FRIED RICE PANCAKE

- DỐC NHÀ LÀNG: 9A Nguyễn Biểu St. (afternoon)

Ms. CHI: behind the Thủy Tiên Hotel

FLOATING FERN-SHAPED CAKE

- Mrs. Huồng (market 4):
10 La Sơn Phu Tử St. (after 15h00)

ROLL SANDWICHES

- PHƯƠNG: Nam kỳ Khởi Nghĩa St. (behind Thủy Tiên hotel)
- KIM ANH: 18 Ba Tháng Hai St.

SWEETENED PORRIDGE

- 11 & 59 Ba Tháng Hai St.

EATING AREA ON 1st FL. OF DALAT MARKET

There are many stalls and shops famous for their own specialties:

- HẠNH TÂM: Grilled meat rolls
- PHƯỢNG HIỂN: Rice Vermicelli with grilled meat
- HẢI NAM: Ravioli
- TƯỜNG VI: Chicken Rice, Noodle with meat
- THU HÀ: Rice Vermicelli with beef
- HIỆP: Noodle soup (Phở)
- THU TRANG, THU HƯƠNG: Cooked rice
- HIỂN NGỌC, PHÚC HẠNH: Vegetarian diet
- HUỒNG: Rice noodle soup
- PHỤNG: Fruits, Ice-cream, Sweetened Porridge

SPECIALTIES AND DRINK**GOAT MEET:**

- Lê Dung: 5 Hồ Xuân Hương St.
- Phúc Nguyễn: 2 Khe Sanh St.

WILDRAW MEET:

- B.B: 7 Trần Bình Trọng St.

* HẢI SẢN:

- NGOẠI Ô: Định An, qua khỏi đèo Prenn
- THUNG LŨNG CÁ: 25 Phan Chu Trinh

* NAI ĐỒNG QUÊ:

- PHẠM HỒNG THÁI: (Ngã tư Trần Hưng Đạo, sau XNCK Giao Thông)
- 1 HOÀNG VĂN THỤ

* ĂN KHUYA:

Ngoài những điểm khách có thể ăn khuya như khu vực Nam Kỳ Khởi Nghĩa với nhiều quán cháo gà, khu vực hẻm Trương Công Định với nhiều quán phở, hủ tiếu, bún bò... Đà Lạt còn hấp dẫn du khách bởi chợ âm phủ với các món ốc, hột vịt lộn, cháo lòng, khô nướng... du khách có thể ghé đây vui chơi đánh chén - sẽ là một kỷ niệm vừa thú vị vừa lạ lùng tại khu chợ đêm độc đáo này.

GIẢI TRÍ - THỂ THAO

* CÀ PHÊ:

Đến Đà Lạt, nếu có thời gian rảnh rỗi, du khách có thể thư giãn nơi những quán cà phê. Từ những tiệm sang trọng đến những quán bình dân, dù trong căn phòng kín cửa hay giữa trời xanh gió lộng, cái lạnh se sắt của khí trời Đà Lạt như một tác động làm cho việc giải khát trở thành một thú vui tao nhã.

Đà Lạt có những quán cà phê thật sang dành cho khách ngoại quốc và những người nhiều tiền muốn có một không gian yên tĩnh như:

- EMPRESS: 05 Nguyễn Thái Học.
- LARRY'S BAR: Trong khách sạn Palace.
- DE LA POST: 12 Trần Phú.

Nhưng cũng có những quán cà phê hòa mình trong một cảnh trí trữ tình với suối vang tiếng nhạc, hoa khoe sắc màu rất hợp với những đôi bạn trẻ muốn tìm một không gian riêng để tâm sự tự tình như:

- HOA VIÊN: 2A Triệu Việt Vương.
- BONHEUR VERT: 8 Triệu Việt Vương.
- GUITAR: 2B Triệu Việt Vương.
- VALENTINE: 7 Trần Hưng Đạo.

SEAFOOD:

NGOẠI Ô: Định An Village, past Prenn Pass.
THUNG LŨNG CÁ: 25 Phan Chu Trinh St.
COUNTRYSIDE DEER

Phạm Hồng Thái St.
1 Hoàng Văn Thụ St.

SUPPERS

Besides some places where late suppers are available with chicken soup in Nam Kỳ Khởi Nghĩa St., noodle soup, beef vermicelli in Trương Công Định St., Dalat also attracts tourists at Hell Market with shellfish dishes, half-hatched duck eggs, chitterlings soup, grilled dried food... they could have a good time here. It will be a beautiful and exciting memory at this original by-night market.

ENTERTAINMENT & SPORTS

COFFEE

In their free time, tourists may wish to feel relaxed in coffee shops, ranging from luxury coffee bars to ordinary ones. Either in closed rooms or in the windy open air, the blue coldness of the atmosphere in Dalat always results in bringing tourists delicate pleasure to have something to drink.

In Dalat, there are very expensive luxurious coffee bars for foreigners or the well-off who may need peaceful atmosphere. Some of them are:

EMPRESS : 5 Nguyễn Thái Học St.
LARRY'S BAR: Inside Palace Hotel St.
DE LA POST: 12 Trần Phú St.

However, some others, merging with poetic surroundings of melodiously murmuring currents, colorful bright flowers and leisurely flying butterflies, are ideal rendezvous for couples who need privacy.

HOA VIÊN : 2A Triệu Việt Vương St.
BONHEUR VERT: 8 Triệu Việt Vương St.
GUITAR: 2B Triệu Việt Vương St.
VALENTINE: 7 Trần Hưng Đạo St.

Hoặc tạo một vị trí thuận tiện cho khách mặc sức thả tầm mắt ngắm nhìn dòng người ngược xuôi như các quán NAM GIAO, LÀNG VĂN, CỎ HỒNG, VIỆT HƯNG (internet Càfé), NGHỆ SĨ, LINH VŨ, TÌNH CỜ, PHƯỢNG TÍM đều có hai mặt tiền ở đường Lê Đại Hành và Nguyễn Chí Thanh. Du khách muốn thưởng thức ca nhạc dân tộc thì tại THỦY TẠ (hồ Xuân Hương) vào các đêm thứ ba, thứ năm, thứ bảy đều có các chương trình biểu diễn từ 19g40 đến 22g00.

Du khách muốn thưởng thức nhạc sống thì có thể đến:

- NEW WAY: 20D/1 Trần Phú.
- ĐĂNG NGUYỄN: 3F Bùi Thị Xuân.

Ngoài ra, Đà Lạt cũng còn có những quán cà phê tuy không nổi bật nhưng đã một thời đi vào guide book như:

- Cà phê TÙNG: 6 khu Hòa Bình.
- Cà phê DUY TÂN: 63 Bis đường 3-2.

Du khách muốn tìm không khí "bụi" nhưng cũng thật thú vị nơi những quán cóc có thể đến:

- Quán HÀ: 2 Phan Bội Châu.
- Quán HƯƠNG BÌNH: 3 Phan Bội Châu.
- Quán THU: 13 Nguyễn Văn Trỗi.
- Quán trong hẻm đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa chỗ bán bánh xèo sau khách sạn Thủy Tiên.

- Quán tại ngã ba Trần Phú - Nhà Chung bên hông khách sạn Novotel và Nhà thờ Chánh tòa.

- Quán cạnh khách sạn Liên Hiệp trên đường Phan Đình Phùng có cô bé bán cà phê rất dễ thương.

* KARAOKE:

Đà Lạt có nhiều điểm karaoke hoặc hoạt động độc lập hoặc kết hợp với quán cà phê, du khách có thể tìm được một không khí ấm cúng và thanh lịch với những bài hát phong phú và âm thanh chất lượng cao tại một số điểm đều ở trên đường Nguyễn Văn Trỗi như : EM VÀ TÔI, SƠN, NICE...

* VŨ TRƯỜNG:

Đà Lạt cũng có nhiều vũ trường thu hút nhiều bạn trẻ và du khách như:

- GOLF 3: 4 Nguyễn Thị Minh Khai.
- HẢI SƠN: 1 Nguyễn Thị Minh Khai.
- NGỌC LAN: 42 Nguyễn Chí Thanh.

Tourists may occupy a favorable position overlooking the up-and-down flow of people at coffee shops such as NAM GIAO, LÀNG VĂN, CỎ HỒNG, VIỆT HƯNG (also an internet coffee shop), NGHỆ SĨ, LINH VŨ, TÌNH CỜ, PHƯỢNG TÍM, which look over both Lê Đại Hành and Nguyễn Chí Thanh Streets.

Tourists may want to enjoy traditional folk music at THỦY TẠ (on Xuân Hương Lake) on Tue., Thu. and Sat. nights from 19:40 to 22:00.

Those who want music shows may come to:

- NEW WAY : 20D/1 Trần Phú St.*
- ĐĂNG NGUYỄN : 3F Bùi Thị Xuân St.*

In addition, some coffee shops are not famous now but used to be listed in every brochures.

- TÙNG COFFEE: 6 Hòa Bình Square*
- DUY TÂN COFFEE: 63 Bis 3-2 St.*

Tourist may come and find something adventurous but interesting at these street coffee stalls:

- Hà's Stall: 2 Phan Bội Châu St.*
- HƯƠNG BÌNH Stall: 3 Phan Bội Châu St.*
- THU Stall: 13 Nguyễn Văn Trỗi St.*
- The stall in a lane on Nam Kỳ Khởi Nghĩa St., behind Thủy Tiên Hotel.*

The one at the T-junction of Trần Phú and Nhà Chung St., at the sides of Novotel Hotel and the cathedral.

The one beside Liên Hiệp Hotel on Phan Đình Phùng St. The waitress there is very pretty.

KARAOKE

Several places provide only karaoke service or together with coffee. Tourists may find warm elegant atmosphere and abundant song lists with high quality hifi systems at some places on Nguyễn Văn Trỗi St. like EM VÀ TÔI, SƠN, NICE.

DISCOTHEQUES

There are also a lot of attracting discotheques for youngsters and tourists:

- GOLF 3: 4 Nguyễn Thị Minh Khai St.*
- HẢI SƠN: 1 Nguyễn Thị Minh Khai St.*
- NGỌC LAN: 2 Nguyễn Chí Thanh St.*

* SÂN TENNIS:

Quần vợt là môn thể thao đang được quần chúng ưa thích. Tại Đà Lạt hiện nay có nhiều sân chơi của các câu lạc bộ cũng như các khách sạn. Các sân quần vợt quen thuộc:

- Câu lạc bộ văn hóa thể thao của Liên hiệp các Hội Khoa học và kỹ thuật Lâm Đồng: đường 3-2.
- KS PALACE: 2 Trần Phú.
- KS CẢNG SAIGON: 11 Huỳnh Thúc Kháng.
- KS VIETSO PETRO: 7 Hùng Vương.
- KS DUY TÂN: 83 đường 3/2
- Thao trường LÂM VIÊN: đường Yersin.
- Sân Công an: đường Trần Bình Trọng

* TẮM HƠI - XOA BÓP:

Du khách có thể thư giãn và giải tỏa những mệt mỏi sau một ngày tham quan bằng các liệu pháp vật lý trị liệu tại các điểm:

- KS GOLF 1: 11 Đinh Tiên Hoàng
- KS GOLF 3: 4 Nguyễn Thị Minh Khai
- KS NGỌC LAN: 42 Nguyễn Chí Thanh
- KS Á ĐÔNG: 65 Nguyễn Văn Trỗi
- KS DUY TÂN: 83 đường 3-2
- KS ANH ĐÀO: 50 - 52 Khu Hoà Bình

* GIẢI TRÍ DÀNH CHO THIẾU NHI:

Nhằm phục vụ các em thiếu nhi - những du khách nhỏ, khu ĐÀ LẠT VUI CHƠI GIẢI TRÍ đã có mặt tại số 10 Nguyễn Thái Học nhìn xuống hồ Xuân Hương với nhiều trò chơi hiện đại như xe đua, xe đung, xích lô, đu quay, xe lửa, xe điện, bong bóng, thuyền đung với giá vé từ 2.000đ đến 10.000đ.

Khu vui chơi này tuy nhỏ, nhưng khá thoáng đẹp với những hình tượng được màu cổ tích như nàng Bạch Tuyết và 7 chú lùn, Quả bí đỏ, Nấm, Chú voi con ngộ nghĩnh... sẽ rất hấp dẫn và đem lại nhiều niềm vui cho các em thiếu nhi.

ĐỒNG, SỬA GIÀY DÉP

- MINH TRÂN 28 Nguyễn Văn Trỗi
- HẢI 14 Trương Công Định
- HOÀNG Chợ Hoà Bình
- SƠN OANH Chợ Hoà Bình
- Một số điểm sửa giày dép ở cuối chợ về tinh bán đồ cũ. nơi bậc cấp dẫn xuống chợ Hoà Bình.

TENNIS COURTS

Tennis is presently one of the most popular sports. In Dalat, there are many tennis courts in clubs or hotels. The frequented ones are:

Cultural and sports club of the Union of Science and Technology Societies of Lâm Đồng: 3-2 St.

Palace Hotel: 2 Trần Phú St.

Saigon Port Hotel: 11 Huỳnh Thúc Kháng St.

Vietso Petrol Hotel: 7 Hùng Vương St.

Duy Tân Hotel: 83, 3/2 St.

Lâm Viên Dalat sports field: Yersin St.

Police Headquarters: Trần Bình Trọng St.

SAUNA AND MASSAGE

Tourists may feel relaxed and freed from all tiredness of a traveling day through physiotherapy available at one of these places:

GOLF 1: 11 Đinh Tiên Hoàng St.

GOLF 3: 4 Nguyễn Thị Minh Khai St.

NGỌC LAN: 42 Nguyễn Chí Thanh St.

Á ĐÔNG: 65 Nguyễn Văn Trỗi St.

DUY TÂN: 83 Ba Tháng Hai St.

ANH ĐÀO: 50 - 52 Hoà Bình Area

CHILDREN ENTERTAINMENT

To entertain kids, young tourists, Dalat Play Ground, 10 Nguyễn Thái Học St., overlooking Xuân Hương Lake, provides many modern games such as racing cars, crashing cars, tricycles, merry-go-round, mini-trains, mini-trams, balloons, crashing boats at ticket prices ranging from 2.000 to 10.000 dongs.

This play ground, rather small but beautiful with fairy scenes of White and Seven Dwarfs, Red Pumpkin, Mushroom and Young Funny Elephant, may fascinate and give youngsters so much pleasure.

SHOE MAKERS & REPAIRERS

MINH TRÂN 28 Nguyễn Văn Trỗi St.

HẢI 14 Trương Công Định St.

HOÀNG Hoà Bình Market

SƠN OANH Hoà Bình Market

There are some shoe repairers at the end of the junk market, near the staircase down Hòa Bình Market

ĐẶC SẢN ĐÀ LẠT

HOA KHÔ

Vào đầu những năm 90, khi các loại hoa khô từ nước ngoài du nhập ồ ạt vào Việt Nam, thì loại hoa này nhanh chóng chiếm lĩnh một thị phần nhất định trong thị trường hoa Việt Nam.

Không để mình bị tụt hậu với trào lưu của thế giới, người Đà Lạt đã sớm nghiên cứu phát triển dạng hoa khô này và đã cung ứng cho thị trường những sản phẩm không hề thua kém về chất lượng nhưng có nhiều ưu thế về giá cả.

Đến Đà Lạt, du khách có thể tham quan một nơi chuyên sản xuất hoa khô để tìm hiểu về cách chế tác những sản phẩm tinh tế và thú vị này, đồng thời cũng có thể tự cắm cho mình những bình hoa ưng ý để chưng bày hay tặng người thân.

Cơ sở sản xuất hoa khô MINH, số 4 Hồ Tùng Mậu – Đà Lạt đã thực hiện và giới thiệu một bình hoa mẫu với giá vật liệu để du khách tiện tham khảo.

Photo: MKT

Chủ Đề : Về với cội nguồn

Vật liệu:

Giá:

- Một bình gốm cao 25 cm dạng gốc cây	6.000đ
- 5 cành cây khô	10.000đ
- 2 miếng xốp nhỏ, keo dán	1.000đ
- 7 hoa hồng	28.000đ
- 20 cành mắt nai, 1 nhành sao trắng, 3 lá dón khô, 30g cỏ Sơn tùng xanh:	10.000đ
- Công cắm	15.000đ
Tổng trị giá:	70.000đ

SPECIALTIES OF DALAT

ARTIFICIAL FLOWERS

In early 1990's, artificial flowers were imported in huge quantities from foreign countries into Vietnam and quickly developed their considerable share in Vietnam flower market.

In an effort to keep up with worldly movements, Dalat inhabitants did serious research soon on these kinds of artificial flowers in order to provide the market with equally good quality products at favorable cost.

In Dalat, tourists may have a look at a business which specializes in making artificial flowers, have their own discovery on how to produce these delicate interesting things and arrange by themselves nice pots of flowers on display or as gifts to relatives.

The artificial flower shop of MINH, 4 Hồ Tùng Mậu St., Dalat, has presented a flower pot model at following cost for customers' reference.

Subject: Human Origin

Material:

Cost:

- One 25cm tree-trunk-like vase	6,000đ
- Five dry branches	10,000đ
- 2 stand pieces and glue	1,000đ
- 7 roses	28,000đ
- 20 Deer Eye branches, 1 Sao Trắng branch, 3 dried leaves of dón grass, 30g of green Sơn Tùng grass	10,000đ
- labor charge	15,000đ
Total:	70,000đ

HOA TƯƠI

Đà Lạt nổi tiếng là “ vương quốc hoa” với các vườn hồng ở khóm Vạn Thành, Sầm Sơn; các vườn cúc, cẩm chướng, baby ở ấp Hà Đông; các vườn loa kèn, đồng tiền, maguerite, salem ở Thái Phiên hay các vườn glaioul ở Trại Mát ... Du khách có thể đến những nơi này , vừa tham quan vừa mua những cành hoa được cắt ngay ở trại vườn; hoặc cũng có thể chọn mua ở những gian hàng hoa tươi tại chợ Đà Lạt .

Nếu muốn mua các giống hoa ngoại được ươm trồng tại Đà Lạt, du khách sẽ yên tâm khi đến cửa hàng tiêu thụ hoa tươi Hà Lan của DaLat Hasfarm tại 16B Nguyễn Chí Thanh .

ARTICHAUD

Những vườn Artichaud bạt ngàn tại Cầu Đất, Trại Hầm, Sào Nam, Tây Hồ, Thái Phiên sẵn sàng đón du khách đến tham quan và tìm hiểu loại sản phẩm đặc biệt chỉ duy nhất có ở Đà Lạt này. Các chế phẩm từ Artichaud được bày bán ở nhiều nơi, từ các điểm tham quan đến chợ Đà Lạt. Du khách có thể tìm mua ở những nơi có uy tín hơn như ở cơ sở Ngọc Duy, 6 Tầng Bạt Hồ, nằm ngay trung tâm thành phố hoặc tại cơ sở Tâm Thanh, 86 Nguyễn Văn Trỗi.

TRÁI CÂY & PHỒ SẴN:

Các loại trái cây nổi tiếng của Đà Lạt như hồng, mận, đào, dâu tây.... vừa được thu hoạch để ăn tươi , vừa được chế biến thành mứt, rượu, kẹo, xirô... xí muội mận tuy là một sản phẩm thông thường nhưng nhờ thích hợp với mọi giới nên là một mặt hàng tiêu dùng khá phổ biến . Ngoài hai cơ sở vừa nêu ở trên, du khách cũng có thể mua tại chợ Đà Lạt với cả trăm quầy bày bán các mặt hàng này. Do phải giữ uy tín với khách hàng để tồn tại nên khu vực này cũng rất đáng được tin nhiệm.

Đặc biệt trên đường Phù Đổng Thiên Vương, đoạn đến gần Thung lũng Tình yêu còn tập trung rất nhiều “lò” mứt, nên nơi đây đã được gọi vui là “con đường đặc sản”...

FRESH FLOWERS

Dalat is well known as the kingdom of flowers. Rose gardens are in Vạn Thành, Sầm Sơn; mum, carnation, Baby flower gardens in Hà Đông Village; lily, Coin, maguerite, salem gardens in Thái Phiên, Glaioul gardens in Trại Mát. Tourists may come to those places for a visit or a purchase of newly-cut branches of flowers, or they may choose to get flowers from numerous fresh flower shops in the Market of Dalat.

Tourists may feel satisfied to get foreign kinds of flowers grown in Dalat at Hà Lan Flower Shop at 16B Nguyễn Chí Thanh St., managed by DaLat Hasfarm.

ARTICHOKE

Immense artichoke gardens in Cầu Đất, Trại Hầm, Sào Nam, Tây Hồ, Thái Phiên always welcome visitors who are curious to get to know more about this medical plant, available nowhere in Vietnam other than in Dalat. Dry parts of this plant or its products are on sale everywhere especially in Dalat Market. Tourists may purchase them at reliable shops including Ngọc Duy, 6 Tầng Bạt Hồ St., in Central City or Tâm Thanh, 86 Nguyễn Văn Trỗi St.

FRUIT & ITS PRODUCTS

Famous kinds of fruit in Dalat including persimmons, plums, peaches, strawberries may be eaten raw or processed into jam, dried fruit, alcoholic drink, candy or syrup. Condensed plum jam balls are popular with all ages and are commonly consumed in great quantity.

Besides the two above shops, these products are also available to tourists at hundreds of stalls in Dalat Market. In the market competition to establish their own popularity, these stalls are becoming increasingly more reliable to customers.

Especially on Phù Đổng Thiên Vương St., near the Valley of Love, there are a lot of jam processing workshops and so the road is also humorously called Local Specialty Road.

MINILAB ẢNH MÀU

Tại trung tâm Đà Lạt có rất nhiều điểm dịch vụ minilab, bình thường khách có thể lấy ảnh sau 1 giờ – vào những ngày cao điểm có thể từ 2 đến 3 giờ. Giá sang rửa ảnh thống nhất tại các điểm:

- Tráng film: 6.000đ
- Rọi ảnh: 9 x 12: 1.200đ
- 10 x 15: 1.500đ

CÁC ĐIỂM DỊCH VỤ MINILAB:

- HOÀNG KIM 2C Nguyễn Văn Trỗi
- DUY ANH 2E Nguyễn Văn Trỗi
- HOA MAI 3 Nguyễn Văn Trỗi
- KONIKA EXPRESS 3 Khu Hoà Bình
- ẢNH MÀU 8 Khu Hoà Bình
- SHANGHAI 10 Khu Hoà Bình
- KONIKA DALAT 3 15 Khu Hoà Bình
- ẢNH MÀU 45 Khu Hoà Bình
- SƠN MUÔN 37 Phan Bội Châu
- BẠCH CÚC 1 Trương Công Định
- TIẾN LAN 3 Trương Công Định
- DUY ANH 12 Trương Công Định
- ẢNH MÀU 4A Nam Kỳ Khởi Nghĩa
- KHÁNH HƯƠNG 4B Nam Kỳ Khởi Nghĩa
- ẢNH MÀU 1 Nguyễn Thị Minh Khai
- ẢNH MÀU 1B Nguyễn Thị Minh Khai
- ẢNH MÀU 2 Nguyễn Thị Minh Khai
- ẢNH MÀU 5 Nguyễn Thị Minh Khai

CẮT UỐN TÓC

Đối với du khách nữ, nhu cầu làm đẹp ở đầu và lúc nào cũng có - mục này cung cấp một số địa chỉ cắt uốn tóc để quý khách tiện dụng khi cần.

- HƯƠNG 27C Nguyễn Văn Trỗi
- Á CHÂU 24 Nguyễn Văn Trỗi
- MIMI 69G Nguyễn Văn Trỗi
- THÙY HƯƠNG 34 Trương Công Định
- ISANA 54 Trương Công Định
- LOAN 58 Trương Công Định
- MIMOSA 18-0 Tầng Bạt Hồ
- TUYẾT LÊ 48 Tầng Bạt Hồ
- LOVELY 5A Nam Kỳ Khởi Nghĩa
- TỰ NHIÊN 15 Nguyễn Chí Thanh
- TÙNG 20 Nguyễn Chí Thanh
- THẢO 26 Nguyễn Chí Thanh
- HƯƠNG 32 Nguyễn Chí Thanh
- VIỆT TUYẾN 22 Phan Bội Châu
- HONGKONG TRANG Chợ Hoà bình

COLOR MINILAB SERVICE

In central Dalat, there are many color minilab service studios where tourist can get their photographs in an hour - in 2 or 3 hours on busy days. Charges are the same at every studio.

- Film development: 6.000đ
- Photo devel.: 9 x 12cm: 1.200đ
- 10 x 15cm: 1.500đ

COLOR MINILAB SERVICE STUDIOS

- HOÀNG KIM 2 C Nguyễn Văn Trỗi St.
- DUY ANH 2 E Nguyễn Văn Trỗi St.
- HOA MAI 3 Nguyễn Văn Trỗi St.
- KONIKA EXPRESS 3 Hoà Bình Area
- ẢNH MÀU 8 Hoà Bình Area
- SHANGHAI 10 Hoà Bình Area
- KONIKA DALAT 3 15 Hoà Bình Area
- ẢNH MÀU 45 Hoà Bình Area
- SƠN MUÔN 37 Phan Bội Châu
- BẠCH CÚC 1 Trương Công Định St.
- TIẾN LAN 3 Trương Công Định St.
- DUY ANH 12 Trương Công Định St.
- ẢNH MÀU 4A Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.
- KHÁNH HƯƠNG 4B Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.
- ẢNH MÀU 1 Nguyễn Thị Minh Khai St.
- ẢNH MÀU 1B Nguyễn Thị Minh Khai St.
- ẢNH MÀU 2 Nguyễn Thị Minh Khai St.
- ẢNH MÀU 5 Nguyễn Thị Minh Khai St.

HAIR SERVICES

Tourists, especially female ones, may need somewhere to have their hair done. This is a list of hair service shops tourists may refer to.

- HƯƠNG 27C Nguyễn Văn Trỗi St.
- Á CHÂU 24 Nguyễn Văn Trỗi St.
- MIMI 69G Nguyễn Văn Trỗi St.
- THÙY HƯƠNG 34 Trương Công Định St.
- ISANA 54 Trương Công Định St.
- LOAN 58 Trương Công Định St.
- MIMOSA 18 O Tầng Bạt Hồ St.
- TUYẾT LÊ 48 Tầng Bạt Hồ St.
- LOVELY 5A Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.
- TỰ NHIÊN 15 Nguyễn Chí Thanh St.
- TÙNG 20 Nguyễn Chí Thanh St.
- THẢO 26 Nguyễn Chí Thanh St.
- HƯƠNG 32 Nguyễn Chí Thanh St.
- VIỆT TUYẾN 22 Phan Bội Châu St.
- HONGKONG TRANG Hoà bình Market

VÒNG QUANH PHỐ CHỢ

Đến Đà Lạt, khi có nhu cầu mua sắm, du khách có thể đến chợ Đà Lạt là nơi tập trung đầy đủ nhất các loại hàng hoá. Ngoài ra khu Hoà Bình ở cạnh đó đã bổ sung thêm những điều kiện đáp ứng nhu cầu của du khách với các ki-ốt bao quanh rạp 3-4, Thương xá Phúc Trí tại 24 khu Hoà Bình và các cửa hàng bán các loại thực phẩm công nghệ như bánh, kẹo, rượu.... trên đường Trương Công Định hay đường 3-2.

Du khách cũng có thể đến các cửa hàng nằm rải rác trong thành phố để tham khảo thêm hoặc mua sắm:

TRANH THÊU NGHỆ THUẬT

- HỮU HẠNH 01 Nguyễn Thị Minh Khai
15 Trương Công Định

LUA TỔ TÀM

- X.Q 44-56-58 Khu Hoà Bình

MẶT HÀNG LEN

- CTY APEX INTERNATIONAL 30 - 3/2
- CỬA HÀNG LEN 28A Khu Hoà Bình
- ĐÀ LẠT THIÊN LÝ 4 Nguyễn Thị Minh Khai
- THANH THANH 12 Nguyễn Thị Minh Khai
- MAI PHƯƠNG 12 Nguyễn Thị Minh Khai
- HƯƠNG GIANG 33 Phan Bội Châu

VẢI TỔ LỤA

- VĨNH PHÁT 26 Trương Công Định
- TRINH 60 Nguyễn Văn Trỗi

QUẦN ÁO & THỜI TRANG

- ĐÀ LẠT & NGHỆ THUẬT 5 T.C.Định
- PHÚ TRANG 24 Trương Công Định
- ATEX DALAT Nguyễn Văn Trỗi
- APEX KNIT WEAR 2B Nguyễn Văn Trỗi
- PHONG VÂN 12 Tầng Bạt Hồ
- DUY VŨ 3 Nguyễn Chí Thanh

THỰC PHẨM CÔNG NGHỆ

- 7 - 30 - 32 Khu Hoà Bình
- AN LỘC 14 Nguyễn Chí Thanh
- HÙNG MINH 3 Nguyễn Văn Cừ
- Cửa hàng giới thiệu sản phẩm thuốc lá
40 đường 3 tháng 2

TRÀ - CAFÉ

- LÊ KÝ 21 Khu Hoà Bình

Du khách cũng có thể mua tại Bảo Lộc:

- TRÂM ANH 807 Trần Phú, Bảo Lộc
- TÂM CHÂU 294A Trần Phú, Bảo Lộc

ROUND TOWN

Tourists may need to do some shopping in Dalat and the best place to provide them with everything is Dalat Market. Hòa Bình Area nearby may additionally satisfy tourists' demand with kiosks surrounding the 3/4 Theater, Phúc Trí Department at 24 Hòa Bình Area and processed food shops on Trương Công Định St. or 3/2 Street, selling cake, candy or alcoholic drink.

Tourists may visit other shops scattering in the city for just a look or some shopping.

ARTISTIC EMBROIDERIES

HỮU HẠNH 1 Nguyễn Thị Minh Khai St.
15 Trương Công Định St.

SILK

X.Q 44-56-58 Hoà Bình Area

WOOL TEXTILE

APEX INTERNATIONAL Co. 30 3/2 St.
CỬA HÀNG LEN 28A Hoà Bình Area
ĐÀ LẠT THIÊN LÝ 4 N.T.Minh Khai St.
THANH THANH 12 N.T.Minh Khai St.
MAI PHƯƠNG 12 N.T.Minh Khai St.
HƯƠNG GIANG 33 Phan Bội Châu St.

SILK TEXTILE

VĨNH PHÁT 26 Trương Công Định St.
TRINH 60 Nguyễn Văn Trỗi St.

CLOTHING & FASHION

ART AND DALAT 5 Trương Công Định St.
PHÚ TRANG 24 Trương Công Định St.
ATEX DALAT Nguyễn Văn Trỗi St.
APEX KNIT WEAR 2B Nguyễn Văn Trỗi St.
PHONG VÂN 12 Tầng Bạt Hồ St.
DUY VŨ 3 Nguyễn Chí Thanh St.

INDUSTRIAL PROCESSED GOODS

7 - 30 - 32 Hoà Bình Area
AN LỘC 14 Nguyễn Chí Thanh St.
HÙNG MINH 3 Nguyễn Văn Cừ St.
CIGARETTE MARKETING SHOP
40 3/2 Street

TEA & COFFEE

LÊ KÝ 21 Hoà Bình Area

Tourists can also buy at Bảo Lộc Town:

- TRÂM ANH 807 Trần Phú St., BL
- TÂM CHÂU 294A Trần Phú St., BL

CHĂM SÓC SỨC KHỎE

BỆNH VIỆN

Thành phố Đà Lạt có 2 bệnh viện và 1 Trung tâm Y tế:

- BỆNH VIỆN TỈNH LÂM ĐỒNG.
2 Phạm Ngọc Thạch, ĐL - ĐT: 827550
- BỆNH VIỆN Y HỌC DÂN TỘC
21B Quang Trung, Đà Lạt. ĐT: 822774
- TRUNG TÂM Y TẾ TP. ĐÀ LẠT
9 Nguyễn Văn Cừ, ĐT: 822030

PHÒNG MẠCH TƯ

Ngoài các bệnh viện trên, khách có nhu cầu khám bệnh cũng có thể đến các phòng mạch tư, thường làm việc từ 11g30 đến 13g00 và từ 16g00 đến 19g00.

- Bác sĩ Bích Liên & Ngọc Ảnh
18 đường 3-2 ĐT: 822498
- Bác sĩ Lê Thanh Hoàng (Nhi)
69 Lô 11 đường 3-2 ĐT : 822442
- Bác sĩ Thực (khám cả ngày)
8A Hồ Tùng Mậu ĐT : 821008
- Bác sĩ Bùi Hoàng Hải Thủy
1 Hồ Tùng Mậu
- Bác sĩ Lê Minh Thanh
242K Phan Đình Phùng
- Bác sĩ phạm Quang Hoa (phụ sản)
& Bác sĩ Nguyễn Bá Dũng (nội nhi)
Siêu âm, chẩn đoán, đo điện tim
69 Phan Đình Phùng
- Bác sĩ Ngô Văn Tân (Mắt)
1 Phan Đình Phùng
- Bác sĩ Nguyễn Thị Bê (Phụ sản)
Nguyễn Chí Thanh ĐT : 822815
- Bác sĩ Bùi Sỹ Thảo
72 B Trường Công Định
- Phòng khám Khu vực I & Trạm Y tế Phường
99B Phan đình Phùng

NHÀ THUỐC TÂY

Đà Lạt có nhiều nhà thuốc Tây nằm tại khu vực trung tâm, thường làm việc trễ, từ 7g30 đến khoảng 20g00:

- Nhà thuốc Trương Lưu 1 Khu Hoà Bình
- Nhà thuốc 10 Khu Hoà Bình
- Nhà thuốc 34 Khu Hoà Bình
- Nhà thuốc 30 đường 3-2
- Nhà thuốc Phúc 69 đường 3-2
- Nhà thuốc Thiên Huệ 2A Ánh Sáng
- Nhà thuốc số 16 6 Lô 5 Bà Triệu

HEALTH CARE

HOSPITALS

Dalat has 2 hospitals and one health center:

- HOSPITAL OF LÂM ĐỒNG.
2 Phạm Ngọc Thạch St., Đà Lạt. Tel: 827550
- TRADITIONAL MEDICINE HOSPITAL
21B Quang Trung St., Đà Lạt. Tel: 822774
- DALAT HEALTH CENTER
9 Nguyễn Văn Cừ St.. Tel: 822030

PRIVATE SURGERIES

Besides the above hospitals, tourists who need health care may call at private surgeries at office hours 11:30 am - 13:00 pm and 16:00 pm - 19:00 pm.

- Doctor Bích Liên & Ngọc Ảnh
18 3/2 Street Tel: 822498
- Doctor Lê Thanh Hoàng (paediatrician)
69 Lô 11 3/2 Street Tel: 822442
- Doctor Thực (available at any time)
8A Hồ Tùng Mậu St. Tel: 821008
- Doctor Bùi Hoàng Hải Thủy
1 Hồ Tùng Mậu St.
- Doctor Lê Minh Thanh
242K Phan Đình Phùng St.
- Doctor phạm Quang Hoa (gynaecologist)
& Doctor Nguyễn Bá Dũng (paediatrician)
Ultrasonography, diagnosis, electrocardiograph 69 Phan Đình Phùng St.
- Doctor Ngô Văn Tân (ophthalmologist)
1 Phan Đình Phùng St.
- Doctor Nguyễn Thị Bê (gynaecologist)
Nguyễn Chí Thanh St. Tel: 822815
- Doctor Bùi Sỹ Thảo
72 B Trường Công Định St.
- Hoà Bình Area & Ward Health Station
99B Phan đình Phùng St.

PHARMACIES

Dalat has a lot of pharmacies in central city. They usually open late, from 7:30 am to 20:00 pm.

- Trương Lưu Pharmacy 1 Hòa Bình Area
- Pharmacy 10 Hòa Bình Area
- Pharmacy 34 Hòa Bình Area
- Pharmacy 30 3/2 St.
- Phúc Pharmacy 69 3/2 St.
- Thiên Huệ Pharmacy 2A Ánh Sáng St.
- Pharmacy No.16 6 Lô 5 Bà Triệu St.

VẬN CHUYỂN NỘI THỊ

Có 2 đơn vị hoạt động vận chuyển khách bằng taxi:

- Taxi DALATTOSERCO - ĐT: 830830
- Taxi THẮNG LỢI - ĐT: 835583

Giá cước vận chuyển:

7.000đ cho km đầu và 5.000đ cho 1km tiếp theo.

* **XE HƠI ĐỒI CŨ** (không máy lạnh):

Du khách có thể thuê xe này tại bãi đậu xe bên hông Rạp 3-4 để đi tham quan các thắng cảnh. Giá thuê tương đối "mềm".

- Tham quan các điểm trong nội thành từ thác Prenn: 150.000đ/ngày.

- Tham quan chùa Linh Phước và thác Hang Cọp: 120.000đ/chuyến.

- Tham quan hồ Suối Vàng: 200.000đ/chuyến.

* **XE NGỰA:**

Du khách có thể thuê xe ngựa tại hai bến: bến THỦY TẠ và bến THANH THỦY thuộc khu vực hồ Xuân Hương để đi tham quan, với giá:

- 1 giờ: 70.000đ.

- 1 vòng hồ Xuân Hương hoặc khách sạn Palace: 50.000đ.

- Bờ hồ - Cam Ly - Bờ hồ: 80.000đ.

- Bờ hồ/Thung lũng T.Y/Bờ hồ: 80.000đ.

- Các điểm tham quan trong nội thành: 180.000đ.

* **THUÊ XE GẮN MÁY:**

Tại khu vực đường Nguyễn Thị Minh Khai có nhiều điểm cho thuê xe gắn máy - Du khách chỉ cần gởi giấy tờ tùy thân như chứng minh nhân dân, passport... là có thể thuê xe. Giá thuê xe được tính gồm phần xăng bên cho thuê chịu (bao xăng).

- Citi: 8.000đ/giờ, 70.000đ/ngày

- Dream: 10.000đ/giờ, 100.000đ/ngày

* **XE ÔM:**

Đà Lạt có rất nhiều xe ôm, đậu rải rác trên các đường 3 tháng 2, khu Hòa Bình, Nguyễn Thị Minh Khai, chợ Đà Lạt... Cũng như thợ chụp hình, nhiều tài xế xe ôm có thể làm công việc hướng dẫn rất tốt nên du khách đi lẻ có thể nhờ cậy chủ xe và loại phương tiện này cho một chuyến du lịch không kém phần thú vị và bài bản.

Giá cước trung bình 1.000đ/1km. Nếu đi cả ngày giá từ 60.000-80.000đ.

URBAN TRANSPORTATION

Two companies specialize in taxi transportation:

- DALAT TOSERCO Tel: 830830
- THẮNG LỢI Co. Tel: 835583

Passengers are charged on taximeter: 7,000 đ for the first kilometer and 5,000 đ for every next one

* **OLD CABS** (no air-conditioner)

Old cabs can be hired at the parking beside 3/4 theatre for excursion to landscapes at reasonable cost.

- Urban excursions as far as Prenn Waterfall: 150,000 đ per day.

- Excursions to Linh Phước Pagoda and Tiger Cave Waterfall: 120,000 đ per journey.

- Excursion to Golden Stream Lake: 120,000 đ per journey.

* **HORSE-DRIVEN CARTS**

Horse-driven carts can be hired for excursions at two stations beside Xuân Hương Lake: THỦY TẠ and THANH THỦY stations at the following cost.

- 70,000 đ per hour

- 50,000 đ per tour round Xuân Hương Lake or the Palace Hotel

- 80,000 đ a round trip to Cam Ly Waterfall

- 80,000 đ a round trip to Valley of Love Waterfall

- 180,000 đ a trip round the city

* **MOTORBIKE HIRE**

Motorbikes can be hired at some places in Nguyễn Thị Minh Khai Street with only a deposit of one's identification papers, including identity cards, passports, and etc. Petrol is included in the cost.

- Citi bike: 8,000đ / h, 70,000đ/ day

- Dream bike: 10,000đ/ h, 100,000đ/ day

* **MOTORBIKE CARRIAGE**

In Dalat, motorbike carriage is available in 3/2 Street, Hòa Bình Area, Nguyễn Thị Minh Khai Street, Dalat Market. Motorbike drivers, as well as photographers, can be very good tourist guides. It is advisable to single tourists to choose this kind of travel, which may offer them a cheap but very interesting tour.

The average cost is 1.000 per kilometer or about 60.000-80.000 đ per One-day tour.

CÁC TUYẾN ĐƯỜNG LIÊN TỈNH

ĐƯỜNG HÀNG KHÔNG

Đà Lạt chỉ có duy nhất một tuyến hàng không nối với thành phố Hồ Chí Minh, được thực hiện hàng ngày từ thứ Hai đến Chủ nhật.

Tại Đà Lạt chuyến bay khởi hành lúc 16 giờ.

Tại TP. Hồ Chí Minh, chuyến bay khởi hành lúc 13g 50.

Giá vé 230.000Đ dành cho người Việt Nam và 450.000Đ đối với khách nước ngoài.

Sân bay Liên Khương cách Đà Lạt chừng 30 km.

Trung tâm giao dịch hàng không và phòng bán vé: 40 Hồ Tùng Mậu, Đà Lạt- ĐT:822895

Vietnam Airlines: 116 Nguyễn Huệ – TP.HCM – ĐT: 8320320

ĐƯỜNG BỘ

Đà Lạt có 12 tuyến đường bộ nối với 12 tỉnh trong nước. Bến xe Liên tỉnh nằm ngay đầu đèo Prenn cách trung tâm thành phố chừng 3 km – ĐT: 822077

Tại đây các loại xe 15 chỗ, 24 chỗ hay 45 chỗ máy lạnh đều có một giá vé như nhau. Giá vé từ các tỉnh đến Đà Lạt thường tương đương hoặc có xê xích đôi chút.

INTERPROVINCIAL TRANSPORT LINES

AIRLINES

Vietnam Airlines provides passengers only one daily flight, from Monday to Sunday, connecting Dalat with Hồ Chí Minh City.

Departure time in Dalat is 16:00 pm

Departure time in Hồ Chí Minh City is 13:50 pm

The fare is 230,000 đ per ticket to Vietnamese and 450,000 đ per ticket to foreigners.

Liên Khương Airport is about 30 km away from Dalat.

Airlines Agency & Ticket Office: 40 Hồ Tùng Mậu St., Đà Lạt. Tel: 822895

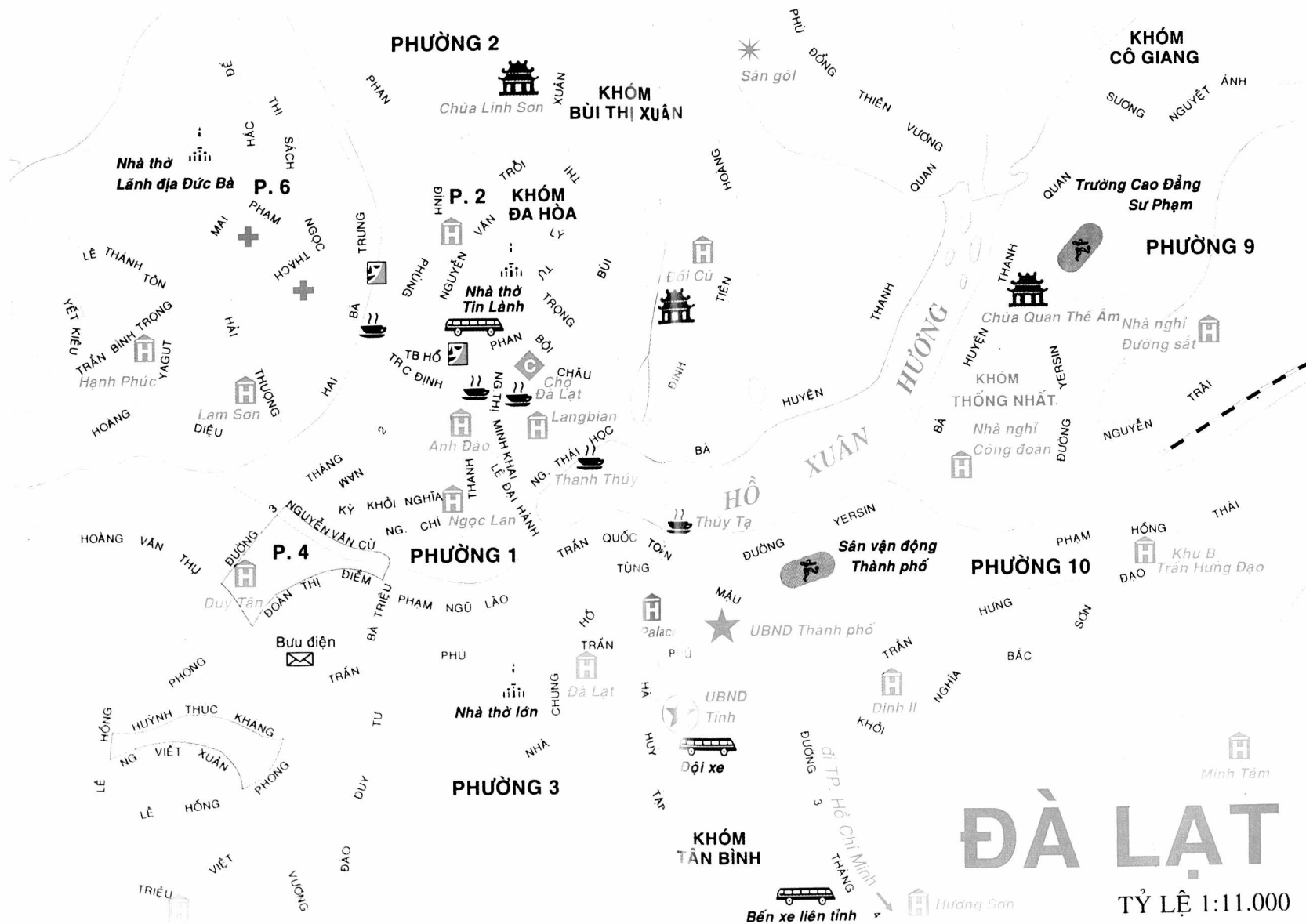
Vietnam Airlines Office: 116 Nguyễn Huệ St., HCM City - Tel: 8320320

OVERLAND LINES

There are 12 lines connecting Dalat to other provinces in the country. The interprovincial bus station is on top of Prenn Pass, 3 km from the central city. Tel: 822077

15-seat, 24-seat, 45-seat air-conditioned buses are available at the same fare, based on the distance from Dalat to different destinations.

<u>Tỉnh hay TP</u> <i>Province/City</i>	<u>Cự ly (km)</u> <i>Km</i>	<u>Giá vé (Đ)</u> <i>Fare (đ)</i>	<u>Chuyến/ ngày</u> <i>Daily</i>
TP.HCM	302	43.000	30
Vũng tàu	387	55.000	1
Nha Trang	210	32.000	15
Phan Rang	110	17.000	13
Phan Thiết	233	28.000	1
Quảng Ngãi	689	86.000	1
Đà Nẵng	830	105.000	3-4
Huế	940	120.000	1-2
Hà Nội	1481	150.000	1
Vinh	1190	120.000	1
Daklak	224	63.000	1
Gia Lai	419	85.000	1

NHỮNG ĐƠN VỊ VẬN CHUYỂN KHÁC

Công ty Dịch vụ Du lịch DALATTOSERCO đã liên kết với café KIM tại thành phố Hồ Chí Minh tổ chức các chuyến xe chất lượng cao nối hai thành phố, không đón khách dọc đường. Tuy giá có cao hơn nhưng điều đáng chú ý là giá vé không đồng nhất tại hai điểm xuất phát và tại Đà Lạt vẫn còn chế độ hai giá:

- KIM CAFÉ 1: 270 Đề Thám, TP.HCM-ĐT: 8369859. Mỗi ngày có hai chuyến khởi hành lúc 7g30 và 9g30. Giá vé 5 USD cho cả người Việt và khách nước ngoài.

- KIM CAFÉ 2 : 9 Lê Đại Hành, Đà Lạt - ĐT:822479. Mỗi ngày có hai chuyến khởi hành lúc 7g30 và 12g00. Giá vé 80.000Đ và 7USD đối với khách nước ngoài.

Một tuyến xe chất lượng cao khác đang được Bến xe Miền Đông liên kết tổ chức, tuy đã được báo chí đưa tin vào đầu tháng 4/2001 nhưng thực tế đến cuối tháng, khi sách chuẩn bị phát hành vẫn chưa thấy triển khai kế hoạch này.

Ngoài ra lực lượng tư nhân tại Đà Lạt cũng còn một đội xe 15 chỗ khá hùng hậu mà ngày nay đang chuyển dần sang loại xe Ford Transit do Mỹ sản xuất và lắp ráp tại Việt Nam, vừa có vóc dáng cao rộng theo tiêu chuẩn Châu Âu, vừa có ưu thế về tiện nghi và thẩm mỹ.

Loại xe này khi về đến thành phố Hồ Chí Minh thường đỗ tại ngã Bảy (Hồ Thị Kỷ). Khách lên xe tại bến này phải trả giá 45.000Đ, còn điện thoại cho tài xế đón tại nhà chỉ phải trả giá 40.000Đ - Tại Đà Lạt giá 40.000Đ.

Nếu chủ nhân của loại xe này biết giữ uy tín làm tiêu chuẩn cạnh tranh trong thương trường, biết tôn trọng khách hơn khi không nhồi nhét quá đáng (có lúc lên đến 25 khách thay vì 16 như đăng ký), thì đây là một loại xe lý tưởng cho chuyến du lịch tự do từ thành phố Hồ Chí Minh đến Đà Lạt và ngược lại.

OTHER TRANSPORTATION COMPANIES

TOSERCO, Dalat Travel Services, is in joint venture with Kim coffee shop in Hồ Chí Minh City for high-quality express buses linking the two cities. The fare is a bit higher, but it is strange that fares are different at the two departures and also higher for foreigners.

KIM COFFEE SHOP 1: 270 Đề Thám Street, Hồ Chí Minh City. Tel: 8369859. There are two daily buses at 7:30 am and 9:30 am. The fare is \$5 for both Vietnamese and foreigners.

KIM COFFEE SHOP 2: 9 Lê Đại Hành St, Dalat. Tel: 822479. There are two daily buses at 7:30 am and 12:00 am. The fare is 80,000 đ for Vietnamese and \$7 for foreigners.

- Another high-quality minibus line, organized by the Eastern Bus Station, was advertised on papers in early April, 2001. In fact, however, this line has been in operation until now, when this brochure is about to be published.

In addition, private businesses in Dalat own a big fleet of minibuses, most of which are Ford Transit ones, manufactured in the USA and assembled in Vietnam. These minibuses are of European standard in size and quite popular for the comfort and beauty.

The station is on Hồ Thị Kỷ Street, near seven-exit roundabout in Hồ Chí Minh City. The fare at the station is 45,000 đ but surprisingly it is only 40,000 đ if you have called for a pick-up at home. It is 40,000 đ in Dalat.

If the owners were more reliable in their competition campaign and more respectful toward passengers in not jamming too many passengers in one minibus (sometimes up to 25 passengers instead of 16), these would be ideal for a free journey from Hồ Chí Minh City to Dalat and vice versa.

MỘT SỐ ĐỊA CHỈ XE FORD TRANSIT**SOME AVAILABLE ADDRESSES**

- CÀFÉ TRANG: 9E 3/2 St. -Tel: 836666
- THI THẢO: 18 Nguyễn Văn Cừ St. -Tel: 833333 – 837837
- SƠN TÙNG: 9 Nguyễn Văn Cừ St. -Tel: 832832 – 091660099 – 091789456
- HỒNG MINH: 99 Nguyễn Văn Trỗi St. -Tel: 822987 – 823845
- LONG THÁI : 22 Nguyễn văn Cừ St. -Tel : 833222
- THÀNH THÁI: 50 Bùi Thị Xuân St. -Tel: 835953 – 091 934442
- THIÊN Ý: 69D 3/2 St. -Tel: 821136 – 091 709352
- MAI HUỖNH: 6A Hoàng Văn Thụ St. -Tel: 832832 – 832170
- BẦY HỒ: 23 Nam Kỳ Khởi Nghĩa St. -Tel: 821043

SỬA XE GẮN MÁY

- Thông 2/1 Nguyễn Văn Cừ
- Long 19B Nguyễn Văn Cừ
- Minh 120 Phan Đình Phùng
- Tân Anh 7A Hồ Tùng Mậu

BIKE REPAIR

- Thông 2/1 Nguyễn Văn Cừ St.
- Long 19B Nguyễn Văn Cừ St.
- Minh 120 Phan Đình Phùng St.
- Tân Anh 7A Hồ Tùng Mậu St.

GARA XE HƠI

- XNCK Giao thông 37 Trần Hưng Đạo
- Thành Long 261 Phan Đình Phùng
- Phan Sanh 305 Phan Đình Phùng
- Gara 343 Phan Đình Phùng

GARAGES

- Mechanical ...factory 37 Trần Hưng Đạo St.
- Thành Long 261 Phan Đình Phùng St.
- Phan Sanh 305 Phan Đình Phùng St.
- Gara 343 Phan Đình Phùng St.

CÂY XĂNG

- Cửa hàng số 1 1 Lê Đại Hành
- Cửa hàng số 2 2 Trần Quốc Toản
- Cửa hàng số 3 Chân đèo Prenn
- Cửa hàng số 4 3 Trần Phú
- Cửa hàng 15 Nguyễn Văn Cừ
- Cửa hàng 51 Hùng Vương
- Cửa hàng Trần Bình Trọng

GAS STATION

- Gas Station No. 1 1 Lê Đại Hành St.
- Gas Station No. 2 2 Trần Quốc Toản St.
- Gas Station No. 3 At the foot of Prenn Pass
- Gas Station No. 4 3 Trần Phú St.
- Gas Station 15 Nguyễn Văn Cừ St.
- Gas Station 51 Hùng Vương St.
- Gas Station Trần Bình Trọng St.

NHÀ SÁCH

Đến Đà Lạt, ngoài việc tham quan du lịch, du khách cũng còn nhu cầu tìm hiểu về văn hóa, đời sống, phong tục tập quán của cư dân địa phương. Các nhà sách là nơi có thể đáp ứng phần nào những nhu cầu này.

Tại Đà Lạt, nhà sách không nhiều, lớn nhất là NHÀ SÁCH 10 – 12 Khu Hoà Bình, còn lại chỉ là những nhà sách nhỏ, đầu sách thường không phong phú :

- HIỆP THÀNH 11 đường 3 tháng 2
- TRÍ ĐỨC 32 đường 3 tháng 2
- NGỌC LIÊN 97A Nguyễn Văn Trỗi
- VĂN LANG 66 Nguyễn Văn Trỗi
- THANH NIÊN 9 Nguyễn Văn Cừ
- NHÀ SÁCH 18 Khu Hoà Bình

BOOKSTORES

Visiting Dalat, tourists may not only admire its landscapes but also need, through books and magazines, to have a closer look at the culture, customs and everyday activities of aborigines. Bookstores, therefore, are places they must go to.

In Dalat, there are not many bookstores. The biggest is at 10-12 Hòa Bình Area. The others are rather small with few poor book titles.

- HIỆP THÀNH 11 February 3rd St.
- TRÍ ĐỨC 32 February 3rd St.
- NGỌC LIÊN 97A Nguyễn Văn Trỗi St.
- VĂN LANG 66 Nguyễn Văn Trỗi St.
- THANH NIÊN 9 Nguyễn Văn Cừ St.
- BOOKSTORE 18 Hoà Bình Area

NHỮNG ĐỊA CHỈ CẦN BIẾT

- ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH LÂM ĐỒNG
4 Trần Hưng Đạo, Đà Lạt – ĐT: 822307
- ỦY BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ ĐÀ LẠT
3 Trần Hưng Đạo, Đà Lạt – ĐT: 822386
- SỞ CÔNG AN TỈNH LÂM ĐỒNG
12-14 Trần Bình Trọng, Đà Lạt – ĐT: 822462
- Phòng Cảnh sát Điều tra – ĐT: 822097
- Phòng Cảnh sát Bảo vệ – ĐT: 822463
- Phòng Xuất – Nhập cảnh:
35 Trần Bình Trọng, Đà Lạt – ĐT: 822460
- CÔNG AN THÀNH PHỐ ĐÀ LẠT
19A Trần Phú, Đà Lạt – ĐT: 822032
- SỞ TƯ PHÁP LÂM ĐỒNG
20 Lê Hồng Phong, Đà Lạt – ĐT: 822230
- TOÀ ÁN NHÂN DÂN TỈNH LÂM ĐỒNG
27 Trần Phú, Đà Lạt – ĐT: 822251
- TOÀ ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ ĐÀ LẠT
1 Lê Hồng Phong, Đà Lạt – ĐT: 822237
- ĐOÀN LUẬT SƯ TỈNH LÂM ĐỒNG
18 Khu Hòa Bình, Đà Lạt – ĐT: 822731
- BƯU ĐIỆN TỈNH LÂM ĐỒNG
18 Trần Phú, Đà Lạt – ĐT: 822586
- SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
1 Hà Huy Tập, Đà Lạt – ĐT: 822476
- TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐÀ LẠT
1 Phú Đồng Thiên Vương, Đà Lạt – ĐT: 822246
- TRƯỜNG CAO ĐẲNG SƯ PHẠM
29 Thống Nhất, Đà Lạt – ĐT: 822489
- VIỆN PASTEUR
18 Lê Hồng Phong, Đà Lạt – ĐT: 822022
- THƯ VIỆN TỈNH LÂM ĐỒNG
22 Trần Phú, Đà Lạt – ĐT: 822162
- CÔNG TY BẢO HIỂM TỈNH LÂM ĐỒNG
23 Phan Bội Châu, Đà Lạt – ĐT: 822326
- NGÂN HÀNG CÔNG THƯƠNG
46 Khu Hòa Bình, Đà Lạt – ĐT: 822495
- SỞ DU LỊCH LÂM ĐỒNG
2 Hồ Tùng Mậu, Đà Lạt – ĐT: 821796
- CÔNG TY DU LỊCH LÂM ĐỒNG
35 Trần Hưng Đạo, Đà Lạt – ĐT: 822021
- CÔNG TY DỊCH VỤ DU LỊCH ĐÀ LẠT
4 Trần Quốc Toản, Đà Lạt – ĐT: 826027
- CTY CÔNG VIÊN HOA VÀ CÂY XANH ĐÀ LẠT
2 Phú Đồng Thiên Vương, Đà Lạt – ĐT: 822151

USEFUL ADDRESSES

- LAMDONG PROVINCE PEOPLE 'S COMMITTEE
4 Tran Hung Dao St, Dalat – Tel: 822307
- DALAT TOWN PEOPLE'S COMMITTEE
3 Tran Binh Trong St, Dalat – Tel: 822386
- LAMDONG PROVINCE SECURITY FORCE SERVICE
12 – 14 Tran Binh Trong St, Dalat – Tel: 822462
- Police Investigation Room – Tel: 822097
- Police Protection Room – Tel: 822463
- Entry - Exit Permit Room
35 Tran Binh Trong St, Dalat – Tel: 822460
- DALAT TOWN SECURITY FORCE
19A Tran Phu St, Dalat – Tel: 822032
- LAMDONG PROVINCE JUDICIARY SERVICE
20 Le Hong Phong St, Dalat – Tel: 822230
- LAMDONG PROVINCE PEOPLE 'S COURT
27 Tran Phu St, Dalat – Tel: 822251
- DALAT TOWN PEOPLE 'S COURT
1 Le Hong Phong St, Dalat – Tel: 822237
- LAMDONG PROVINCE LAWYER TEAM
18 Hoa Binh Area, Dalat – Tel: 822731
- LAMDONG PROVINCE POST OFFICE
18 Tran Phu St, Dalat – Tel: 822586
- SERVICE OF EDUCATION AND TRAINING
1 Ha Huy Tap St, Dalat – Tel: 822476
- DALAT UNIVERSITY
1 Phu Dong Thien Vuong St, Dalat – Tel: 822246
- TEACHER COLLEGE
29 Thong Nhat St, Dalat – Tel: 822489
- PASTEUR INSTITUTE
18 Le Hong Phong St, Dalat – Tel: 822022
- LAMDONG PROVINCE LIBRARY
22 Tran Phu St, Dalat – Tel: 822162
- BAOVIET LAMDONG (VIETNAM INSURANCE)
23 Phan Boi Chau St, Dalat – Tel: 822326
- INCOMBANK
46 Hoa Binh Area, Dalat – Tel : 822495
- LAMDONG TOURISM DEPARTMENT
2 Ho Tung Mau St, Dalat – Tel: 821796
- DALATTOURIST
35 Tran Hung Dao St, Dalat – Tel: 822021
- DALATTOSERCO
4 Tran Quoc Toan St, Dalat – Tel: 826027
- DALAT GREEN TREES AND FLOWERS PARK
2 Phu Dong Thien Vuong St, Dalat – Tel: 822151

CƠ SỞ LƯU TRÚ TẠI ĐÀ LẠT

Khác với những năm 80, ngày nay các cơ sở lưu trú tại Đà Lạt đã dồi dào về số lượng và được nâng cao rất nhiều về chất lượng.

Nhìn chung giá phòng khách sạn tại Đà Lạt hiện nay không cao lắm (Palace: 140-250USD; Sofitel-Novotel: 50-90USD/500.000-900.000Đ; Golf 3: 35-70USD / 350.000-700.000Đ; Vietso Petro: 25-40 USD 250.000-400.000Đ). Các khách sạn 1 đến 2 sao có giá từ 10- 40 USD/150.000-400.000đ; các khách sạn khác cũng chỉ có giá từ 100.000-120.000Đ cho phòng 2 người có trang bị tivi, 80.000-100.000Đ cho phòng hai người không có tiện nghi gì hơn ngoài nước nóng.

Do Đà Lạt đông khách theo mùa nên vào những dịp cao điểm như Tết dương lịch (từ mồng 3 đến mồng 7) hay dịp lễ 30-4 & 1-5 giá thường có biến động. Ngoài các khách sạn 3-5 sao luôn ổn định giá, các khách sạn 1-2 sao thường giao động từ 20-40%, có nơi đến 100%. Các khách sạn nhỏ thì tăng giá từ 200-300%, thậm chí còn cao hơn.

Mùa hè tuy là mùa mưa nhưng do thầy cô giáo và các em học sinh chỉ có thể đến Đà Lạt vào dịp này tạo thành cơn sốt trái mùa nên trong hai tháng 5 & 6 giá phòng trong khu vực “bình dân” sẽ tăng từ 10-30% . Bù lại vào những ngày bình thường khác giá có thể linh động, nếu khách khéo trả giá có thể tìm được phòng với giá “bèo” hơn, dù ở bất cứ khu vực nào.

Những khách sạn chọn giới thiệu sau đây, đa số đều ở khu vực trung tâm hay trong một cự ly gần (đối với khách sạn bình dân), đã được thực tế kiểm chứng đạt tiêu chuẩn tiện nghi tối thiểu như phòng sạch, thoáng, có máy nước nóng và phòng vệ sinh liên hoàn. Những khách sạn có trang bị tivi hoặc thêm cả tủ lạnh, điện thoại được in đậm tên để khách tiện chọn lựa theo nhu cầu.

Biểu giá nêu ở trên được ghi nhận vào cuối tháng 03 đầu tháng 04 năm 2001.

LODGING IN DALAT

Board and lodging places has been up-graded much better than in 1980's both in quantity and quality.

In general, lodging rent is not very high in Dalat (Palace: 140-250 USD; Sofitel-Novotel: 50-90USD / 500,000-900,000Đ; Golf 3: 35-70USD / 350,000-700,000Đ; Vietso Petro: 25-40USD / 250,000-400,000Đ). One-or-two-star hotels charge 10-40USD / 150,000-400,000Đ; others charge 100,000-120,000Đ on a double room with television set and 80,000-100,000Đ on a double with hot bath.

Dalat is seasonally crowded with tourists, so hotel rents must be higher on New Year holidays (3rd - 7th) and April 30th and May 1st . Luxury hotels of 3-5 stars keep fixed rent but 1-2 star ones raise their rent 20-40%, or even 100%. Mini-hotels charge 200-300% or higher on particular situations of the market.

In summer, though in rainy weather, numerous teachers and students rush to Dalat, resulting in some raise of 10-30% in lodging rent at cheap guest houses in May and June. On other days of the year, tourists may bargain for a really cheaper rent at any guest houses. Hotels listed below are mostly in Central City or in a close distance (for guest houses), and have been on field check for minimum facilities such as clean airy rooms, private toilets and hot bath. Hotels with television sets, refrigerators and telephones are printed in bold letters for convenient reference.

Lodging rents listed above were recorded in late March and early April 2001.

DANH SÁCH KHÁCH SẠN - NAMELIST OF HOTEL

TÊN / NAME	ĐỊA CHỈ / ADDRESS	ĐT / TEL.
***** PALACE HOTEL	02 Trần Phú St.	822673
*** NOVOTEL HOTEL	12 Trần Phú St.	825777
***VIETSO PETRO HOTEL	07 Hùng Vương St.	833068
*** GOLF 3 HOTEL	04 Nguyễn Thị Minh Khai St.	826049
** GOLF 2 HOTEL	114 3/2 St.	830690
** GOLF 1 HOTEL	11 Đinh Tiên Hoàng St.	824082
**ANH ĐÀO HOTEL	50-52 Hoà Bình Area	822834
**HẢI SƠN HOTEL	01 Nguyễn Thị Minh Khai St.	822622
*NGỌC LAN HOTEL	42 Nguyễn Chí Thanh St.	823522
**DUY TÂN HOTEL	83 3/2 St.	823564
**AIR LINE HOTEL	40 Hồ Tùng Mậu St.	831368
**LAVY HOTEL	2B Lữ Gia St.	825465
*EUROPE HOTEL	74 Nguyễn Chí Thanh St.	822870
*THÁI BÌNH DƯƠNG HOTEL	09 Bùi Thị Xuân St.	828303
*HỒNG VÂN HOTEL	45B Đinh Tiên Hoàng St.	822717
*MINH LONG HOTEL	02 Triệu Việt Vương St.	829926
*THUẬN LÂM HOTEL	20 Nguyễn Du St.	822408
*THANH BÌNH HOTEL	40 Nguyễn Thị Minh Khai St.	822909
TRANSPORTATION 6 HOTEL	04 Phan Bội Châu St.	822245
TOÀN THỊNH HOTEL	4C Phan Bội Châu St.	822696
THU HÀ HOTEL	12A Phan Bội Châu St.	823533
YẾN QUYÊN HOTEL	29 Phan Bội Châu St.	826460
HIẾU THẢO HOTEL	29B Phan Bội Châu St.	828879
LÂN HẢI HOTEL	29M Phan Bội Châu St.	824417
HIỆP NGỌC HOTEL	59 Phan Bội Châu St.	826425
HOÀNG HƯNG HOTEL	60 Phan Bội Châu St.	826510
ĐÔNG PHƯƠNG HOTEL	63 Phan Bội Châu St.	822748
HUY HOÀNG HOTEL	65 Phan Bội Châu St.	827796
NGỌC HOA HOTEL	67 Phan Bội Châu St.	821801
THU HIỂN HOTEL	69 Phan Bội Châu St.	821311
DUY TIẾN HOTEL	71 Phan Bội Châu St.	823579
THIÊN TÂN HOTEL	1A Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	823578
NGỌC TRANG HOTEL	05 Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	825515
LYLA HOTEL	05 Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	834540
BẢO NGỌC HOTEL	5B Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	822847
TYTY HOTEL	6A Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	833320
NAM NGỌC HOTEL	07 Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	820784
KHÁNH HƯỞNG HOTEL	07 Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	822835
THÀNH ĐẠT HOTEL	8A Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	833686
BẢO KHANH HOTEL	9A Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	822862
NAM KỲ HOTEL	11 Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	824493
MIMI SAIGON HOTEL	15C Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	828267

HOÀI THƯƠNG HOTEL	21	Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	821043
THÔNG XANH HOTEL	33	Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	825289
MINH THÀNH HOTEL	49	Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	833344
MỸ HOA HOTEL	54	Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	828123
Ý NHƯ HOTEL	57	Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	828432
THUẬN THÀNH HOTEL	59	Nam Kỳ Khởi Nghĩa St.	828004
PHƯỚC ĐỨC HOTEL	04	Hoà Bình Area	822200
BANK HOTEL	36	Hoà Bình Area	826336
THẢO NGUYỄN HOTEL	02	Nguyễn Chí Thanh St.	825386
THANH TÙNG HOTEL	28	Nguyễn Chí Thanh St.	821437
QUỲNH ANH HOTEL	38	Nguyễn Chí Thanh St.	823944
NĂM CHÂU HOTEL	50	Nguyễn Chí Thanh St.	821368
PHÚC LỘC HOTEL	18C	Đoàn T.Điểm St. (11 Bà Triệu)	823353
BANK HOTEL	03	Bà Triệu St.	822793
MINH CHÂU HOTEL	12B	Bà Triệu St.	821502
Á CHÂU HOTEL	13	Tăng Bạt Hổ St.	823974
PHÚ HÒA HOTEL	16	Tăng Bạt Hổ St.	822194
VIỆT HOÀNG HOTEL	21	Tăng Bạt Hổ St.	826022
PEACE II HOTEL	67	Trương Công Định St.	822982
Á ĐÔNG HOTEL	63B	Nguyễn Văn Trỗi St.	822700
THIÊN HƯƠNG HOTEL	2A	Bùi Thị Xuân St.	823112
HOÀNG LONG HOTEL	2B	Bùi Thị Xuân St.	821884
ĐẠI LỢI HOTEL	3B	Bùi Thị Xuân St.	837151
PHƯỚC HẢI HOTEL	4C	Bùi Thị Xuân St.	822883
KHẢI HOÀN HOTEL	5A	Bùi Thị Xuân St.	823491
THỦY TIÊN HOTEL	07	3/2 St.	822482
HỮU NGHỊ HOTEL	63B	3/2 St.	820567
HƯỚNG DƯƠNG HOTEL	Lô B1	3/2 St.	837555
VIỆT ANH HOTEL	Lô B3	3/2 St.	823336
HẢI QUYÊN HOTEL	4A	Thủ Khoa Huân St.	824599
MINH HIỂN HOTEL	4A4	Thủ Khoa Huân St.	824520
PHƯƠNG MAI HOTEL	8E	Thủ Khoa Huân St.	821194
MINH NGUYỄN HOTEL	31	Phan Đình Phùng St.	822948
NGHI THÀNH HOTEL	33	Phan Đình Phùng St.	824047
HOÀNG MINH HOTEL	51	Phan Đình Phùng St.	823468
HƯỚNGTRANG HOTEL	54B	Phan Đình Phùng St.	823389
CẨM ĐÔ HOTEL	81	Phan Đình Phùng St.	822482
MINH NGUYỄN HOTEL	124	Phan Đình Phùng St.	822828
BỮU TRÂM HOTEL	134	Phan Đình Phùng St.	822887
LIÊN HIỆP HOTEL	147	Phan Đình Phùng St.	826550
TRẦN CHÂU HOTEL	21A	Hồ Tùng Mậu St.	822848
MINH TÂM HOTEL	20	Khe Sanh St.	822447
28 VILLA HOTEL	28	Trần Hưng Đạo St.	822764
BÍCH ĐÀO VILLA HOTEL	08	Triệu Việt Vương St.	830222

TÀI LIỆU THAM KHẢO REFERENCES

- UBND Thành phố Đà Lạt
Đà Lạt Thành phố Cao nguyên.
NXB Thành phố Hồ Chí Minh 1993.
- Trương Phúc Ân & Nguyễn Diệp
Đà Lạt 100 năm.
Công ty Văn hóa Tổng hợp Lâm Đồng 1993.
- Nhóm tác giả
Kiến thức Phục vụ Thuyết minh Du lịch.
NXB Thành phố Hồ Chí Minh 1995.
- Tổng cục Du Lịch
Non nước Việt Nam.
NXB Văn hóa Thông tin 1998.
- UBND Thành phố Đà Lạt
Đà Lạt điểm hẹn năm 2000.
NXB Văn Nghệ 2000.
- Các báo Du lịch, Tuần Du lịch, Tuổi Trẻ ...
- Các tài liệu sưu tầm.
- The People's Committee of Dalat
Dalat, a mountainous City.
HCM City Publishing House 1993.
- Trương Phúc Ân & Nguyễn Diệp
Centennial of Dalat
Culture Company of Dalat 1993.
- Multiple Writers
Knowledge for tours interpretation
HCM City Publishing House 1995.
- National Bureau of Tourism
Vietnam Geography
Culture & Information Publishing House 1998.
- The people's Committee of Dalat
Dalat, rendezvous in 2000
Culture and Arts Publishing House 2000.
- Newspapers and Magazines on Tourism, the Youth... Other sources in our collection.

T

Lời cuối ...

Bạn - Lữ khách.

Đến đây đã khép lại những trang tìm hiểu về Đà Lạt - mặc dù đã rất cố gắng nhưng do khả năng còn hạn chế, chắc chắn số tay này không thể nào đáp ứng được hoàn toàn những điều bạn mong mỏi; chúng tôi đành phải cậy dựa vào lòng độ lượng của bạn để hy vọng đón nhận được nụ cười khoan tha.

Những điều muốn trình bày thì nhiều nhưng giới hạn của một cuốn sổ tay đã không cho phép nói hết được thành lời nhưng gì còn muốn nói. Chúng tôi rất mong còn được luận bàn trao đổi với bạn, được lắng nghe ý kiến của bạn cũng như rất sẵn lòng góp ý với bạn, chẳng hạn làm thế nào để bạn tổ chức được chuyến du lịch cho gia đình hay thân hữu với ít phí tổn nhất mà vẫn đạt nhiều hiệu quả lý thú ...

Trong tình thần đó, rất mong được "nối vòng tay lớn" và được đón nhận như một người bạn trong những hoạt động phục vụ ...

Mai Kim Thành

140/ 65 Sư Vạn Hạnh (ND) , Quận 10 - TP. HCM
ĐT: (08) 8628858